

ဗုဒ္ဓ

ဓမ္မ

သံဃာ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.223 WEEKLY NEWS JOURNAL 10th November 2018

**ထွက်မလာ: ထုတ်မလာ: ထောင်စံသွားမလာ:
ဖြင့်မလာ: ပြောင်းမလာ: ပြိုမလာ:**

နွားရောင်းသားချစ်ခြံ

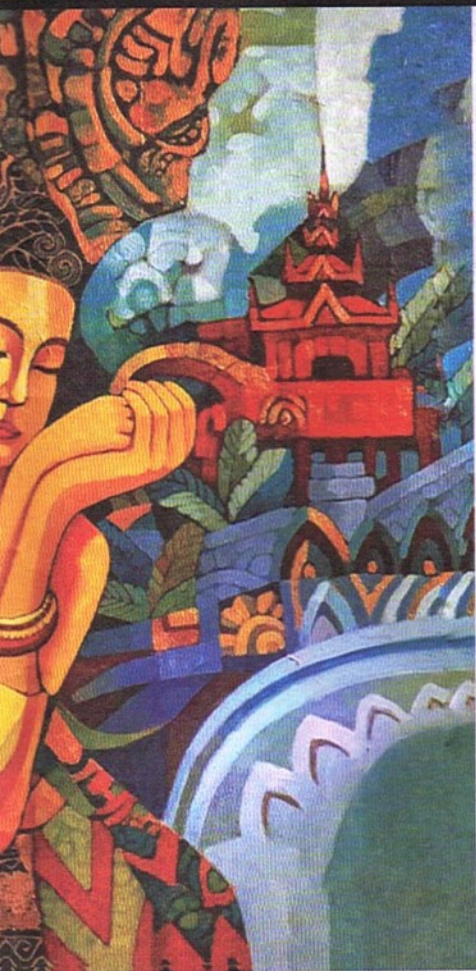

ထာဝရသမိုင်း နန်းတက်သည်

တောင်သမန်အင်းကောင်း

ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပန်ထွာဘုရင်မရဲ့ ဗိဿနန်းဇာတ်လမ်းဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း(၁၂၀၀)လောက်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ဇာတ်လမ်းပါ။

သမိုင်းပညာရှင်တွေနဲ့ သမိုင်းသုတေသီတွေကတော့ ပျူနိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ ဗိဿနန်း၊ ဟန့်လင်း၊ မိုင်းမော၊ သရေခေတ္တရာအားလုံးကိုသိရှိကြပေမယ့် ဒီနေ့ မြန်မာပြည်သားအများစုရဲ့ မှတ်ဉာဏ်မှာတော့ ပျူနိုင်ငံဆိုတာနဲ့ ဗိဿနန်းကိုသာမြင်ကြပြီး ဗိဿနန်းနိုင်ငံဆိုတာနဲ့ ပန်ထွာဇာတ်ရုပ်မကွဲပဲ ပြေးမြင်ကြသူများပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်တည်တံ့ခဲ့တဲ့ ဗိဿနန်းနိုင်ငံအကြောင်း လူတွေသေချာမသိကြပေမယ့် ဗိဿနန်းရဲ့ နောက်ဆုံးအုပ်စိုးသူ ပန်ထွာဘုရင်မအကြောင်းကိုတော့ မြန်မာတိုင်းသိကြပါတယ်။

ဒါဟာ ဘာကိုပြသလဲဆိုရင် သမိုင်းစဉ်ထက် သမိုင်းစဉ်ထဲက ရာဇဝင်ဆန်ဆန် ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန်အဖြစ်အပျက်တွေက တစ်ခါတစ်ခါ သမိုင်းစဉ်ကိုတောင် ကျော်လွှားပြီး လွှမ်းမိုးသွားခြင်းကို ပြဆိုခြင်းပါပဲ။ ပျူနိုင်ငံတွေနဲ့ ဗိဿနန်းသမိုင်းစဉ်မှာ ပန်ထွာဇာတ်ရုပ်မရဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကပဲ ဘာကြောင့် ဒီနေ့ခေတ် မြန်မာတွေရင်ထဲရောက်နေကြသလဲဆိုတာကတော့ ပန်ထွာဇာတ်ရုပ်ဟာ ကုန်းဘောင်ခေတ် ယောက်ျားက မင်းဖြစ်လာသူမဟုတ်ဘဲ ထင်ရှားတဲ့မိန်းမသားက ဘုရင်မ ဖြစ်လာသူဖြစ်လို့ ဒီလို ရင်ထဲခွဲထင်နေကြခြင်းလို့ မြင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ပန်ထွာဘုရင်မလက်ထက်မှာ ဗိဿနန်းနိုင်ငံတော် ပြိုလဲကျဆုံးပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရခြင်းပါ။

ထာဝရသမိုင်း နန်းတက်သည်

မြန်မာတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ပန်ထွာဘုရင်မတို့ သရေခေတ္တရာက ဒွတ္တဘောင်မင်းက စစ်အနိုင်ယူပြီး ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းခံရတာကို မြင်ကြတဲ့အတွက် ဒွတ္တဘောင်မင်းဟာ သေဝိရိနေရာမှာ သို့မဟုတ် သိမ်းပိုက်သူနေရာရောက်ပြီး ပန်ထွာကတော့ မယ်သီတာလို အကျဉ်းခံစေခံစားရပြီး ဖြစ်သွားခဲ့လို့ပါ။

ဒါပေမယ့် မြန်မာတွေ မစဉ်းစားမိကြတဲ့တစ်ချက်ကတော့ ဘာကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပန်ထွာဘုရင်မအုပ်ချုပ်တဲ့ အချိန်မှာ ဟိုးရှေးစဉ်နှစ်ထောင်ချီကတည်းက တည်ရှိခဲ့တဲ့ ဗိဿနန်း ပျူနိုင်ငံတော်ကြီး ပြိုလဲကျဆုံးသွားရခြင်းမို့လို့ဆိုပြီး လျှော့ပေါ့ခွင့်လွှတ်စဉ်းစားလို့ မရပါ။ **သမိုင်းဆိုတာ 'Causes, Events and Results' အကြောင်းတရားရှိတယ်။ အဖြစ်အပျက်ရှိရမယ်။ ရလဒ် ရှိရမယ်လို့** ဒေါက်တာသန်းထွန်း ဆိုထားဖူးပါတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နှစ်တစ်ထောင်ကျော်တည်တံ့ခဲ့တဲ့ ဗိဿနန်း ပျူနိုင်ငံတော်ကြီးဟာ ပန်ထွာဘုရင်မလက်ထက်အရောက်မှာ ကျဆုံးပြီလဲပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရတာဟာ နံပါတ်တစ်တာဝန်အရှိဆုံးဟာ ပန်ထွာဘုရင်မသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဗိဿနန်းက ရန်သူလာရင် မြည်တဲ့စည်းကြီး မမြည်တော့တာတို့၊ ရန်ပယ်ချောင်းက ရေတွေ မစီးကျလာတော့တာတို့၊ သရေခေတ္တရာက သူလျှိုတွေဝင်နေတာတို့ဆိုတာဟာ အပေါ်ယံအကြောင်းတရားတွေသာဖြစ်ပြီး အဓိကလက် ဗိဿနန်းနိုင်ငံတော်ကို တာဝန်ယူအုပ်ချုပ်နေရတဲ့ ပန်ထွာဘုရင်မရဲ့ တာဝန်ယူမှုကသာ အခြေခံအကြောင်းတရား ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဗိဿနန်းနိုင်ငံတော် နေဝင်သွားခဲ့ရခြင်းမှာ ပန်ထွာဇာတ်ရုပ် နံပါတ်တစ် သမိုင်းတရားခံဖြစ်ပြီး တိုက်ခိုက်သူ၊ ကျူးကျော်သူဒွတ္တဘောင်မင်းကတော့ နံပါတ်နှစ်တရားခံပါ။ ဒွတ္တဘောင်မင်းဟာ ပဒေသရာဇ်ခေတ်မှာ ဘုရင်တို့ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း စစ်အင်အားရှိရင် ဘယ်နိုင်ငံကိုမဆို တိုက်ကြမိပါ။

မြန်မာတွေစဉ်းစားကြတဲ့အခါ ပန်ထွာဇာတ်ရုပ်ကို မိန်းမသားအလှူဘုရင်မတစ်ပါးဖြစ်လို့ဆိုပြီး လျှော့ပေါ့ပေါ့စဉ်းစားကြတာ၊ ကရုဏာအခံနဲ့စဉ်းစားကြတာဟာ ထင်ရှားတဲ့မိန်းမတွေအပေါ်မှာတောင် သမိုင်းဖြစ်ကိုယ်တိုင်က ဘက်လိုက်ပြီး စဉ်းစားတယ်ဆိုတာ ပြနေပါတယ်။

'ထင်ရှားတဲ့ လွတ်လပ်သည်' ဆိုတဲ့စကားဟာ ဒွတ္တဘောင်မင်းက ပန်ထွာဒေဝီတို့ဆိုတဲ့စကားလေးများလား။ **'ထင်ရှားတဲ့ နန်းတက်သည်'** ဆိုတဲ့စကားကတော့ နန်းမတော်မယ်နုအတွက် ဆိုတဲ့စကားလေးများလား...

တောင်သမန်အင်းကောင်း

တယ်။ ပန်ထွာဘုရင်မတို့တော့ သရေခေတ္တရာပြည်က ဒွတ္တဘောင်မင်းက လာတိုက်ပြီး ဖမ်းခေါ်သွားတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဗိဿနန်းက ပန်ထွာဘုရင်မဟာ သမိုင်းမှာ နာမည်ကောင်းနေမိကွန်းထိုးကျန်ရစ်တဲ့ဘုရင်မပါ။ ဆရာနိုင်ငံဝင်းဆွေကတော့ ပန်ထွာဘုရင်မရဲ့ ကိုယ်ရံတော်တပ်မှူးလေးတို့အကြောင်းကို အချစ်ဇာတ်လမ်းနဲ့စာဖွဲ့ပြီး 'မဟူရာမေတ္တာ' ဆိုတဲ့ စာအုပ်ရေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ အလွန်ကျော်ကြားတဲ့စာအုပ် ဖြစ်လာပါတယ်။

နောင် မွန်ရာဇဝင်မှာ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးကလည်း နာမည်ကောင်းနဲ့ကျော်စောပြီး သမိုင်းတွင်ရစ်ပါတယ်။ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးရဲ့ ဇာတ်လမ်းမှာ အလွန်ထူးခြားပြီး လေးစားဖို့ကောင်းတဲ့အချက်တချို့ သွားတွေ့ပါတယ်။ ဒါကတော့ ဟံသာဝတီပြည်မှာ နန်းတက်ဖို့ ဘုရင်မသွားတဲ့အတွက် ရှင်စောပုဟာ ရာဇာဓိရာဇ်ဘုရင်ရဲ့ မြေးတော်ဖြစ်တဲ့အတွက် သမိုင်းပေးတာဝန်အရ ဟံသာဝတီထီးနန်းကို မလွှဲမရှောင်သာဘဲ နန်းတက်ခဲ့ရတဲ့ ဘုရင်မပါ။

ဒါပေမယ့် ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးဟာ အာဏာမှာ မတော်ပိုက်ပါ။ ဒါကြောင့် အင်းဝကပြန်လာတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကို လူထွက်စေပြီး သမီးတော်နဲ့ထိမ်းမြားပေးကာ ဘုရင်အဖြစ် နန်းတက်ပြီး အာဏာလွှဲခဲ့ခြင်းပါ။ ဓမ္မစေတီမင်းဖြစ်လာတဲ့ ဘုရင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးဟာ ပလ္လင်ပေါ်ကဆင်းသွားပြီး ဓမ္မစေတီမင်းလက်ထဲ အာဏာထည့်ခဲ့ပြီး ဒဂုံဆံတော်ရှင် ရွှေတိဂုံဘုရားခြေတော်ရင်းမှာပဲ နတ်ရွာစံတဲ့အထိ ဘုရားရဲ့ ဝေယျာဝစ္စတွေလုပ်သွားခဲ့တဲ့ ထူးခြားတဲ့ဘုရင်မကြီးပါ။ ရွှေတိဂုံဘုရားသမိုင်းနဲ့ ဒဂုံမြို့သမိုင်းမှာ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ဘယ်လိုမှမယ်ရှားလို့မရပါဘူး။ အာဏာဆိုတာ အမြဲတိုင်ထားရမယ့်အရာမဟုတ်ကြောင်း နမူနာပြသွားတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ကြီးတော်ဘုရားရဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီး နန်းမတော်မယ်နု၊ မင်းတုန်းမင်းကြီးရဲ့ မိဖုရားကြီး ဆင်ဖြူမရင် (နန်းမတော်မယ်နု၏သမီးတော်) နဲ့ သီပေါဘုရင်ရဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီး စုဖုရားလတ်(ဆင်ဖြူမရင်၏သမီးတော်)တို့သုံးဦးကတော့ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ နာမည်ဆိုးနွေကျော်ကြားခဲ့တဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီးတွေပါ။ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ အာဏာကို အလွဲသုံးစားအလုပ်ဆွဲမင်းဆွေမင်းမျိုးတွေကို အရက်စက်ဆုံး ကွပ်မျက်ခဲ့တဲ့တရားခံတွေ

အဖြစ် သမိုင်းမှာကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီးသုံးပါး ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်ချုပ်ရရင် မြန်မာ့သမိုင်းမှာ အေဒီ(၅)ရာစုလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၁၅၀၀)လောက်က ဗိဿနန်းနိုင်ငံမှာ ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ပန်ထွာဘုရင်မဟာ မိဖုရားမဟုတ်ဘဲ မြန်မာသမိုင်း(ပျူ)ရဲ့ ပထမဆုံးဘုရင်မလို့ ခေါ်ဆိုရမှာဖြစ်ပြီး ဟံသာဝတီသမိုင်းမှာ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးဟာ မိဖုရားမဟုတ်ဘဲ ဒုတိယဘုရင်မလို့ခေါ်ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နန်းမတော်မယ်နု၊ ဆင်ဖြူမရင်နဲ့ စုဖုရားလတ်တို့ကတော့ ဘုရင်တစ်ပါးကို အကြောင်းပြုပြီး ဓားထက်တဲ့ ဩဇာကြီးတဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီးတွေသာဖြစ်ပြီး ကိုးတောင်ဝတ်မဟုတ်ဘဲ ထင်ရှားတဲ့ဩဇာကြီး ပုဂ္ဂိုလ်မကြီးတွေလို့ သတ်မှတ်ရမှာပါ။

ဒီကနေ့ ပဲခူးမြို့မှာ လူပြောများနေတဲ့ အိမ်မယ်ရှားလို့ ထင်ကျွတ်သွားတဲ့ဒီဒီယိုဖိုင်ကနေ သမိုင်းထဲကို သင်ခန်းစာယူစရာ ဖြစ်လာစေခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါကတော့ ထင်ရှားတဲ့အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ နေ့စဉ်ဘဝတွေမှာ အရေးပါသလို သမိုင်းဖြစ်ရပ်တွေမှာလည်း အလွန်အရေးပါတာ တွေ့ရပါတယ်။ ယောက်ျားရင်မှာကြီး အယောက်တစ်ရာ ပုဆိုးကျွတ်သွားတဲ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဟာ သမိုင်းကို မရှိခိုက်ခတ်နိုင်ပေမယ့် ထင်ရှားတဲ့ မိန်းမသားတစ်ဦး ထင်ရှားတဲ့သွားအောင်ဖြစ်ခဲ့ရတော့ ရပ်ရွာသာမက နိုင်ငံကိုပါကိုင်လှုပ်ခါယမ်းသွားတဲ့အထိ ဖြစ်သွားတာကို မြင်ရပါတယ်။

ကိုးတောင်ဝတ်ယောက်ျားကြီးတွေ တစ်ဖက်နဲ့ တစ်ဖက် ဓားတွေ၊ သေနတ်တွေကိုင်ပြီး ထောင်သောင်းသိန်းချီပြီး သူသေကိုယ်သေတိုက်ကြရတဲ့အဖြစ်ကို စစ်ပွဲလို့ ရိုးရိုးလေးခေါ်ပါတယ်။ ယောက်ျားချင်း အသေအကြေစစ်တိုက်ကြလို့ သိန်းသောင်းချီသေကြေကြတာဟာ ရာဇဝင်မှာ ဘာမှအဆန်းတကြယ်လို့ မယူဆကြပါ။

ရေလဲထင်တစ်ထည်ကို ဂွန်ကချီသွားပြီး ဘုရင်နန်းတော်မှာ သွားချိတ်တဲ့အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကတော့ နိုင်ငံသမိုင်းကို အကြီးအကျယ်ကိုင်လှုပ်ပြီး သမိုင်းပြောင်းသွားခဲ့တာပါ။

ပန်ထွာဘုရင်မ (၁) ဗိဿနန်းကို နန်းချုပ်ခဲ့သူ

ဗိဿနန်းဟာ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းနဲ့ချင်းတွင်းဖြစ်

ဝှမ်းမှာ ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ပျူနိုင်ငံထဲက တစ်ခုပါ။ ပျူလူမျိုးတွေဟာ တိဝက်-မြန်မာအနွယ်ဖြစ်ပြီး ဘီစီ (၂)ရာစုဆိုတဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း(၂၂၀၀)လောက်ကတည်းက ဧရာဝတီနဲ့ ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းမှာ တောင်နေထိုင်ခဲ့တဲ့လူမျိုးပါ။ ဘီစီ(၂)ရာစုမှာ ပျူတွေဟာ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းကို တပ်နဲ့ ရွှေလီမြစ်ကြောင်းတွေကတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ မူလဇာတိကတော့ ဒီနေ့ တရုတ်ပြည်ထဲက Qinghai Lake တွင်းတိုင်းရေကန်ဒေသ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ပျူတွေ ပထမဆုံးတည်ထောင်ခဲ့တဲ့ မြို့ပြနိုင်ငံကတော့ ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်း ယနေ့ တောင်တွင်းကြီးနယ်ထဲက ရန်ပယ်ချောင်းစီးဆင်းနေတဲ့ ဗိဿနန်းနိုင်ငံတော်ပါ။ ဗိဿနန်းကို ဘီစီ (၂၀၀)နဲ့ (၁၀၀)ကြားမှာ တည်ထောင်ခဲ့တယ်လို့ ယူဆကြပါတယ်။ ဗိဿနန်းမြို့ရဲ့ အကျယ်အဝန်းဟာ ခန့်မှန်းခြေ(၃၀၀)ဟက်တာဧက လောက်ရှိပြီး (၃)ကီလိုမီတာ-(၂)မိုင်ပတ်လည်လောက်ရှိတဲ့ အုတ်တံတိုင်းမြို့ရိုး ခတ်ထားပါတယ်။ မြို့ရိုးအုတ်ရိုးရဲ့ အထူဟာ ခြောက်မီတာလောက် တည်ဆောက်ထားပြီး အုတ်တွေရဲ့ သက်တမ်းကို တွက်ချက်ရာမှာ BCE ၁၈၀၀ နဲ့ ၆၀၀ CE အကြားတည်ခဲ့တာလို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။

တရုတ်ပြည် Tang မင်းဆက်မှတ်တမ်းရေး၊ ပျူနိုင်ငံ (၁၈)နိုင်ငံရှိခဲ့ကြောင်း၊ ပျူနိုင်ငံတွေမှာ ခရစ်ပေါင်း (၂၉၈)ခရစ်နှစ်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားပါတယ်။

ဗိဿနန်းမြို့ရိုးကို BCE ၁၈၀၀ နဲ့ ၆၀၀ကြားမှာ တည်ခဲ့တယ်ဆိုပေမယ့် မြန်မာလူမျိုးတွေအားလုံးအသုံးမှာပွဲပြီး ကျန်ရစ်သူ ပန်ထွာဘုရင်မအကြောင်းကတော့ ဒီထက် အများကြီးနောက်ကျပြီးမှ ပေါ်ပေါက်ပါတယ်။ ပန်ထွာဘုရင်မ အုပ်ချုပ်နေတဲ့ ဗိဿနန်းကို သူ့ရဲ့တောင်ဘက်မိုင်(၂၀၀)လောက်ကွာဝေးတဲ့ သရေခေတ္တရာ(ယနေ့ပြည်မြို့နား)က ဒွတ္တဘောင်မင်းက လာရောက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပါတယ်။

သရေခေတ္တရာဟာ ဒွတ္တဘောင်မင်း ဗိဿနန်းကို လာတိုက်တဲ့ကာလကတော့ ၇၃၉ အေဒီဖြစ်တဲ့အတွက်အေဒီ(၈)ရာစုထဲရောက်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဗိဿနန်းနှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်လောက်ရှိခဲ့ကြပြီးမှ (၈)ရာစုရောက်မှ ဗိဿနန်းပျက်ပြီး သရေခေတ္တရာလက်အောက်ကျရောက်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရုတ် Tang မင်းဆက်ရဲ့ သံတမန်တွေဟာ သရေခေတ္တရာ ပျူနိုင်ငံကို အေဒီ(၈၀၀)မှာရောက်ခဲ့တဲ့

သန်းခေါင်ယံလွတ်လပ်ရေး

အပိုင်း (၂၅)

မောင်ပေါ်ထွန်း မြန်မာပြန်သည်။

မောင်ဘက်တန်က အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဆိုးရွားနေသော လက်ရှိအခြေအနေများကို အသေးစိတ်ပြောပြသည်။ ချာချီသည် မျက်မှန်အောက်မှ မျက်လုံးများကို မေးပြီးဆေးပြင်းလိပ်ကြီးကို ခဲထားရင်းက တည်ငြိမ်စွာ နားထောင်နေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ယုံယွင်းနေသော အခြေအနေများ ကပ်ကြီးဆိုးဝမ်းပုံများနှင့် ဆူညံကြွနေပုံများကို နားထောင်နေရသော်လည်း ချာချီကား လုံးဝတုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ ပကတိတုံ့ကိုဘာဝေဖြင့်သာ နားစိုက်နေသည်။

သို့သော် အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန် နှစ်နိုင်ငံလုံးသည် ဓနသဟာယအဖွဲ့တွင် ဆက်လက်နေကြမည်ဟု သောအချက်ကို ကြားရသောအခါတွင်ကား ချာချီ၏ စိတ်သည် လှုပ်ရှားစပြုလာသည်။ သူ၏အမြင်သည် တစ်မျိုး ပြောင်းလာသည်။ ယခုအခါသူ၏ ချစ်လှစွာသော အင်ပါယာသည် သေငယ်စောဖြင့် မျှောနေပြီ။ သို့သော် သေသွားသော်လည်း တစ်ခုခုတော့ ကျန်ရစ်ပေလိမ့်မည်။

ထို့နောက် ချာချီက ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ခိုင်လုံသော စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားရှိသလားဟု မောင်ဘက်တန်ကို မေးလိုက်သည်။ မောင်ဘက်တန်က နေ့ရုံးထဲမှ တရားဝင်စာတစ်စောင် ရရှိထားကြောင်း၊ ယခုထိုစာမှာ အက်တလီလက်ထဲရှိနေကြောင်း၊ ထိုစာတွင် ဒီမိုကရေစီအဆင့်အတန်းဖြင့် အမြန်ဆုံး လွတ်လပ်ရေးပေးပါက ဓနသဟာယဝင်ရေးကိစ္စကို ကွန်ဂရက်ကလက်ခံမည်ဟု ကတိပေးထားကြောင်း ပြန်ပြောလိုက်သည်။

ပြီးလျှင် သူ၏ကမ္ဘာရန်ဖြစ်သူ ဂန္တီကိစ္စကို ထပ်၍ မေးမြန်းသည်။

ဤတွင် မောင်ဘက်တန်က-
“ဂန္တီကိစ္စ အပိုင်ပြောလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ သူဟာ ဒီပြဿနာမှာ အကြီးအကျယ်အန္တရာယ်ပေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ ခါပေမယ့် နေ့ရုံးနဲ့ ပတေးတို့ရဲ့ အကူအညီနဲ့ သူ့ကိုထိန်းထားနိုင်ပါလိမ့်မယ်”

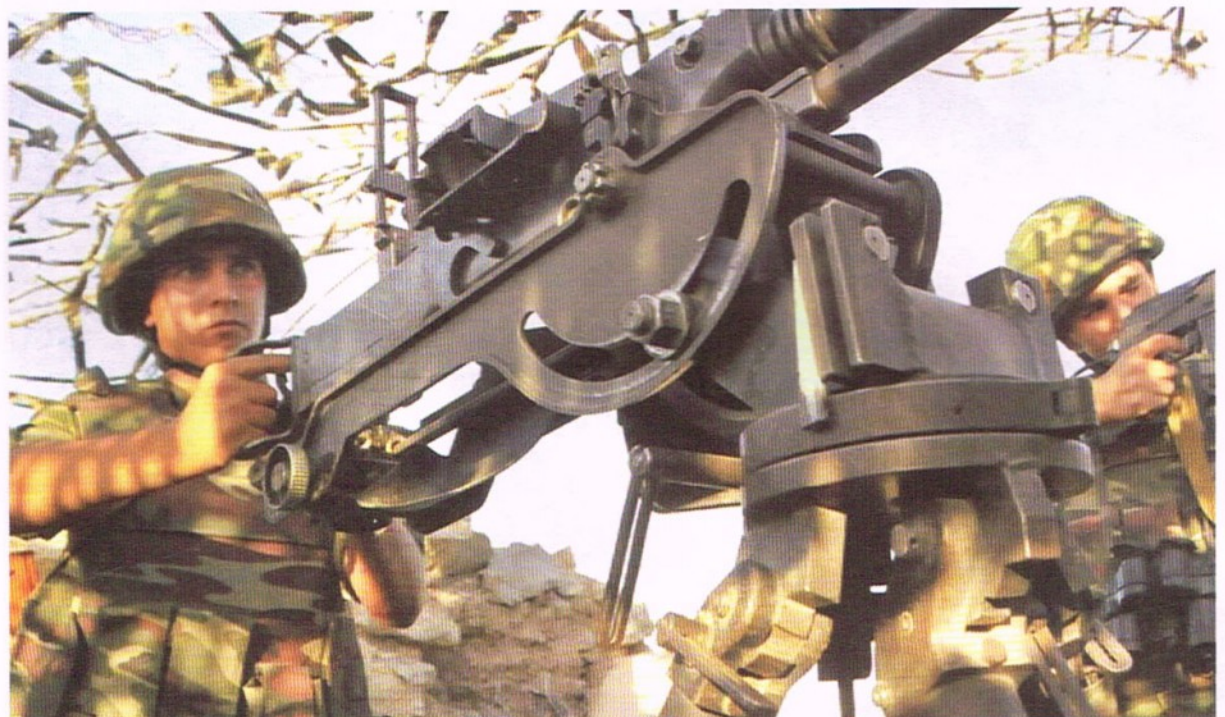
ချာချီသည် ဆေးပြင်းလိပ်ကိုသွားကြားတွင် ကိုက်ရင်း အိပ်ရာပေါ်တွင် လေးလေးနက်နက်စဉ်းစားနေသည်။

အတန်ကြာတော့မှ သူက အိပ်ရာမှ ထထိုင်လိုက်ပြီး ဤစီမံကိန်းကို အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးပါတီအားလုံးက လူသိရှင်ကြား လက်ခံကြောင်း တရားဝင်ထုတ်ပြန်နိုင်လျှင် ပြည်သူအားလုံးကလည်း လက်ခံကြမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်လျှင် သူနှင့်သူ၏ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီများကလည်း ဤစီမံကိန်းကို နေရာသီမကုန်ခင် လွှတ်တော်တွင် ထောက်ခံပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသို့ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် နှစ်ပိုင်းမဟုတ်တော့ဘဲ နေ့ပိုင်းရက်ပိုင်းအတွင်း၌ပင် ဗြိတိသျှ ဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း ပြန်ကြားပြောဆိုလိုက်သောအခါတွင်မှ မောင်ဘက်တန်အဖို့ ‘ဟင်း’ ချနိုင်ပေတော့သည်။

နယူးဒေလီမြို့၊

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ အစောပိုင်း။

“မီးသဏ္ဍိတပွဲ” များမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် မောင်မည်းသော မီးခိုးလုံးကြီးများသည် ဒေလီမြို့၊ မိုးကောင်းကင်သို့ တလိပ်လိပ် ထိုးတက်နေကြပြီး အတန်မြင့်သို့အရောက်တွင် ပြိုကွဲသွားကာ အိန္ဒိယတိုက်ငယ် တစ်ခုလုံးသို့ ပျံ့လွင့်သွားလေသည်။ သို့သော် ကမန်း

ကတန်းပြုလုပ်ရသော ဤမီးသဏ္ဍိတပွဲများတွင် ကုလားထောပတ်လည်းမပါ။ နံ့သာကရမက် ထင်းများလည်း မရှိ။ တလိပ်လိပ်တက်နေသော မီးခိုးလုံးကြီးများအား ဟန်မပျက်ရပ်ကြည့်နေကြသူများမှာလည်း သံပြိုင်မန္တနွှတ်ဆိုနေကြသော အသံတစ်ခု ပရိတ်သတ်မဟုတ်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ အရာရှိကြီးများသာ ဖြစ်လေသည်။

“မီးသဏ္ဍိတပွဲ” များ၏ နိရဲသော ဖိလျှံများကြားတွင် လောင်ကျွမ်းပြာကျသွားသော အရာများမှလည်း အလောင်းကောင်များ မဟုတ်ကြ။ အလေးချိန်လေး တန်မျှရှိသော မှတ်တမ်းများ၊ အစီရင်ခံစာများနှင့် ပိုင်တွဲများသာဖြစ်သည်။ သူတို့သည် နိုင်ငံရေးအတွင်းဝန်ဆောင်မှုရပ်ကော်မီလီ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ယင်းစာရွက်များကို မီးပုံနှိပ်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ပြာကျသွားကြသော စာရွက်စာတမ်းများမှာ အိန္ဒိယသမိုင်းတွင် စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးနှင့် အတိအကျသောတင်းတင်း ဟိုးလေးတကျောအဖြစ်နိုင်ဆုံး ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း အသေးစိတ်ရေးသားထားသော မှတ်တမ်းများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်များကား ပြည်နယ်ပေါင်း ၅၀၀ကျော်ကို သက်ဦးဆံ့ပိုင်အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြသော မဟာရာဇာများ၏ မျိုးဆက်ငါးဆက် ကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသော ဒုစရိုက်လုပ်ရပ်များ၊ မဖွယ်မရာဖြစ်ရပ်များနှင့် အရွက်ကွဲစရာအရှုပ်တော်ပုံဖြစ်ရပ်များပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်များကို အဆက်ဆက်သော ဘုရင်ခံများ၏ အဆက်ဆက်သော အမှုထမ်းအရာထမ်းများက ရေးမှတ်ထားခဲ့ကြသည်။

ဆာကော်မီလီသည် ဤမှတ်တမ်းများအား မျက်ဆီးပစ်ရန်အမိန့်ကို သူ့လန်ဒန်သို့သွားခဲ့စဉ်က အက်တလီအားရအဖွဲ့မှ ရယူလာခဲ့ပြီး ဒေလီမြို့သို့ ပြန်ရောက်ပြီး နောက်ရပ်များမကြာမီတွင် မီးရှို့ပစ်၍ စနစ်တကျ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆာကွန်ရပ်သည် နှစ်ခန်းရှိ မီးခဲသတ္တဝါထဲမှ အရေးကြီးသော မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ယူပြီး သူကပင် စတင်၍ နှုံးရှေ့တွင်မီးပုံနှိပ်လိုက်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၅၀ခန့်ကတည်းက ဂရုတစိုက်သိမ်းဆည်းလာခဲ့သော မဟာရာဇာတို့၏ အရှုပ်တော်ပုံမှတ်တမ်းစုများသည် မိနစ်ပိုင်းအတွင်းပြာဖြစ်သွားကြပြီး ပြာမှုန့်များသည်ဒေလီမြို့တော် တစ်ခွင်တစ်ပြင်သို့ လေနှင့်အတူ လွင့်ပါသွားကြသည်။ ဤမှတ်တမ်းများသည် အိန္ဒိယသမိုင်း၏အဖိုးတန် အမွေအနှစ် တစ်ပိုင်းတစ်ကဏ္ဍဖြစ်သောကြောင့် ဤလုပ်ရပ်ကို နေ့ရုံးက သိလျှင် သိချင်း ကန့်ကွက်တားဆီးသည်။

သို့သော် သူ၏ကန့်ကွက်မှုမှာ အလာကောင်းသောကြားလည်း အခါနှောင်းသွားခဲ့လေပြီ။ ပတိယလ၊ ဟိုက်ဒရာဘတ်၊ အင်ဒီး၊ ကက်ရှ်မီးယား၊ မိုင်ဆိုး၊

တရိုဒါစသော ပြည်နယ်ပေါင်းများစွာတို့မှ ဗြိတိသျှအရာရှိများသည် သူတို့၏နှုတ်ခန်းအသီးသီး၌ သိမ်းဆည်းထားသော အလားတူစာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို ဆာကွန်ရပ်၏ညွှန်ကြားချက်အရ တစ်ခုစီမျှ မီးစားကျွေးလိုက်ကြပြီးဖြစ်သည်။

မဟာရာဇာအချို့၏ လိင်ကိစ္စဖောက်ပြန်မှုများနှင့် ကာမသရမ်းပုံများကို တစ်တစ်ခွဲခွဲ ရေးသားထားသော မှတ်တမ်းမှတ်စု တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးကို အချိန်အတန်ကြာမျှ မီးရှို့ယူရသည်။ ယင်းမှတ်တမ်းများအနက် ရမ္မပူရမဟာရာဇာ(နဝပ်)၏ လိင်မှုစွန့်စားခန်းမှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်။

တစ်ခါတွင်မဟာရာဇာသည် တစ်နှစ်အတွင်းတွင် ပြည်နယ်တစ်ခုရှိ အပျိုစင်မိန်းကလေးများအား မည်သူက ပို၍ပန်းဦးဆွတ်နိုင်မည်နည်းဟူ၍ အိမ်နီးချင်းပြည်နယ်များမှ မဟာရာဇာများနှင့် အလောင်းအစားလုပ်သည်။ သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် အပျိုစင်မိန်းကလေးတို့ ဝတ်ဆင်လေ့ရှိသော နှာခေါင်းကွင်းကလေးများကို တင်ပြကြရန်လည်း သဘောတူကြသည်။ သို့ဖြင့် ရမ္မပူရမဟာရာဇာသည် သူ၏အမူတော်ထမ်းများအား တောချောက်သမားများပမာ ပြည်နယ်အနှံ့ပိုက်စိပ်တိုက်စေလွှတ်ပြီး အပျိုစင် “သားကောင်”များကို ဖမ်းယူစေသည်။ ထိုပြင်ပွဲတွင် မဟာရာဇာပင်အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ နှစ်ကုန်၍ သူ့စုဆောင်းမိသော နှာခေါင်းကွင်းများကို အရည်ဖျော်လိုက်သောအခါ ရွှေစင်ပေါင်ချိန်များစွာရရှိခဲ့လေသည်။

ကက်ရှ်မီးယားမဟာရာဇာဟာရီဆင်း၏ ဇာတ်လမ်းကလည်း ငိုအားထက်ရည်အားသန်စရာဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် လန်ဒန်မြို့ဆွေဦးဟိုဘတ်၌ တည်းခိုနေစဉ် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ငှားရမ်း၍ ဖျော်ပါးသည်။ နောက်ဆုံးတွင်ထိုအမျိုးသမီး၏ ယောက်ျားဖြစ်သူဟု မဟာရာဇာကယူဆသော လူတစ်ဦးက မဟာရာဇာအား တရားခွဲတော့သည်။ ခွဲချက်မှာပျော်ပါးပြီး တန်ရာတန်ကြေးမပေးသောပြစ်မှုဖြစ်သည်။ ကံဆိုးစွာသော မဟာရာဇာ၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုဦးပြီး ထိုအမှုတွင် နာမည်ရင်းကိုမဖော်ပြဘဲ “မစ္စတာအေ”ဟူ၍သာ ဖော်ပြခဲ့သည်။ စင်စစ်ဤဖြစ်ရပ်မှာ ကိုကိုတက်ချမ်းသာသော မဟာရာဇာအား လန်ဒန်မြို့မှ လူလည်များက “ငွေညှစ်သိုက်တူး”ခြင်းသာဖြစ်သည်။ မဟာရာဇာသည် မိန်းမတွေကို စိတ်နာလွှာဖြင့် သူ့ပြည်နယ်သို့ပြန်ရောက်လာသည်။ သို့သော် မကြာခင်မှာပင် သူသည်မိန်းမတွေကို နာကျည်းစိတ်ပျောက်လာပြီး လူငယ်တွေနှင့်ပေါင်းကာ “မိန်းမအမဲလိုက်ခန်း” ဖွင့်ပြန်လေသည်။ ဤမှတ်တမ်းသည်လည်း အခြားမှတ်တမ်းများကဲ့သို့ပင် ဆရင်နာဂါမြို့တော်၏ လေညှင်းနှင့်အတူ ဟိမဝန္တာမိုးကောင်းကင်တွင် ပြာမှုန့်တဝဖြင့် လွင့်ပါသွားကြလေသည်။

ဟိုက်ဒရာဘတ်ပြည်ရင် မဟာရာဇာ(နီဇန်) သည် ဓာတ်ပုံနှင့်ဝတ်လစ်လစ်ပုံများကို တွဲဖက် ဝါသနာသန်သည်။ အိန္ဒိယတစ်ပြည်လုံးတွင် ဝတ်လစ်လစ်ပုံများ အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သူအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ထိုမျှများပြားသောပုံများကို ရရှိနိုင်ရန်အပိုင်ကြံသော နည်းလမ်းမှာ ဧည့်ရိပ်သာများ၏ နံရံများ၊ မျက်နှာကျက်များတွင် လျှို့ဝှက်ကင်မရာများ တပ်ဆင်ထားသည်။ နန်းတော်ထဲက ရေချိုးဆောင်၍ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီးနောက်တွင်လည်း ကင်မရာတပ်ဆင်ထားသည်။ လာလာသမျှသော ဧည့်သည်တော်များ၏ လျှို့ဝှက်လုပ်ရပ်မှန်သမျှကို ထိုကင်မရာများက လျှို့ဝှက်ရိုက်ယူလိုက်ကြသည်။ ဤဓာတ်ပုံများမှာလည်း ပြာပုံအသိုရောက်သွားခဲ့ကြ ရသည်။

ဆာကွန်ရပ်၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် ပြာကျသွားရသော မှတ်တမ်းများအနက် လူဦးရေရပ်သိန်းတို့၏ သခင်အယ်လ်ဝါပြည့်ရှင် မဟာရာဇာ၏ တစ်ဆူဆန်းပြားသော မှတ်တမ်းများလည်းပါဝင်သည်။ အယ်လ်ဝါမဟာရာဇာသည် ဥပဓိရုပ်ကောင်းသလို လူမှုဆက်ဆံရေးတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်းဘုရင်ခံချုပ်အဆက်ဆက်တို့က သူ၏မတရားလုပ်ရပ်များကိုပင် မျက်စိမှိတ်နေနိုင်အောင် သူကစည်းရုံးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူ ရာမနတ်မင်းကြီးဝင်စားသူဟု ယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့လက်များကို လူသားတို့၏ လက်များနှင့်မထိနိုင်အောင် အနက်ရောင်ပိုးသားလက်အိတ်တို့အဖြစ်ထား စွပ်ထားလေ့ရှိသည်။ တစ်ကြိမ်ကဆိုလျှင် အင်္ဂလန်ဘုရင်မင်းမြတ်၏ လက်နှင့် မထိလိုသောကြောင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခြင်းမပြုရန်ပင် အကြောက်အကန် ငြင်းဆန်ခဲ့ဖူးသည်။ သူသည် ရာမနတ်မင်းကြီး၏ ဦးပောင်းသရဖူအတိုင်း ပုံတူပြုလုပ်ဝတ်ဆင်လိုသည်ဆိုကာ ဟိန္ဒူဘာသာရေးသမ္မန်ပေါင်းများစွာတို့အား ရာမနတ်မင်း၏ ဦးပောင်းအရွယ်အစားကို သုတေသနပြုစေခဲ့သည်။

ထိုအစွဲအလမ်းတို့ကြောင့်လည်း သူသည် အာဏာကို ကမ်းကုန်အောင်အသုံးချခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် တောကစားထွက်လျှင် ကျားစာအဖြစ် ကလေးငယ်များကို ချထားလေ့ရှိသည်။ ကျားစာအဖြစ် အသုံးပြုရန် ကြံရာနေရာ၌ ကြံရာကလေးငယ်တစ်ဦးဦးကို အဓမ္မသိမ်းယူသောအခါ မိဘများမှာ ရူးမတတ်ခံစားကြရသည်။ သို့သော် သူက ဂရုမစိုက်။ ကျားက ကလေးငယ်ကိုမကိုက်နိုင်မီ သူကကျားကို အသေပစ်ပြမည်ဟူ၍ အာမခံသည်။

Larry Collins and Dominique Lapierre တို့ ရေးသော FREEDOM AT MIDNIGHT ကို မောင်ပေါ်ထွန်း (မြန်မာပြန်) အပိုင်း(၂၅)ကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

Editorial

ဈေးခြင်းများကိုကိုင်၍ လမ်းမပေါ်မှာ လျှောက်ရင်း နောက်မှမိန်းမက ရွှေကမိန်းမကိုလှမ်းမေးသည်။ “ကြားဖြတ်ရွှေကောက်ပွဲ အခြေအနေ ဘယ်လိုရှိလဲ” ထိုအခါ ရွှေကမိန်းမက ပြန်ဖြေသည်။ “ကုန်စေးနှုန်း သတင်းလောက် စိတ်မဝင်စားပါဘူးအေး”

ဒေးလီးအလဲဗင်းသတင်းစာတွင် ပါဝင်သော ဖော်ပြပါ(မှတ်ကြား၊ အောင်ပင်လယ်)၏ ကာတွန်းတစ်ကွက် ကို ဖတ်မိသောအခါ ကြားဖြတ်ရွှေကောက်ပွဲ(၃-၁၀-၂၀၁၈)နေ့က လက်ဖက်ရည်ခွက်တစ်ခွက်မှာ အမှတ်မထင်ကြားလိုက်ရသော စကားတစ်ခွက်ကို ပြန်ပြောဖို့ရှိလာပြန်သည်။ သူတို့အချင်းချင်းစကားပြောနေကြရာမှ “ဒီမှာကအစိုးရရိုနှုန်းမသိတဲ့ခေတ်ရောက်မရောက်တော့မသိဘူး၊ ရွှေကောက်ပွဲရိုနှုန်း မသိတဲ့ခေတ်တော့ ရောက်နေပြီ”ဟူ၏။

သုံးသပ်စရာတွေရှိလာပါသည်။ အချက်အလက်များများစွာရှိသည့် များသားသုံးသပ်နိုင်သည်။ ကာတွန်း ဆရာပြောသလို လူတွေ(ပြည်သူ)က စိတ်မဝင်စားကြပါ။ ကြားဖြတ်ရွှေကောက်ပွဲရိုနှုန်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ လက်တွေ့ဘဝထဲက စားဝတ်နေရေးကိစ္စထဲက စိတ်မဝင်စားစရာမရှိဟုလည်း ခံယူနေပုံရသည်။ တစ်ခါ ရွှေကောက်ပွဲကို စိတ်ဝင်စားတော့ရော... ရွှေကောက်ပွဲက ကိုယ်တင်လိုက်တဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က ကိုယ့်ကို ဘာလုပ်ပေးနိုင်မှာမို့လို့လဲ တွေးလာကြသည်ထင်သည်။ ရွှေကောက်ပွဲနှင့် ပြည်သူဆိုတာက အလွမ်းဝေးနေသလို အနေအထားဟု သူတို့(ပြည်သူ)ထင်လာပုံရသည်။ ရွှေကောက်ပွဲနှင့် ဝေးခဲ့၍ ရွှေကောက်ပွဲ ယဉ်ကျေးမှု ပြန်လည်ထွန်းကားလာမယ်မှမရှိသေး၊ ရွှေကောက်ပွဲဆိုတာ ဒီလိုဆို

တာမျိုး သဘောပေါက်သွားစေခြင်းက နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်းမှာ ခလုတ်ကန်သင်း၊ တစ်ခါ လက်ဖက်ရည်ခွက်ထဲက အသံလို ရွှေကောက်ပွဲရိုနှုန်း မသိတဲ့ခေတ်ရောက်နေပြီဆိုတာ ထောက်ခံရမည့်နယ်...။

ဆိုလိုတာက အစိုးရရိုနှုန်းပင်လျှင် ပြည်သူနှင့် အလွမ်းဝေးနေသည်ဟုဆိုလျှင် မမှားတန်ရာ။ ဒီမိုကရေစီ အစိုးရတစ်ရပ်သည် ပြည်သူနှင့်အလွမ်းဝေးသည်ဆိုပါက ကျဆုံးခြင်းနိဒါန်း၌ ခြေတစ်ဖက်ရောက်နေပြီဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။

ကောက်ချက်ချကြည့်လျှင်တော့ ၎င်းသည် ဒီမိုကရေစီအစိုးရတစ်ရပ်သတ်ပြုဆင်ခြင်ရမည့်ကိစ္စ ဖြစ်လာသည်က အသေအချာပင်။ ဒီအချက်က ပထမတစ်ချက်ဖြစ်သည်။ အလွန်အရေးကြီးသော အဆင့်(အရေးပေါ်အခြေအနေ)ဟုပင်ဆိုသင့်သည်။

ဒုတိယတစ်ချက်ရှိပါသေးသည်။ ပထမအချက်ကဲ့သို့ပင် မိုးထဲလေထဲက အရေးပေါ်...။ အများသိကြသည့်အတိုင်းပြီးခဲ့သည့် နိုဝင်ဘာလ(၃)ရက်နေ့က ကြားဖြတ်ရွှေကောက်ပွဲကလေးပဲခဲရာတွင် ယနေ့လက်ရှိအာဏာရအစိုးရဖြစ်လာသည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က ပွဲဦးထွက်အနေဖြင့် (၂၀၁၂-၂၀၁၅)သောင့်ပြိုကမ်းပြိုနိုင်ခဲ့သလောက် ယခုရွှေကောက်ပွဲ၌ (ကာတွန်းဆရာတစ်ယောက်သရော်ခဲ့သလို)ကြောင်သလိုကနန်းသလို ဖြစ်သွားပုံကလည်း ပြောလျှင်အရပ်ဆိုး အကျဉ်းတန်သည်။

တစ်ဖက်ကလည်း တွေးတော့ မဟာဗျူဟာနည်းဗျူဟာတွေပဲလား၊ ကစားကွက်အရွယ်ပဲလား၊ အတိမ်အနက် အထူးအပါးများနှင့် ယှဉ်၍ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ချင်လို့ပဲလားမသိ။ ထိုပါတီအတွက်တော့ အရပ်ဆိုးစေသည်ကအမှန်...။ တစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်။

တစ်ခါ ထိုပါတီကပဲ လက်ရှိမှာ အစိုးရရဲ့ထားသည့်ဆိုတော့ စင်ပေါ်ရောက်အစိုးရ၏အနေအထားက အတော်ပင်အားမလုံ အားမရဖြစ်စရာ...။

ထားတော့ စဉ်းစားကြီးကွဲကွဲတော့ ပြန်ဆက်လို့ မရပါ။ ခွပ်ဒေါင်းဒဏ်ရာရသွားသည်ကိုတော့ ဆေးကု ချီရနိုင်ပါသေးသည်။ ဒီကိစ္စက ဆေးကုချီမရပါမဟုတ်။ ‘အနာ’ကိုသိလိုက်တဲ့ကိစ္စ။ ဆေးရှာရမည့်ကိစ္စ။ ဤသို့သာလျှင် နှလုံးပိုက်ရပေတော့မည်။ ဤသို့သာလျှင် အဝါကတ်အပြန်ရသည်သို့ မှတ်ယူရတော့မည်။

လဲရာကထရပါမည်။ ကျရာကတက်ရပါမည်။ အဆိုးထဲက အကောင်းကိုရှာလျှင် ယနေ့ပြည်သူတို့ သဘောသဘာဝ၊ စိတ်ခံစားချက်ကို သိခွင့်မြင်ခွင့်ရသွားပြီး လာမည့်ရွှေကောက်ပွဲအတွက် (အကောင်းဆုံးအလေးနက်ဆုံး သင်ခန်းစာအဖြစ်ခံယူ၍)ပြင်ဆင်ရမည်ပင်ဖြစ်သည်။

တစ်ဖက်ကလည်း ရွှေကောက်ပွဲသဘောသဘာဝအရ သန့်ရှင်းခြင်း၊ ညစ်ပတ်ခြင်း၊ ဥပဒေကို လက်တစ်လုံးခြားလုပ်ခြင်းများကို သတ်ပြအပ်သည်။ မည်သို့ဆိုစေ သမိုင်းလည်းရှိ လွှဲလည်းပြန်ခဲ့ပြီး ပြည်သူအကျိုးကို အမှန်တကယ်သယ်ပိုးမည့် ပါတီတစ်ပါတီအနေဖြင့် အောင်ပွဲများနှင့် အစဉ်အလာဖြစ်ခဲ့သည့် ဂုဏ်သိက္ခာကိုထိန်းသိမ်းရင်း ရှေ့ဆက်၍ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေးကို မြှင့်မြှင့်မားမား ရည်ရွယ်ထားသည့် သမ္မတစိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင်ပီသစွာ၊ ဉာဏ်ပညာနှင့်ဆင်ခြင်တုံတရားရှိသူများ ပီသစွာ ယခုကြားဖြတ် ရွှေကောက်ပွဲရလဒ်အမှတ်အသားကို အဝါကတ်အဖြစ် သင်္ကေတပြုနိုင်သင့်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ကထိန်သက်နိုးလျှုဒါနိုးရွှင်ဖျော်နိုင်ငံတော်

□ မြင့်မြတ်အောင်မြင် □

ဝါလကင်းလွတ် သီတင်းကျွတ်ပြီးတာနဲ့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ရောက်တဲ့အထိ မြန်မာပြည်တစ်နယ်လုံးမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်ပြည်သူများဟာ ကထိန်သက်နိုးတွေကို ရဟန်းသံဃာတော်တွေထံကပ်လျှူပူဇော်ကြပါတယ်။

ကထိန်ခင်းတယ်ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ပါ။ ဒီလိုနေ့ချင်းပြီး ရက်လုပ်တဲ့ ကထိန်သက်နိုးတော်ကို လျှုဒါနိုးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူတွေဟာ ထူးကဲမွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေရကြပါတယ်။

ထူးကဲ လတ်ဆတ်တဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ပေါ်ထွက်ကြပါတယ်။ အလွန်ကောင်းတဲ့ အစဉ်အလာပါ။ ဒီလိုအစဉ်အလာ ကထိန်သက်နိုးခေါ် မသုံးသက်နိုးကပ်လျှူပူဇော်တဲ့ နှစ်စဉ်ဖြစ်လာအောင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဖန်တီးပေးခဲ့ပါတယ်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားဟာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူနေခိုက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို သတင်းရတဲ့ ပါဝေယျက တိုင်းသား(ပါဝါပြည်သား) စုတင်ဆောင် ရဟန်းတော်အပါ(၃၀)ဟာမြတ် စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ကြည့်ညို့ဖို့ အဲဒီပါဝါမြို့ကနေ မြတ်စွာဘုရားရှင် ရှိတော်မူရာ သာဝတ္ထိမြို့ကို ဝါဆိုအမိ ကြွချီလာကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲဒီရဟန်းတော်အပါ(၃၀) ကြွချီလာတဲ့ အချိန်ဟာ ဝါဆိုခါနီးဖြစ်နေလို့ သာဝတ္ထိမြို့ကို အချိန်မီမရောက်တော့ဘဲ သာဝတ္ထိနဲ့ခြောက်ယူဇနာဝေးတဲ့ သာကေတမြို့ကိုပဲ ရောက်လာကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီရဟန်းတော်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ ကြမ္မလာနိုင်တော့ဘဲ ဝါတွင်းသုံးလလုံးလုံး သာကေတမြို့မှာပဲ သတင်းသုံးလိုက်ရပါတယ်။

နောက်ဝါကျွတ်လို့ ပဝါရကပြပြီးတာနဲ့ ဘုရားရှင်ရှိရာ သာဝတ္ထိမြို့ကို ချက်ချင်းကြွတော်မူကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝါကျွတ်သော်လည်း မိုးကမကုန်သေးလို့ အဲဒီသံဃာတော်တွေ မိုးထဲလေထဲမှာ အတော်ဒုက္ခရောက်ကြပါတယ်။

ခရီးကြမ်းတဲ့အတွက်လည်း သံဃာတော်တွေရဲ့ သက်နိုးတော်တွေမှာ ရွံ့တွေဗွက်တွေ မိုးရေတွေနဲ့ မြင်မကောင်းပါဘူး။ အထူးသဖြင့် နှစ်ထပ်သက်နိုးထုထုကြီးတွေထဲမှာ မိုးရေဝင်နေလို့ ခရီးမတွင်ဘဲ ပင်ပန်းလှပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီရဟန်းသံဃာတော်တော်အပါး (၃၀)ဟာ ဘုရားရှင်ထံ ရောက်တဲ့အခါမှာ သက်နိုး တော်တွေနဲ့ မိုးရေတွေကြောင့် အလွန်ပင်ပန်းတဲ့ အကြောင်းလျှောက်ထားကြပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဝိနည်းကံအရ နှစ်ထပ်သက်နိုးကြီးနဲ့ ခရီးမသွားဘဲ သင်းပိုင်ဧကရီတို့လောက်နဲ့ ခရီးသွားရင် ရဟန်းသံဃာတွေ အဆင်ပြေနိုင်တယ်လို့ တွေးပြီးကထိန်ခင်းမှု ဝိနည်းကံကို စတင်ခွင့်ပြုလိုက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ပထမပါဆိုပြီးလို့ ဝါကျွတ်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို ကထိန်ခင်းခွင့်ပြုလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကထိန်အာနိသင်ငါးပါးကိုလည်း ဟောကြားလိုက်ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကစပြီး ကထိန်ခင်းပွဲတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကထိန်ခင်းကြတဲ့ ကထိန်ကာလအချိန်မှာ သက်နိုးတွေလျှူတန်းကြပေမယ့် ကထိန်ခင်းဖို့ဆိုပြီး သီးသန့်ချုပ်ထားတဲ့ သက်နိုးမရှိပါဘူး။ မိုးရိုသက်နိုးကိုပဲ ကထိန်ခင်းလိုက်တဲ့အတွက် ကထိန်သက်နိုးလို့ ခေါ်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ မိုးရိုသက်နိုးနဲ့ ကထိန်သက်နိုးဟာ ပုံစံခြင်းထပ်တူကျပေမယ့် သက်နိုးတွေရဲ့စွမ်းရည် အာနိသင်တွေကတော့ မတူဘဲ ကွဲပြားပါတယ်။

မိုးရိုသက်နိုးက ဝတ်ရုံပဲသုံးစွဲရပြီး သုံးစွဲတဲ့အကျိုးကျေးဇူးကိုပဲ ရပါတယ်။ ကထိန်သက်နိုးကတော့ သုံးစွဲတဲ့အကျိုးအပြင် သီးခြားဖြစ်တဲ့ ကထိန်အာနိသင်ငါးပါးကို ရဟန်းတော်တွေ ရရှိခံစားနိုင်ပါတယ်။ ကထိန်သက်နိုးကိုကပ်လျှူဇော်ခံထားရတဲ့ ရဟန်းသံဃာတော်ဟာ မပန်ကြားဘဲ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ သက်နိုးသုံးထည် မယူဆောင်ဘဲ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ ပင်နည်းများသော ဘောဇဉ်ကိုလည်း စားသုံးနိုင်ခြင်း၊ သက်နိုးအပိုလိုသလောက် ထားသုံးနိုင်ခြင်း၊ သံဃာပိုင်သက်နိုးကို ခွဲဝေယူနိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အာနိသင်ငါးပါးကို ထူးခြားစွာရရှိနိုင်ပါတယ်။

အလားတူပဲ ရဟန်းသံဃာတော်တွေကို ကထိန်သက်နိုး(သို့မဟုတ်) မသုံးသက်နိုးကပ်လျှူဇော်သူတွေ ဟာလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ကုသိုလ်တွေကို ရပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ လွတ်လပ်စွာသွားလာနိုင်ခြင်း၊ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးပေါ့ပါးခြင်း၊ အစားအသောက်အန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ အဝတ်အထည်ပေါများခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေး မဆုံးရှုံးခြင်းတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကထိန်အလှူရှင်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာတော် အရှင်ဆန္ဒာဓိက၏ ဂုဏ်ရှိန်ပေါင်းစုတဲ့ ဘုံကထိန်ကောင်းမှုဟု ထွက်ရှိထားသော စာအုပ်အတွင်းမှ မိန့်ကြားထားသည့် ဩဝါဒစကားအနည်းအကျဉ်း တင်ပြချင်ပါတယ်။ ကထိန်သက်နိုးကပ်လျှူတွေဟာ အများအားဖြင့် စုပေါင်းလျှူဒါနိုးကြတာများပါတယ်။

စုပေါင်းအလှူငွေတွေနဲ့ “ဥတ်သက်နိုး”ဝယ်ရင် အလှူငွေထည့်ထားသူတွေအားလုံးဟာ ကထိန်အလှူရှင်တွေဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စုပေါင်းအလှူငွေနဲ့ “ဥတ်သက်နိုး”ဝယ်ရင် အလှူငွေထည့်ဝင်ထားသူတွေဟာ ဘယ်သူမှ ကထိန်သက်နိုးအလှူရှင်မဖြစ်တော့ပါဘူး။

ကထိန်အလှူဆိုတာ ဥတ်သက်နိုးအလှူပါ။ ကထိန်ခင်းတဲ့ ဥတ်သက်နိုးကိုလှူမှ ကထိန်အလှူရှင်ဖြစ်ပါတယ်။ ကထိန်ခင်းတဲ့ ဥတ်သက်နိုး ကိုလှူခွင့်

မရရင် ဘယ်တော့မှ ကထိန်အလှူရှင်မဖြစ်ပါဘူး။ အချို့ကထိန် အလှူတွေမှာ အများအားဖြင့် အလှူရှင်တွေဟာ ငွေလှူလိုက်ပါတယ်။ ကထိန်အလှူရှင် ဖြစ်လား မဖြစ်လား မစူးစမ်းကြပါဘူး။

ငွေလက်ခံပြီး ကထိန်သက်နိုးအလှူလုပ်တဲ့ လူတွေကလည်း ငွေထည့်သူတွေအားလုံးကို ကထိန်သက်နိုး အလှူရှင်ဖြစ်အောင် အထင်ကရ မလုပ်ပေးကြပါဘူး။ အနီးအဝင်ဆုံး ဩဇာအာဏာအရှိဆုံး ငွေအထည့်များ ဆုံးလူကိုသာ ကထိန်သက်နိုးအလှူရှင်အဖြစ် တာဝန်ခံသတ်မှတ်တတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ မလုပ်ကောင်းတဲ့အပြင် အလွန်လည်း ငရဲကြီးပါတယ်။

အရေးကြီးတာက ငွေကြေးနည်းနည်းများများ ကထိန်သက်နိုးအတွက် ငွေကြေးလှူဒါနိုးထည့်ဝင်သူတိုင်း ကထိန်သက်နိုးအလှူရှင်အဖြစ် ကုသိုလ်တော်တွေရလာစေပါမယ်။

ဒီနေရာမှာ ဥတ်သက်နိုးကို နှစ်ထပ်သက်နိုးကြီးနဲ့မှ လုပ်လိုတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိထားဖို့လိုပါတယ်။ ခါးဝတ်သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ခွဲကရီတို့လည်း လုပ်လိုရပါတယ်။ ကထိန်ခင်းမယ့် သက်နိုးကို သက်နိုးသုံးထည်သုံးမျိုးနဲ့ လှူဒါနိုးမှရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကို ကထိန်သက်နိုးကပ်မယ့် အလှူရှင်တိုင်း သိဖို့လိုပါတယ်ဟု ဆရာ တော်အရှင်ဆန္ဒဓိက၏ စာအုပ်အတွင်းတွင် မိန့်ကြားထားမှုကို တွေ့ရှိရပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော်ပါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပါဝင်ပေမယ့် အားလုံးနီးနီးဟာ ကိုယ်ရင်ဝတ်၊ ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြု၊ မယ်သီလရှင်လုပ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေချည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း နိုင်ငံအရ နိုင်ငံသားတွေဟာ မသုံးသက်နိုးလို့ခေါ်တဲ့ ကထိန်သက်နိုးကပ်လျှူ တော်တွေကို သီတင်းကျွတ်ဇိနထွန်းပွဲတော်ပြီးတာနဲ့ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်မတိုင်မီအထိ မြန်မာပြည်အနှံ့ ကြက်ပျံမကျစည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ဒီလိုပြုလုပ်ကပ်လျှူဇော်ကြရင်းနဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေကို ရယူရင်းနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖို့ ကြိုးစားလျက်ရှိကြပါတယ်။

ဒီလိုကြိုးစားကြတဲ့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေထဲမှာ သင်လည်း အားတက်သရောပါဝင်နေတယ်လို့ အကြွင်းမဲ့မည်ကဲ့သို့ ဤဆောင်းပါးကို နှိုးဆော်လိုက်ပါတယ်။

◆မြင့်မြတ်အောင်မြင်◆

အမှတ်(၀၉၀၃/ဘီ)၊ လမ်းမတော်ပလာဇာ၊ လမ်းမတော်လမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ် (ကမ္ဘောဇဘဏ်အနီး)၊ More & More Gold and Jewellery ဆိုင်ဘေးလှေကားမှဝင်၍ ဓာတ်လှေကားဖြင့် ၉ လွှာသို့တက်ပါ။
ဖုန်း-၀၉-၂၅၄၀၀၂၂၂

email.thesunraynews@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
ဦးခင်အေး (၀၀၄၉၈)	ရဲဝင်း
09 400400051	ဖြန့်ချိရေး
ဥပဒေရေးရာအကြံပေး	ဦးကျော်တင့်
တင်သန်းဦး	ပုံနှိပ်သူ
ပုံနှိပ်	ဦးခွန်ပြည်အေး(၀၀၈၉၂)
ပြည်အေး - ပုံနှိပ်တိုက်	အမှတ် - ၂၆၃၊ YMCAဝင်း
09 5169728	(၉)ရပ်ကွက်၊ ဗိုလ်တထောင်။

သူရိယနေဝန်းကျာနယ်ပါဝါတ်ပုံများကို အင်တာနက်မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

ဆိုကရေးစီးရဲ့ဒါသိခွက်ကို အားနာတယ်

မောင်ခင်နိုင်(ချောက်)

- သူက ဘီယာသမား
- မိက ကော်ဖီသမား
- ခွဲခြား ခွဲခြားလုပ်သူများ...
- လောကခံချင်းမတူလို့
- ခွက်ချင်းမတူတာ
- ခွက်ချင်းမခတ်ကြပါနဲ့လား...

မောင်ခင်နိုင်(ချောက်)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့ အလယ်အမေရိကဒေသမှ ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများ အလုံးအရင်းနှင့် တရားမဝင် ဝင်ရောက်နေခြင်းကို အိမ်နီးချင်း မြို့တော်ကြီးဝင်က တားဆီးပိတ်ပင်ပေးခြင်း မလုပ်ဆောင်လျှင် အမေရိကန်-မက္ကဆီကိုနယ်စပ်သို့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များစေလွှတ်ရမည်ဟု အမေရိကန် သမ္မတဒေါ်နယ်ထရမ်က အောက်တိုဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် သတိပေး ပြောဆိုလိုက်သည်။

ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံမှ လူအုပ်ကြီးများ
လွန်ခဲ့သော ရက်သတ္တပတ်များအတွင်း ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံမှ ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံသားများ အဓိကပါဝင်သော အလယ်အမေရိကဒေသ နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ လူသုံးထောင်ခန့်ပါဝင်သော လူအုပ်ကြီးသည် ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဆန်ပက်ဒရို ဆူလာမြို့မှ စတင်ထွက်ခွာလာပြီး အိမ်နီးချင်း ဂွာတီမာလာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံကို ဖြတ်သန်းကာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန်ဦးတည်ချက်ဖြင့် အစုလိုက် အပြုံလိုက်ရွှေ့ပြောင်းလာ နေကြသည်။

ယင်းလူအုပ်များအတွင်း ဒုစရိုက်သမားများ ပါဝင်နေသောကြောင့်လူအုပ်ကြီးကို တားဆီးပေးရန်အပြင်ထန်ဆုံးနည်းများဖြင့် တောင်းဆိုထားကြောင်း အမေရိကန်သမ္မတထရမ်ကပြောဆိုသည်။ ဒုစရိုက်ပိုက်သားများနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးများ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တောင်ပိုင်းမှတစ်ဆင့် စီးဆင်းဝင်ရောက် နေခြင်းကို ဟန့်တားရေးသည်အမေရိကန်-မက္ကဆီကို-တနေ့ဝါသုံးနိုင်ငံလွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ် (USMCA) ထက်ပိုမိုအရေးကြီးသည်ဟု သမ္မတထရမ်က အင်တာနက်လူမှုဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်တစ်ခု ဖြစ်သော တွစ်တာ (Twitter)မှ တစ်ဆင့် အောက်တိုဘာလ (၁၈) ရက်နေ့က ရေးသားခဲ့သည်။

တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများအား တားဆီးပေးခြင်းမပြုလုပ်လျှင် ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံကိုပေးနေသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အထောက်အပံ့များကို ဖြတ်တောက်သွားမည်ဟု သမ္မတထရမ်ကသတိပေးထားသည်။ နီပေါ

တလစ်ကန်ပါတီမှ သမ္မတထရမ်က လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေများ၏ အားနည်းချက်များအတွက် အားပေးချည့်နှံနေသောလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေများကို ယခင်ကပြဌာန်းခဲ့သည့် လက်ရှိအတိုက်အခံ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ထားသည်။

အလယ်အမေရိကဒေသမှ ဟွန်ဒူးရပ်စ်နှင့် ဂွာတီမာလာနိုင်ငံနှစ်ခုလုံးသည် ယခင်စစ်အေးခေတ် ကာလအတွင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အထောက်အပံ့ခံ လက်ယာအစွန်းရောက် ရပ်သေးအာဏာရှင် အစိုးရများက ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြပြီးသော နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနှစ်နိုင်ငံလုံးတွင် လက်ယာစွန်း အာဏာရှင်အစိုးရများ လက်အောက်တွင် ဒုစရိုက်ပိုက်များနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးကူးဝါးမှုများလည်း ထိုကာလအတွင်းက အင်အားကြီးမားနေခဲ့ဖူးသည်။

ဂွာတီမာလာ - မက္ကဆီကိုနယ်စပ်ဒေသ
အခြားနေရာတစ်နေရာတွင် ထောင်ပေါင်းများစွာရှိသော ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများသည်ဂွာတီမာလာနှင့်မက္ကဆီကိုနယ်စပ်ဒေသ အကြား နယ်စပ်ဒေသရှိ မြေပြင်နယ်ခြားစည်းမျဉ်းကို အတင်းကျပ်တက်ကာ ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများကို အောက်တိုဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် စတင်ပြုလုပ်ကြသည်။ ယာဉ်တန်းရှည်ကြီးများဖြင့် ယင်းနယ်စပ်သို့ ချဉ်းကပ်လာနေသော ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများကို လူလူဝေဝေဖြင့် ခြင်္သေ့ နေရသည်။ မက္ကဆီကိုနှင့်ဂွာတီမာလာနယ်စပ်ဒေသမှ အစိုးရတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။

လူသုံးထောင်ကျော်ပါဝင်သော ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများသည် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိရန် တောင်းဆိုနေကြသည်။ သူတို့သည် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိမှုမှာ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့ နယ်စပ်မှ ဖြတ်သန်း ဝင်ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူ လူအုပ်ကြီးသည် "ငါတို့အလုပ်လုပ်ချင်တယ်"ဟုသောကြွေးကြော်သံကိုအကြိမ်ကြိမ် သံမြိုင်အော်ဟစ်နေကြသည်။ အချို့သောသူများက "ငါတို့ကို မှောင်ခိုကုန်သည်တွေမဟုတ်၊ ငါတို့က ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူတွေ" ဟု ကြွေးကြော်နေခဲ့ကြသည်။

အမေရိကန်သမ္မတထရမ်က ထိုလူအုပ်ကြီးကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအား တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းနေခြင်းဖြစ်သည်ဟုဝေဖန်လိုက်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သမ္မတထရမ်သည် ယင်းနယ်စပ်ဒေသသို့ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် အဓိကရုဏ်းနှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့များစေလွှတ်ပေးခဲ့သည့်အတွက်မက္ကဆီကိုနိုင်ငံကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောဆိုလိုက်သည်။

ထိုယာဉ်တန်းရှည်ကြီးတွင် လိုက်ပါလာသူများသည် မကြာခင် ကျင်းပတော့မည် ရွှေ့ကောက်ပွဲများတွင် အတိုက်အခံ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ

ကို မဲပေးကြမည်သူများဖြစ်သည်ဟု သမ္မတထရမ်က သရော်လိုက်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တောင်ပိုင်းနယ်စပ်ကို ပိတ်လိုက်မည်၊ စစ်ဘက်လှုပ်ရှားတပ်ဖွဲ့များကို စေလွှတ်လိုက်မည်ဟုလည်း သမ္မတထရမ်က ဆက်လက် ခြိမ်းခြောက်လိုက်သည်။

အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာရမည်
မိမိဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များမှာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေ မကြေညာဘဲလုပ်ဆောင်နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာရမည်ဆိုလျှင် အမေရိကန် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်၏ ထောက်ခံအတည်ပြုချက် ရယူပြီးမှ ပြဌာန်းကြေညာမည်ဖြစ်ကြောင်း သမ္မတထရမ်က ကတိပြုထားသည်။ ယခင်က အမေရိကန်သမ္မတများဖြစ်သော ဂျီပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီမှ ဂျော့ဒဗလျူဟွန်နှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ တားရက်အိုဘားမားတို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်းပင် လွန်ခဲ့သော ဧပြီလအတွင်း နယ်စပ်ဒေသကာကွယ်မှုကို အင်အားဖြည့်တင်းရန် အရေးပေါ်အခြေအနေမကြေညာဘဲ အမျိုး

ဒုက္ခသည်များ မဟာမင်းကြီးရုံးက မေးခွန်းထုတ်နေခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ဒုက္ခသည်များနှင့် ခိုလှုံခွင့် လျှောက်ထားသူများအား နိုင်ငံတကာဥပဒေက အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များ မဟာမင်းကြီးရုံးက ပြောဆိုသည်။

ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူများ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယ်စပ်သို့ အလုံးအရင်းဖြင့် ရောက်လာမည်ဆိုလျှင် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အခက်အခဲများရှိနိုင်မည်ကို ဒုက္ခသည်များ မဟာမင်းကြီးရုံးက အသိအမှတ်ပြုလက်ခံသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသူများဝင်ရောက်လာခြင်းမရှိစေရန် နယ်စပ်ကိုပိတ်ပင်လိုက်ခြင်းမျိုးသည် မှန်ကန်သော အဖြေမဟုတ်ကြောင်း၊ ယင်းကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် အကြောက် တရားနှင့် အမှန်တကယ် ရင်ဆိုင်နေရသူ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံသူများအတွက် ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင် သည်ဟု ဒုက္ခသည်များ မဟာမင်း ကြီးရုံးမှပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ချာလီယာလီက ပြောဆိုသည်။

ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများကနေထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်

အမေရိကန်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး အကျပ်အတည်း ရဲကျော့စွာ

လာကြသူများအနေဖြင့်နိုင်ငံတစ်ခုသို့ဝင်ရောက်ပြီးသူတို့၏ အခြေခံအခွင့်အရေးဖြစ် သောဒုက္ခသည်များအဖြစ် ခိုလှုံခွင့်လျှောက်ထားပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ယင်းအခြေခံမူသစ် နိုင်ငံတကာဥပဒေဖြစ်ရုံမျှသာ မကဘဲနိုင်ငံတစ် ခုချင်းစီတိုင်းကချမှတ်ထားသော ဥပဒေလည်း ဖြစ်ကြောင်းပြောရေး ဆိုခွင့်ရှိသူ ချာလီယာလီက ဆက်လက်ပြောဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အစိုးရများအနေဖြင့် ယင်းနိုင်ငံတကာ ဥပဒေကို လိုက်နာ ကြရန်အရေးကြီးကြောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ ဥပဒေကို အစဉ်တစိုက်လိုက်နာခြင်းမျိုးမရှိခဲ့ ကြောင်း ချာလီယာလီက ဆက်လက်ပြောဆိုသွားခဲ့သည်။ ဒုက္ခသည် မိဘများနှင့် သူတို့၏ သားသမီးများကို အမေရိကန်အစိုးရက တစ်ကွဲ

တစ်ပြားစီချုပ်နှောင်ထားကြောင်း ခိုင်လုံသောအထောက်အထားများရရှိထားပြီးအများပြည်သူကလည်း ယင်းလုပ်ရပ်ကို သိရှိနေကြကြောင်း၊ မိသားစုများကို သီးခြားစီခွဲခြားမထားရန်၊ ဒုက္ခသည်များကို အကျဉ်းထောင်များအတွင်း ချုပ်နှောင်မထားရန် မိမိတို့က အကြိမ်ကြိမ်ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း သူကဆက်လက်ပြောဆိုသွားခဲ့သည်။

အမေရိကန်အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေများနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိလာစေရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များရေးရာ မဟာမင်းကြီးရုံးက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ချာလီယာလီက အသိပေးသွားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ ကြက်ခြေနီကော်မတီ
မိမိတို့၏အဖွဲ့ဝင်များသည် ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်သူ ဒုက္ခသည်များနှင့်အတူ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် လိုက်ပါနေကြောင်း ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဂျီနီဗာမြို့တော် အခြေစိုက် နိုင်ငံတကာ ကြက်ခြေနီကော်မတီ (ICRC) ကပြောဆိုသည်။ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်နေသူဒုက္ခသည်များအတွက်အရေးပေါ်ဆေးဝါးကုသခြင်းများ၊ သောက်သုံးရေထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် ခရီးလမ်းတစ်လျှောက် ကွဲကွာသွားသော မိသားစုများကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေကြောင်း နိုင်ငံတကာကြက်ခြေနီကော်မတီ (ICRC) က ပြောဆိုအသိပေးထားသည်။

ရဲကျော့စွာ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အလုပ်ထက်အပြောများသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တော့ ထုံးစံအတိုင်း ဘာအခမ်းအနားပဲဖြစ်ဖြစ် အပေါ်ယံကြောတွေများပြီးအနှစ်သာရက မရှိသလောက်နည်းပါးလှ၏။ ပြည်ထောင်စုနေအခမ်းအနားဆိုရင်လည်း နှစ်တိုင်းလုပ်ကြတာပဲ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းဆိုပြီး ဝတ်စုံတွေဝတ်ထားတဲ့ စုံတွဲ ရှစ်တွဲ (လူဆယ်ခြောက်ယောက်က) စင်မြင့်ထက်မှာ သီချင်းတေးသွားနဲ့အတူ ကကြခုန်ကြပျော်ကြပါးကြတဲ့ ဟာတွေကိုပဲ ပြည်ထောင်စုနေရဲ့ အနှစ်သာရကြီးသဖွယ်ရုပ်မြင်သံကြားကလွှင့်ပြကြ နိုင်တော့ဥပဒေရေးရာမှာ ဖော် မြေကြလုပ်နေကြတာကလွဲလို့ ထိုထက်ပို၍ဘာမှနိုင်ငံရေးအနှစ်သာရမရှိချေ။ နှစ်စဉ် တစ်နှစ်တစ်ခါ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့ ရောက်တိုင်းဆိုလိုက်ကြ ကလိုက်ကြပြီးရင်ဘာမှလည်း ပြည်ထောင်စုရဲ့အနှစ်သာရကို မပြနိုင်တော့ဘဲပြီးခဲ့ရတာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကနေ ဒီနေ့အထိပဲဖြစ်သည်။

ဒီလိုပါပဲ မတ်လ ၂ ရက်နေ့ ရောက်တိုင်း တောင်သူလယ်သမားနေ့ဆိုပြီးလုပ်ကြသည်။ တောင်သူလယ်သမားတွေကဘယ်ဆီနေသည်မသိ။ တကယ်ဆိုရင် ၁၉၆၂ မတ်လ ၂ ရက်နေ့သည် ဦးနေဝင်းအာဏာသိမ်းခဲ့သည့်နေ့ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဆိုးမိုးမှောင်ကျခဲ့သည့်နေ့ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့ကိုပင် ပျော်လွန်းသဖြင့် ဦးနေဝင်းက ပွဲလမ်းသဘင် ကျင်းပလိုသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများကိုအကြောင်း ပြရမယ်ရှာကာ တောင်သူလယ်သမားနေ့ဟု သူ့အာဏာသိမ်းသောနေ့ကိုသတ်မှတ်လိုက်သည်။ တကယ်တမ်းတွင် တောင်သူလယ်သမားများသည် ခေတ်အဆက်ဆက်ဘာရပ်ခွင့်မှမရှိပေ။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီအစိုးရလက်ထက်တွင် ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက တောင်သူလယ်သမားများကို စကားလုံးလှလှလေးဖြင့် တောင်သူလယ်သမားဦးကြီးများဟုခေါ်သည်။အခေါ်အဝေါ်က ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သလောက် လယ်သမားတို့ဘဝမှာ ဘာမှပို၍ထူးမလား။ လယ်သမားတို့သည် မိုးလင်းမိုးချုပ်နွားနှင့်ဖက်၍ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရခြင်း၊ မစို့ မပို့ရသော အမ တော်ကြေးကို မျှော်လင့်ရဆဲ၊ ခွဲတမ်းနှင့်ချပေးသော ရှားတောင်ရှားပါး ဓာတ်မြေဩဇာကိုမျှော်လင့်နေရခြင်း၊ ပို၍ဆိုးသည်ကား မိမိလယ်ယာမှထွက်သောသီးနှံကို မိမိဘာသာ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့်မရှိခြင်းဖြစ် သည်။ တာဝန်ကျေစပါးဟူသော ဝေါဟာရနှင့်အတူ ရောင်းချရသည်ဖြစ်စေ၊ မရောင်းချရသည်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်ခွဲတမ်းကို စစ်တပ်အတွက် နိုင်ငံတော်ကသတ်မှတ်သော အထူးလျှော့ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းပေးရသည်။ မိုးခေါင်သောနှစ်၊ ရေကြီးသောနှစ်များတွင် မိမိလယ်မှ စပါးမထွက်ပါ ကဆင်ခြေပေး၍မရ၊ တောင်သူများမှာ တာဝန်ကျေစပါးကိုပြင် ပမဝယ်ပြီးနိုင်ငံတော်သို့သွင်းရသည်။ တောင်သူလယ်သမားဦးကြီးများဟု တစ်နှစ်တစ်ခါ တောင်သူလယ်သမားနေ့တွင်ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသော်လည်းတောင် သူလယ်သမားတို့ဘဝမှာ နင်းပြားဘဝကမတက်ပေ။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် လယ်ထွန်စက်၊ စပါးရိတ်စက်တို့ကို နိုင်ငံတော်အထောက်အပံ့ဖြင့် တိုးတက်ထွန်းကားနေချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ လက်မှုလယ်ယာမှ စက်မှုလယ်ယာသို့ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးမှတစ်ပါး လှည်းနှင့်နွားကိုသာသုံးနေကြရဆဲ။ ကောင်းသည့်ဘက်က ကြိမ်နွေးမည်ဆိုလျှင် ထိုခေတ်က လယ်သမားတို့၏ လယ်မြေများကို ခရိုနီများကအစိုးရနှင့်ပေါင်းပြီး မလိုမိတ်တပ်ပတ် သိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စများ မရှိခဲ့ပေ။ လယ်သမားတို့စားမ ဦးချ တိုးဘွားစဉ်ဆက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြ သောလယ်ယာများကို စစ်တပ်က တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့ တိုးချဲ့ရန် တပ်ပိုင်မြေဟု ဆိုင်းဘုတ်လာရောက်စိုက်ထူခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ အစိုးရနှင့်လက်ဝါးချင်း ရှိထားသော တရုတ်ကုမ္ပဏီများမှ လယ်သမား၊ ယာသမားတို့၏စိုက် ပျိုးမြေများကို စက်ရုံပိုင်မြေမကျူးကျော်ရဟူသော သူခိုးကလုပြန်ဟစ်သည့် ကိစ္စများမပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ လယ်မြေကိုသိမ်းဆည်းပြီးမြေ ကွက်ရှိကာ စက်မှုရန်ဟုရောင်းစားခြင်းများလည်း ခေတ်မစားသေး ချေ။

ထိုအဖြစ်များသည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာပင်မရှိခဲ့။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် အိန္ဒိယမှလာသော ချစ်တီးများနှင့် တိုးချေးစားသောကြောင့် လယ်ပေါင်ယာပေါင်လုပ်မိသူများ လယ်ယာမြေများဆုံးရှုံးခြင်း၊ ကွဲနွားများ ဆုံးရှုံးခြင်းများရှိပါ၏။ သို့သော် ထိုခေတ်က စက်မှုနှင့်တည်ဆောက်ဖို့ လယ်မြေသိမ်းဆည်းမှုမရှိခဲ့ပါ။ တပ်ပိုင် မြေဟူ၍ သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ကြေးနီတောင်စီမံကိန်းဟူ၍သိမ်းဆည်းမှုမရှိခဲ့ပါ။ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းစီမံကိန်းအတွက်သိမ်းဆည်းမှုမရှိခဲ့ပါ။စပါးစေးကျခြင်း၊ လူခွန်ကောက်ခြင်း၊ ချစ်တီးကြောင့် လယ်ယာများ အသိမ်းခံရခြင်းတို့ကြောင့် လယ်သမားများကျပ်တည်းကာ ဆရာစဉ်းဆောင်သော တောင်သူလယ်သမားအရေး တော်ပုံဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါဆရာစဉ်းသားလျှင် ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်မည်လဲမသိပါ။ ဖိုးလှကြီးရှိသေးလျှင် မည်သို့ ခံစားရမည်မသိပါ။ ချစ်တီးခေတ်ထက်ဆိုးသောကာလကို မြန်မာနိုင်ငံရောက်ရှိနေလေပြီတကားဟု မြည်တမ်းငိုကြွေးမည်လားမသိပါ။ တောင်သူလယ်သမားတို့၏ အခြေအနေက

မြန်မာနိုင်ငံသည် အလုပ်ထက်အပြောများသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တော့ ထုံးစံအတိုင်း ဘာအခမ်းအနားပဲဖြစ်ဖြစ် အပေါ်ယံကြောတွေများပြီးအနှစ်သာရက မရှိသလောက်နည်းပါးလှ၏။ ပြည်ထောင်စုနေအခမ်းအနားဆိုရင်လည်း နှစ်တိုင်းလုပ်ကြတာပဲ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းဆိုပြီး ဝတ်စုံတွေဝတ်ထားတဲ့ စုံတွဲ ရှစ်တွဲ (လူဆယ်ခြောက်ယောက်က) စင်မြင့်ထက်မှာ သီချင်းတေးသွားနဲ့အတူ ကကြခုန်ကြပျော်ကြပါးကြတဲ့ ဟာတွေကိုပဲ ပြည်ထောင်စုနေရဲ့ အနှစ်သာရကြီးသဖွယ်ရုပ်မြင်သံကြားကလွှင့်ပြကြ နိုင်တော့ဥပဒေရေးရာမှာ ဖော် မြေကြလုပ်နေကြတာကလွဲလို့ ထိုထက်ပို၍ဘာမှနိုင်ငံရေးအနှစ်သာရမရှိချေ။ နှစ်စဉ် တစ်နှစ်တစ်ခါ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့ ရောက်တိုင်းဆိုလိုက်ကြ ကလိုက်ကြပြီးရင်ဘာမှလည်း ပြည်ထောင်စုရဲ့အနှစ်သာရကို မပြနိုင်တော့ဘဲပြီးခဲ့ရတာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကနေ ဒီနေ့အထိပဲဖြစ်သည်။

အပြောထက်အလုပ်နှင့် သက်သေပြကြမိ

ဆရာစဉ်း(ပြည်)

တော့ ချစ်တီးလက်ထက်ထက်ပို၍ ဆိုးရွားလာနေပါသည်။

၁၉၈၈ မှ ၂၀၁၀ အထိအုပ်ချုပ်ခဲ့သော နဝတ၊ နအဖ စစ်အစိုးရလက်ထက်တွင် စစ်တပ်နှင့်နီးစပ်သူများသည် မြေယာနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် ထင်တိုင်းကြွခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးမည်၊ ရေနက်တွင်းစပါးစိုက်ပျိုးမည်၊ ကြက်ဆုပ်စိုက်ပျိုးမည်စသည်ဖြင့် မဖြစ်နိုင်သောမစားရဝခမနီးစပ်ကိန်းများကို ဗန်းပြ၍ ဝေသာလီပြည်ဘီလူးစီးသလို ခရိုနီနှင့်စစ်တပ်ပေါင်း၍ လယ်ယာမြေအပိုင်သိမ်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဟူးကောင်းချိုင့်ဝှမ်းဒေသပါမချန်လက်ဝါးကြီးအုပ်ရယူခဲ့ပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းမှသည်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အထိ၊ ဧရာဝတီတိုင်းမှသည် ကချင်ပြည်နယ်အထိ ခရိုနီနှင့်စစ်တပ်အဓမ္မသိမ်းပိုက်ဖူးသောမြေဟူ၍မရှိတော့ပါ။ တောင်သူလယ်သမားများသည်လုပ်စားတော့မိုးခေါင်၊ ခိုးစားတော့ခွေးဟောင်ဆိုသည့် စကားထက်ဆိုးသော လုပ်စားဖို့လယ်မရှိသောဘဝသို့ နေ့ချင်းညချင်းရောက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မည်သည့်ခေတ်ကမှ မကြားဖူးသည့် သက်ငယ်မှဒိမ်းမှုများ၊ အဖေအရင်းက သမီးကို ပြန်လည်ကျင့်ကြံမှုများ၊ ရက်ရက်စက်စက်အုပ်စုဖွဲ့ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးမှုများ၊ ခိုးမှုများ၊ လူမိုက်ဂိုဏ်းများ ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။ ဥပဒေစိုးမိုးမှုအားနည်းလာနေပါသည်။ လယ်သမားများသည် လွတ်တော်တွင် အဆိုတစ်ခု၊ စီမံကိန်းတစ်ခုတင်လိုက်တိုင်း ငါ့လယ်ကလေးတော့ဘယ်တော့လာသိမ်းမလဲဟု ရင်မနေကြရပါ။ထိုအချိန်တွင် လူတစ်ရာယိုသည့်ချေးပစ္စုန်ဆိတ်ခေါင်းစေ့ဆီသလိုသမ္မတကြီးဦးဝင်းမြင့်လက်ထက်သို့ ရောက်လာပါသည်။ ဦးဝင်းမြင့်လည်း စူပါမန့်မဟုတ်သဖြင့် ခေတ်အဆက် ဆက်ကပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်ပါ။ ပြည်ထောင်စုနေ၊ တော်လှန်ရေးနေ့(တပ်မတော်နေ့) တောင်သူ လယ်သမားနေ့၊ အလုပ်သမားနေ့၊ မီးသတ်နေ့၊ အာဇာနည်နေ့၊ အမျိုးသားနေ့၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမွေးနေ့၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့၊ တရုတ်နှစ်သစ်ကူးနေ့၊ ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့၊ ဘက္ကီးအိတ်နေ့၊ ခရစ္စမတ်နေ့၊ ဒီပေါ့လီနေ့၊ ဒီမိုကရေစီနေ့၊ ရှစ်လေးလုံးနှစ်ပတ်လည်နေ့၊ တတားနီနေ့၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးနေ့ စသည်ဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အသိမ်းအမှတ်အခမ်းအနားနေ့များက များပြားလှသည်။ တကယ်တမ်းပြန်ကြည့်လျှင် ထိုအခမ်းအနားများမှာ အပေါ်ယံစကားတွေပြောကြပြီး နောက်နေ့တွင် ထိုစကားများလေထဲမှာ ပျောက်သွားကြတာများသည်။ သစ်ပင်စိုက်ပွဲနေ့တွင် ပြောခဲ့သောစကားသည် နောက်တစ်နေ့တွင် သစ်ပင်များဘာဖြစ်ဖြစ် ပြောသွန်မဆိုင့်တော့၊ နားထောင်သူနှင့်လည်းမဆိုင့်တော့။ မည်သူနှင့်မျှမဆိုင့်တော့။ စိုက်သောသစ်ပင် ရှင်မရှင်လည်း ဘယ်သူကမှစိတ်မဝင်စားကြ။ မြန်မာသည် အလုပ်ထက်အပြောများနေသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ အခမ်းအနားတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်နေသူ တစ်ယောက်ကိုတွေ့တိုင်း အလုပ်မလုပ်ဘဲမတ်တတ်ရပ်၍ စကားပြောနေသူ ဆယ်ယောက်ကို တွေ့နိုင်သည်။ အလုပ်သမားထက် အပြောသမားများသော မြန်မာပြည်ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကို ဂျပန်ခေတ်က စစ်ဗိုလ်ချုပ်

ကြီးတစ်ယောက်က သခင်နုအား ဤသို့ပြောဖူးသည်။ ကရင်-ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးတရားလိုက်ဟောနေသော သခင်နုနှင့်အဖွဲ့ကို ဂျပန်စစ်တပ်များ၏ သေနာပတိ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာနီးယားဆိုသူက “ဗမာတွေအလကားစကားများနေကြတာပဲ။ မင်းတို့လည်း တရားထွက်ဟောတယ်ဆိုတာ ခုနေအခါမှာ အချိန်ဖြုန်းနေတာပဲ။ အလုပ်အများကြီးလိုတယ်။ စကားမလိုဘူး”ဟုပြောခဲ့ဖူးသည်။

ထိုဂျပန်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ပြောခဲ့သလိုပင်၊ စကားတွေအများကြီးပြောနေကာ လက်တွေ့အလုပ်နည်းပါးသော မြန်မာလူမျိုးနှင့် စကားနည်းနည်းပြောကာ အလုပ်ကို ဇောက်ချလုပ်သော ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဒဏ် ခံရတာခြင်းအတူတူ မည်သူက မည်သည့် အဆင့် ရောက်သွားပြီကို ယခုအခါပြန်ပြန်ထင်ထင်တွေ့မြင် နိုင်ပြီဖြစ်ပါ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပေါ်ယံကြောကျင်းပသော အခမ်းအနားများ၊ မဦးနိုင်မဦးနိုင်သော အမှာစကားများ၊ အစည်းအဝေးများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ မစားရဝခမနီးကတ်စကားများ နေရာတွင် လက်တွေ့ ထိရောက်သော အလုပ်များဖြင့် တိုင်းပြည်တည်ဆောက်နိုင်ကြပါစေသော်။

သရဝဏ်(ပြည်)

ဆေးရုံ

ငွေကြည်(စလင်း)

“အန်တွန်ချက်ကော့” ရဲ့ လူနာဆောင် အမှတ် (၆) ကို အခေါက်ခေါက်ဖတ်ရင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တံခါးခေါက်ကြည့်တယ် ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားတို့ တစ်နေ့သေကြရမှာပဲ ကျွန်တော်တို့လက်ထဲမှာ သောက်လက်စဆေးတစ်ခွက်နဲ့ မနက်ဖြန်အတွက် လက်ကျန်တွက်ရင် “ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ အနာဂတ် ဘယ်တော့ သေခန်းပြတ်မလဲ”။

ငွေကြည် (စလင်း)

အရန်လူ

ရာဇသင်(mgy)

- မသေချာလုပ်ခဲ့သမျှ လိုရာခရီးလည်းမပေါက်
- ပြဿနာ အရွပ်ထုပ်တွေနဲ့ ပန်းတိုင်နားလည်း မရောက်
- သုံးမရတဲ့ လူမိုက်တွေကို ဖြုတ်ချိန်တန် ဖြုတ်လိုက်
- သူ့ထိုက်နဲ့ သူ့ကံပဲ ထုတ်ချိန်တန်ထုတ်လိုက်
- ရွေးကောက်ပွဲရဲ့ အနိုင်အရှုံးဟာ ပဲရလဒ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်တာဆို
- ပွဲလွှတ်စာရင်းကို လူကြိုက်နည်းနေပြီ အချိန်ပိုက်နံနေရဦးမယ် အရန်လူတွေ ထုတ်သုံးပါ။

ရာဇသင်(mgy)

၂၉-၉-၂၀၁၈ထုတ်စ်တော်ချိန်သတင်းစာမှာ “နောက်ကြောင်း မပြန်
ရည်ပဒေကို ရုပ်သိမ်းရန်အစီအစဉ်ရှိ မရှိ၊ ဦးသန်းဌေး မေးခွန်းထုတ်” ဆိုတဲ့
သတင်းတစ်ပုဒ်ဖတ်ရပါတယ်။ ဦးသန်းဌေးဆိုတာ ပြည်ခိုင်မှီးပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး
ပါ။ အုတ်တွင်းမြို့နယ်လူထုနဲ့ တွေ့ဆုံပွဲမှာ ပြောခဲ့တာလို့ ဖတ်ရပါတယ်။

-နောက်ကြောင်းပြန်ဆိုတဲ့ကိစ္စဟာ မှတ်မိသရွေ့ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရသက်တမ်းကာလအတွင်း မကျွေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရဲ့ ရန်ပုံငွေ ၇. ၄၅၉ဘီလီယံ ကိစ္စပေါ်ပေါက်ခဲ့စဉ်ကစပြီး အတော်တွင်တွင်ကျယ်ပြော ဆိုရေးသားကြတာဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပြောဆိုရေးသားကြရာမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၃)နဲ့ ပုဒ်မ(၄၄၅)ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားကြတာတွေ့ရပါတယ်။ အမှန်တော့ မကျွေးတိုင်းအစိုးရဟောင်းရဲ့ ရန်ပုံငွေ ၇. ၄၅၉ဘီလီယံ ကိစ္စဟာ ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၃)နဲ့မသက်ဆိုင်သလို ပုဒ်မ(၄၄၅)နဲ့လည်း မသက်ဆိုင်ပါဘူး။

- ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၄၃) မှာ “No penal law shall be enacted to provide retrospective effect.” (မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမျှ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာသက်ရောက်စေရန် ပြဌာန်းခွင့်မရှိစေရ) လို့ဆိုပါ တယ်။ ဥပဒေတစ်ခုပြဌာန်းလိုက်ရင် အဲဒီဥပဒေမပြဌာန်းမီက ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ပြစ်မှုတွေကို အဲဒီဥပဒေနဲ့ အရေးယူလို့မရဘူး။ အဲဒီဥပဒေအာဏာတည်တဲ့ အချိန်ကစပြီး နောက်ပိုင်းကာလများမှာ ကျူးလွန်တဲ့ပြစ်မှုများကိုသာ အဲဒီ ဥပဒေနဲ့ အရေးယူရမယ်လို့ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

-ပြဌာန်းလိုက်တဲ့ဥပဒေတစ်ရပ်ဟာ အာဏာတည်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်လွန်တဲ့ပြစ်မှုများကိုသာ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိပြီး အဲဒီဥပဒေမပြဌာန်းမီ၊ အာဏာမတည်မီက ကျွန်လွန်တဲ့ပြစ်မှုများကို အဲဒီဥပဒေနဲ့စီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိဘူးဆိုတာ ဥပဒေများပြဌာန်းရာမှာ လိုက်နာကျင့်သုံးရမဖြစ်တဲ့ 'မူ'ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသာသာ သာမက ၁၉၄၇ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများမှာလည်း အထက်ဖော်ပြပါမူ အတိုင်း လိုက်နာပြဌာန်းခဲ့တဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပုံမှန်(၄၃)ပါ ပြဌာန်းချက်နဲ့ အလားတူတဲ့ ပြဌာန်းချက်တွေရှိခဲ့တာပါပဲ။

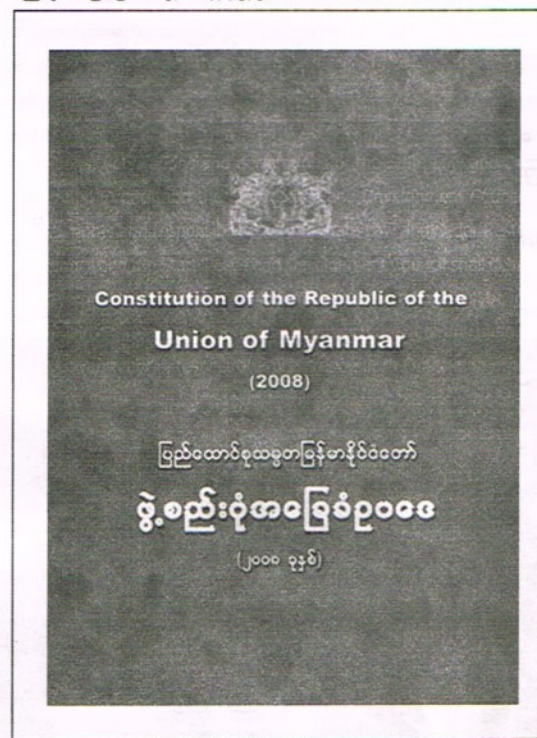
၁၉၄၇ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၂၄)မှာ “No person shall be convicted of crime except for violation of a law in force at the time of the commission of the act charged as an offence, nor shall he be sub-

jected to a penalty greater than that applicable at the time of the commission of the offence.” (ပြစ်မှုတစ်ခုကို ပြုသည့်အခါ အတည်ဖြစ်နေသော တရားဥပဒေကို ကျူးလွန်သည့် အတွက်မှတစ်ပါး မည်သူ့ကိုမျှ ပြစ်မှု ထင်ရှားမစီရင်ရ၊ ထို့ပြင် ပြစ်မှုကိုပြုသည့်အခါက အတည်ဖြစ်နေသော တရားဥပဒေအရပေးနိုင်သော အပြစ်ဒဏ်ထက်ပို၍ ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း မည်သူ့အားမျှမပေးရ) လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ၂၀၀၈ ခု စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၃၇၃) မှာလည်း ဒီအတိုင်းပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

-၁၉၇၄ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု
ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၂၃)မှာ
လည်း “No penal law shall have retrospective effect consequently
punishments for offence shall be meted out only under the laws in force
at the time of conviction for the offence.” (မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမျှ
နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။ သို့ဖြစ်၍ ပြစ်မှုတစ်ရပ်
ကို စီရင်ရာတွင် ယင်းပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သောအချိန်၌ အာဏာတည်သည့်ဥပဒေ
အရသာ စီရင်ရမည်)လို့ ပြဌာန်းထားပါသည်။

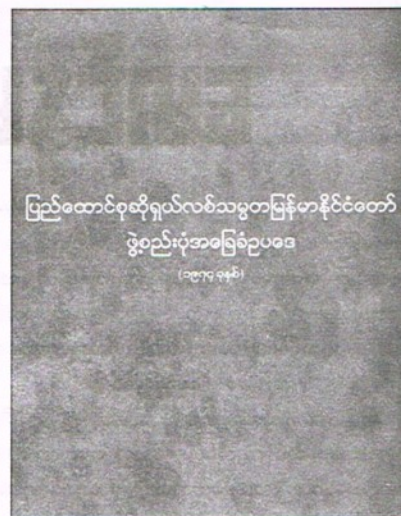
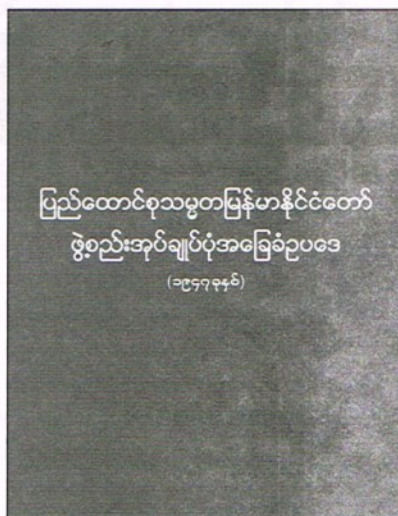
-အထက်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသုံးစဉ်းမိလုံးမှာလည်း မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမျှ နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက်ရောက်မှု မရှိစေရဆိုတဲ့ ဥပဒေပြဌာန်းခြင်းဆိုင်ရာ ‘မူဖြစ်တဲ့ ပြဌာန်းချက်တွေ အသီးသီးပါရှိတာ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီပြဌာန်းချက်တွေကြောင့် ယခင်ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ပြစ်မှုဟောင်းတွေကို စစ်ဆေးဖော်ထုတ်လာနိုင်တဲ့အခါမျိုးမှာ အရေးယူ တရားစွဲဆိုခွင့် မရှိစေရဘူးလို့ လုံးဝအဓိပ္ပာယ်မသက်ရောက်ပါဘူး။ ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ပြစ်မှုကိုစစ်ဆေးဖော်ထုတ်ခြင်းမပြုနိုင်ခဲ့လို့ အရေးယူတရားစွဲဆိုခြင်းမပြုခဲ့ရမယ့် စစ်ဆေးဖော်ထုတ်လာနိုင်တဲ့အခါမှာ အရေးယူတရားစွဲဆိုလို့ရ တယ်ဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ တရားမမှုများမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်သွားလို့အရေးယူတရားစွဲဆိုခြင်း မပြုနိုင်တာတွေ ရှိပေမယ့် ရာဇဝတ်မှုများမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်မရှိပါဘူး။ ပြစ်မှုကို စစ်ဆေးဖော်ထုတ်လာနိုင်တဲ့ မည်သည့်အချိန်မှာမဆို တရားစွဲဆိုအရေးယူလို့ရပါတယ်။ မကွေးတိုင်းအစိုးရဟောင်းရဲ့ ရန်ပုံငွေကိစ္စဟာ ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုနိုင်တဲ့ တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိတဲ့ ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ တရားစွဲဆိုခြင်းမရှိတာကတော့ အစိုးရရဲ့ မူဝါဒကြောင့် ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။

-နောက်ကြောင်းပြန်တယ်ဆိုတိုက်ခွဲနဲ့ပတ်သက်လို့ အချို့က ၂၀၀၈ရဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၄၅) မှားယွင်းစွာရည်ညွှန်းကိုးကားရေးသားကြတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ မကွေးတိုင်းအစိုးရဟောင်းရဲ့ ဖြစ်ရပ်နဲ့ ပုဒ်မ(၄၄၅)လုံးဝဆက်စပ်ပတ်သက်မှုမရှိပါဘူး။ မသက်ဆိုင်ပါဘူး။ ၂၀၀၈ ခု့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၄၄၅)မှာ “All policy guide lines, laws, rules,

နောက်ကြောင်းပပြန်ရဆိုတဲ့ကိစ္စ

တရားသူကြီးဟောင်းဘခင်

regulations, notifications and declarations of the State Law and Order Restoration Council and the State Peace and Development Council or actions, rights and responsibilities of the State Law and Order Restoration Council and the State Peace and Development Council shall devolve on the Republic of the Union of Myanmar. No proceeding shall be instituted against the said councils or any member there of or any members of the Government in respect of any act done in the execution of their respective duties.”(ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီတို့၏ မူဝါဒလမ်းညွှန်မှုများ၊ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ အမိန့်ပြန်တမ်းများ၊ ကြေညာချက်များကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်များ တာဝန်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကိုလည်းကောင်း ဆက်ခံခဲ့သည်။ ယင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး၏ တာဝန်အရဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် အကြောင်းပြုလျက် ယင်းတို့အား တရားစွဲဆိုခြင်း၊ အရေးယူခြင်းမရှိစေရ)လို့ ပြဌာန်းထားပါတယ်။

- ၂၀၁၈ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးရာမှာ နောက်ကြောင်းပြန်ကိစ္စကို ပြောလာပြန်ပါပြီ။ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီဝတ္ထုကြီး ဦးလန်းဌေးက “ကျွန်တော်တို့ကို သိကျွေးနေတဲ့ ခုနကနောက်ကြောင်းမပြန်ရဆဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမိမိတို့လက်ထက်မှာရော အဲဒီပဒေသကျော် ရုပ်သိမ်းဖို့အစီအစဉ်ရှိပါ

သလား။ “ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ တို့ကလနောက်ကြောင်းပြန်
မှုတွေ မရှိစေရဘူးဆိုတာဖြစ်နိုင်မလား။” အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရာနန်းပြည့် ဖြူစင်ကြောင်း အာမခံ
နိုင်ပါက နောက်ကြောင်းပြန်အရေးမယူရဆိုသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရုပ်
သိမ်းသင့်သည် စသည့်ဖြင့် ပြောဆို ကြောင်း သတင်းစာမှာ ဖော်ရပါတယ်။

-ဦးသန်းဌေးပြောနေတဲ့ နောက်ကြောင်းမပြန်ရဆိုတဲ့ ပြဿနာက တာဝါလဲ။ နောက်ကြောင်းမပြန်ရဆိုတဲ့ ပြဿနာကို စာရေးသူအနေနဲ့ ပြဿနာသာရပ်မှာ ကျွမ်းဝင်နဲ့စပ်တဲ့ ပညာရှင်မဟုတ်လို့ ရှင်းလင်းကွဲပြားစွာမသိပါဘူး။ ဦးသန်းဌေးကတော့ အာဇာနည်ပါတီရဲ့အဓိကပြိုင်ဘက်ပါတီကြီးရဲ့အကြီးအကဲဖြစ်လို့ ရှင်းလင်း မြင်သာစွာသိမှာ သေချာပါတယ်။

- ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၃)ကို ပြင်ရမူလား၊ ဒီပုဒ်မက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများမှာ ဖော်ပြပြဌာန်းကြမဖြစ်တဲ့ လိုက်နာကျင့်သုံးကြ ရမဖြစ်တဲ့ 'မူ'လေ။ ဒါကိုပြင်လိုက်ရင် ဥပဒေမဏ္ဍိုင်ကြီးတစ်ခုလုံး ကျွမ်းထိုး မှောက်ခုံဖြစ်ပြီး တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုပျက်သုဉ်းသွားတော့မှာပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၄၅)ကို ပြင်ရမူလား၊ အဲဒီပုဒ်မ(၄၄၅)က နဝတ၊ နအဖအဖွဲ့ဝင်တွေ အဲဒီကာလများက အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တွေကို သူတို့ရဲ့ တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ်မှာ အကြောင်းပြပြီး တရားစွဲဆိုခြင်း၊ အရေးယူခြင်း၊ မပြုရလို့ ပိတ်ပင်တာ၊မြစ် အကာအကွယ်ပေးထားတဲ့ ပြဌာန်း ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပုဒ်မ(၄၄၅)ကို ပြင်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ နဝတ၊ နအဖ အဖွဲ့ဝင်တွေ အဲဒီကာလက အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် တွေကိုတရားစွဲအရေးယူတာ မျိုး တွေဖြစ်လာနိုင်တာပေါ့။ ပုဒ်မ(၄၃) ကိုပြင်ချင်လျှင် ပုဒ်မ ၄၃၆(က)အရ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်းရဲ့ ၂၀ရာခိုင်နှုန်းကတင်ပြ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးရဲ့ ၇၅ရာခိုင်နှုန်းကျော်က သဘောတူလက်မှတ် ပြည်လုံး ကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲပြုလုပ်၊ ဆန္ဒမေးခွင့်ရှိ သူအားလုံးရဲ့ထက်ဝက်ကျော်ဆန္ဒမဲဖြင့် သာ ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်ရှိတယ်လို့ ပြဌာန်းထားပါတယ်။ (ဆန္ဒမဲမေးသူအားလုံးရဲ့ ထက်ဝက်ကျော်မဟုတ်ဘူးနော်၊ ဆန္ဒမဲမေးခွင့်ရှိသူအားလုံးရဲ့ထက်ဝက်ကျော်) ပုဒ်မ (၄၃)ကို ပြင်နိုင်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား မောင်ကာဌ၊ရဲ့လို့ မေးနေမို့ပင်မလို

မဖြစ်နိုင်၊ ဖြစ်နိုင်ရန် အလွန်အလွန်
ခက်ခဲ။

လား။ ဒီပုဒ်မကို ပြင်ချင်လျှင်တော့ ပုဒ်မ ၄၃၆(ခ)အရ လွှတ်တော်ကိုယ်

စားလှယ်အားလုံးရဲ့ ၇၅ရာခိုင်နှုန်းကျော်က လက်ခံသဘောတူမှု ပြင်ဆင်ခွင့်ရှိတယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ တပ်မတော်က လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးရဲ့ ၅၅ရာခိုင်နှုန်းကို အလိုအလျောက် အပိုင်ယူထားပြီး ပြည်ခိုင်ဖြူပါတီ၊ အခြားပါတီများက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ အင်န်အယ်လ်ဒီပါတီကို မထောက်ခံတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေလည်း ရှိနေသေးတော့ အင်န်အယ်လ်ဒီပါတီကလွှတ်တော်ကိုယ် စားလှယ်အားလုံးရဲ့ ထက်ဝက်ကျော် ဆန္ဒမရဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ နွေ့ကောက်ပွဲမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး (၁၀၀ရာခိုင်နှုန်း)ကို နွေ့ချယ်ခွင့်ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်၇၅ရာခိုင်နှုန်းကိုဖယ်ပြီး ကျန် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကိုနွေ့ချယ်ခွင့်ရတာပါ။ အဲဒီကျန်၇၅ရာခိုင်နှုန်းအားလုံးကို အင်န်အယ်လ်ဒီပါတီက အနိုင်ရတယ်ဆိုလျှင်တောင် တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များက မထောက်ခံလျှင် ဒီပာမော့ကိုပြင်ဆင်ဖို့ဘယ်လိုမဖြစ်နိုင်ပါ။

-အဲဒီလို အနေအထားမျိုးမှာ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီးက လက်ရှိ အခိုးရက်ပြင် သင့်တယ်ပြင်လိုက်ပါလို့ ပြောနေတဲ့နောက်ကြောင်းမပြန်ရဆိုတဲ့ ဥပဒေဟာ ဘယ်ဥပဒေဘယ်လိုမကုန် ဆိုလိုတာလဲ၊ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းနဲ့ ပြင် ဆင်ရမလဲဆိုတာတွေကိုတော့ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ရှင်းလင်းလမ်း ညွှန်မိန့်ကြားမှသာ ပြည်သူလူထုကြီးက သိရှိလိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ကြမယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

♦ တရားသွကြီးဟောင်းဘခက် ♦

ရန်ကုန်မြို့ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းက ခြံအမှတ်(၅၄)ခြံဝင်းနှင့်အိမ်ကို လေလံတင်ရောင်းချပြီး ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ တစ်ဝက်စီခွဲယူဖို့ ဦးအောင် ဆန်းဦး ကြိုးစားနေတဲ့သတင်းဟာ ယခုရက်ပိုင်းအတွင်းအထူးရေပန်းစားတဲ့ သတင်းတစ်ခုဖြစ်လာပါတယ်။ အထူးသဖြင့် သို့သော်သိပ်နေတတ်ပြီး နိုင်ငံ ပိုင်ရှင်သံနှင့် သတင်းစာများမှာ အာဇာနည်နေ့ကဲ့သို့ ရက်မျိုးမှသာမြင်ရလေ့ ရှိတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏သားကြီးရဲ့ဓာတ်ပုံများနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကဲ့သို့ ဘုဆတ်ဆတ်စကားပြောဆိုတဲ့ အင်တာဗျူးများကြောင့် လူထုက ပိုမိုစိတ် ဝင်စားခဲ့ကြပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ အောက်တိုဘာလ(၁၇)ရက်နေ့က နေပြည်တော်ရှိ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံးမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့သားကြီး ဦးအောင်ဆန်းဦးမှ အမွေဆိုင်အိမ်အတွက် အယူခံလျှောက်ထားခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် သဘာဝတိန် တရားရုံးဝန်ကြီးနစ်ပါးတို့က ကြားနာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အဲဒီကတစ်ဆင့် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုပါက တရားသူကြီးချုပ် အပါအဝင် (၁၀)ပါးစုံညီ ထိုင်ကာ ဆက်လက်ကြားနာရမယ်လို့ ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့ ရှေ့နေ ဦးအေးလွင် (မိုးတိန်ကျော်)က မိဒီယာများကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဦးအောင်ဆန်းဦးဘက်က တော့ အိမ်ကိုလိုချင်၍ မဟုတ်ကြောင်းနဲ့ ညီညီမျှမျှသာဖြစ်စေလိုကြောင်း မိဒီယာများကို ပြောဆိုထားပါတယ်။

'ပစ္စည်းခွဲလွှဲကတော့မလွယ်ဘူး။ အိမ်ပါတာ၊ မပါတာ အဲဒါတွေ မလိုချင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့က လေလံပစ်ပြီးတော့ ရတဲ့တန်ဖိုးကို တစ်ယောက်တစ်ဝက်ခွဲမယ်။ ဒါအခွင့်အရေးပဲ။ အဲဒါလည်း ဘာမှမတရားတောင် ဆိုတာမှမဟုတ်တာ။ အခွန်တွေတာတွေပေးပြီး တစ်ယောက် တစ်ဝက်ရရင်ပြီးတာပဲ'ဟု ဦးအောင်ဆန်းဦးက အောက်တိုဘာလ (၁၇)ရက်နေ့က နေပြည်တော်မှာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

အချိန်အတော်ကြာရပ်နားနေတဲ့မောင်နှမနှစ်ဦးရဲ့အမွေပြဿနာတစ်ကျော့ပြန် ပေါ်လာခြင်းအတွက် ပြည်သူအချို့မှ သို့လောသို့လော ပြောဆိုမှုများရှိသလို ထင်မြင်ယူဆချက်များကိုလည်း ရေးသားလာကြပါတယ်။ အချို့က နိုင်ငံရေးပယောဂမကင်းဟု ယူဆကြသလို အချို့ကသမိုင်းဝင်အိမ်ကြီးဖြစ်တာကြောင့် လေလံမတင်သင့်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေခဲ့တဲ့ အိမ်ကြီးဖြစ်၍ လေလံတင်လိုက်ပါက အမွေအနှစ်များ ပျောက်သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလာကြပါတယ်။ ဒီလို ပြောဆိုသူများထဲမှာ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ နီးစပ်သူတွေ၊ ထောက်ခံသူတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၎င်းတို့ဟာ ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့ဇနီးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်ဆန် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှုများ၊ အမုန်းစကားပြောဆိုမှုများ ရေးသားလာတာတွေ့ရပါတယ်။ ပြည်သူအများစုကတော့ မောင်နှမနှစ်ဦးစွဲဖြစ်သဖြင့် ဝင်ပါလိမ့်မယ် မရှိကြပါဘူး။ အဆင်ပြေပြေနှင့် ညီညီမျှမျှ ဖြစ်စေလိုကြောင်းကိုသာ ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခြံအမှတ်(၅၄)မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေခဲ့ခြင်း ရှိ/မရှိနဲ့ သမိုင်းဝင်အိမ်ကြီး ဟုတ်/မဟုတ်တော့ လူများစုက ဝေဝါးနေကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီအိမ်ကြီးထဲမှာ နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ကာလအတွင်း ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နေခဲ့ခြင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဘန်ကီမွန်း၊ အမေရိကန်သမ္မတအိုဘားမား၊ ဒုသမ္မတနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟီလာရီကလင်တန်တို့ လာရောက်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် သမိုင်းဝင်အိမ်ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး သူမကို ထောက်ခံသူများက ယူဆနေကြပါတယ်။ မည်သို့ဆိုစေ အိမ်ကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ သမိုင်းဝင် ဟုတ်/မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ရာမှာတော့ မည်သူ့ကို ထောက်ခံခြင်း/မထောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ ပကတိ အမှန်တရားနဲ့ သမိုင်းကြောင်းကိုသာ အခြေခံစဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ခြံအမှတ်(၅၄)၏သမိုင်းမီ

ခြံအမှတ်(၅၄) အိမ်ကြီးကို ၁၉၂၀ ခုနှစ်ခန့်က စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး မူလပိုင်ရှင်မှာ အိန္ဒိယနွယ်ဖွားတစ်ဦးလက်မှနေ၍ မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးမှ လေလံဆွဲ ဝယ်ယူခဲ့တာလို့သိရကြောင်း ဦးခွန်သာမြင့်က ပြောတယ်ဆိုပြီး တီဘီစီသတင်းတစ်ရပ်မှာ ဖော်ပြခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီနောက် အနီးကဝယ်ပြီး ခေါ်ခင်ကြည်ကိုပေးခဲ့တာလို့ ဖော်ပြပါတယ်။

ဦးအောင်ဆန်းဦးမူလလည်း 'ကျွန်တော်တို့မိသားစုလက်ထဲ မရောက်ခင် အရင်ရှိတဲ့ မိသားစုထဲက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက်က ဘဏ်တိုက်မှာငွေချေးပြီး ပြန်မဆပ်နိုင်လို့ ဘဏ်တိုက်က ပစ္စည်းအရသိမ်းပြီးတော့ လေလံတင်ရောင်းချလိုက်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်သိသလောက်ပေါ့လေ။ ဘယ်လောက်ဟုတ်လဲတော့ မသိဘူး။' ဖေပလ အစိုးရကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်အမေကို ဗဟန်းမှာရှိတဲ့ ပြတိုက်အိမ်အစားပေးထားတာ။ နာမည်တွေက ၁၉၈၅ ခုနှစ်အထိ ကျွန်တော် သိသလောက်က အရင်ပိုင်တဲ့ မိသားစုနာမည်နဲ့ပဲ ရှိခဲ့တာ'လို့ ဆိုပါတယ်။

Wutyi Phyu ဆိုတဲ့ အကောင်ပိုင်ရှင်တစ်ယောက်ကတော့ အိမ်ကြီးကို သူမအဖွား၏မိခင်ကိုယ်တိုင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြောင်း သက်သေအထောက်အထားများနှင့်တကွ လူမှုကွန်ရက်တွင် ပြောဆိုရေးသားထားပါတယ်။

ရေးထားသည့်အဆိုအရ ထိုတက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း ခြံအမှတ်(၅၄)ကို သူမရဲ့အဘွား (သူ့အဖွား ခေါ်အုန်းကြည်၏ အမေ) ခေါ်အေးခင်ကိုယ်တိုင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အင်းလျားကန်ဝပ်မြေနှစ်စကခန့်ကို ကာလပေါက်စေး ရှစ်သောင်းကျပ်နှင့်ဝယ်ပြီး အင်္ဂလန်မှ ဒီဃကာကို ဒီဇိုင်းအပ်နှံ၍ တည်ဆောက်ခဲ့ရာ ကျပ်ငွေတစ်သိန်းခွဲကျန့်ကျခဲ့ကြောင်း၊ အိမ်ကို ဆောက်ခဲ့သူအဘွား ခေါ်အေးခင်ရဲ့ခင်ပွန်း ဦးကဲမြင့်ဆုံးပါးသွားချိန်မှာ ဦးကဲ

မြင့်ရဲ့အဆုတ်အရင်းဖြစ်သူ ဦးသိန်းမောင်နဲ့လက်ထပ်ခဲ့ကြောင်း၊ စစ်ကြီးပြီးသွားချိန်မှာ ဦးသိန်းမောင်က စစ်တွင်းလက်ကျန်ပစ္စည်းများကို လေလံတင်ရန် ဇနီးဖြစ်သူအား တိုင်ပင်ရာ ဇနီးမှသဘောမတူသဖြင့် ခြံအမှတ်(၅၄)အိမ်ဂရန်ကိုပေါင်၍ စီးပွားရေး လုပ်ကိုင်ရန်ကြိုးစားခဲ့ကြောင်း၊ ခေါ်အေးခင် မကျန်းမာခိုက်လက်မှတ်အစားထိုးကာ ဘဏ်တွင်ပေါင်နဲ့ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအတောအတွင်း ခေါ်အေးခင်မှာ နာမကျန်းဖြစ်ကာ အသက် ၅၀ မပြည့်မီ အရွယ်တွင် ဆုံးပါးသွားခဲ့ကြောင်း၊ ခေါ်အေးခင် ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဘဏ်၌ပေါင်ထားသော ဂရန်ကို ငွေကြေးအလုံအလောက်နှင့် ရွှေရန်ကြီးစားသော်လည်း အခက်အခဲများကြောင့် မရွှေနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီနောက် ၁၉၅၀ ဝန်းကျင်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အမှန်တကယ်နေထိုင်ခဲ့တဲ့ တာဝါလိန်းလမ်းနေအိမ်ကို ဗိုလ်ချုပ်ပြတိုက်လုပ်မှာဖြစ်တာကြောင့် ခေါ်ခင်ကြည်ကို အိမ်အစားပေးရန် ဦးနုအစိုးရမှ စိတ်ကြိုက်အိမ်ရွှေ့ခိုင်းစဉ် ရေကန်စပ်နှင့်အိမ်အမျိုးအစားကို နှစ်ခြိုက်တယ်လို့ ခေါ်ခင်ကြည်က

ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၂၀ခုနှစ်ခန့်က ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ဂျပန်တော်လှန်ရေးခေတ် ရောက်ချိန်မှာ အိမ်ပိုင်ရှင်ဟာ နေအိမ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးသွားခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မေလမှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ မိသားစု စတင်နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအိမ်ကြီးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမှတ်တရများစွာရှိခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ အခြားခေါင်းဆောင်များနဲ့အတူ ဒီအိမ်ကြီးမှာ အစည်းအဝေးတွေတွေ့ဆုံခဲ့တဲ့ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအိမ်ကြီးထဲမှာပဲ အရေးပါတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချခဲ့ဖူးပါတယ်။

စိတ်မကောင်းစရာတွေကတော့ ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ(၂၇)ရက်နေ့မှာ အထွေးဆုံးသမီးလေးဟာ မွေးဖွားပြီး မကြာခင်မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ(၁၉)ရက်နေ့မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ကြံခံခဲ့ရပြီး ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၆)ရက်နေ့ တွင် ဒုတိယသားဖြစ်သူ အောင်ဆန်းလင်းဟာ ဒီအိမ်ခြံဝင်းထဲမှာ ရေနစ်သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ခေါ်ခင်ကြည်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ခင်ပွန်းလည်းသေ၊ သားလည်း ရေနစ်သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ နေရာကြီး

ခြံအမှတ် (၅၄) ဖြစ်ရမယ့် မောင်နှမနှစ်ဦး၏တစ်ကျော့ပြန်
ဦးစိုးတင့်

ပြောခဲ့ကြောင်း၊ ဤသို့ ဖြင့် အပေါင်ဆုံးခြံအမှတ်(၅၄)မှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုမှ တစ်ဆင့် ဗိုလ်ချုပ်ကတော် ခေါ်ခင်ကြည်ရဲ့လက်ထဲသို့ ရောက်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းပြထားပါတယ်။

သမိုင်းဝင်အိမ်မဟုတ်သလို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလည်း

နေခဲ့ဖူးခြင်းမရှိ

လူအချို့ယူဆနေကြသလို ခြံအမှတ် (၅၄)နေ အိမ်ကြီးဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေထိုင်ခဲ့တဲ့ အိမ်မဟုတ်သလို အများထင်ထားသလို သမိုင်းဝင်အထင်ကရ အိမ်ကြီးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မကွယ်လွန်မီ အချိန်ထိ အမှန်တကယ်နေထိုင်ခဲ့တဲ့ အိမ်အမှန်က ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ဗိုလ်ချုပ်(၁)ရပ်ကွက်၊ တာဝါလိန်း (Tower Lane) လမ်းရှိခြံအမှတ် (၂၅) ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါတာဝါလိန်းလမ်းနေအိမ်မှာ ယခင်က ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းနေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တော်လှန်ရေးအပြီး ဗိုလ်ချုပ် ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ချိန်မှာ နေစရာမရှိတဲ့ ကလေးတွေနဲ့ အခက်အခဲဖြစ်နေတာကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ကုန်းပေါ်အိမ်ကြီးကို ဗိုလ်ချုပ်အတွက် ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကတော့ ဗိုလ်ချုပ်အိမ်လောက်မကောင်းတဲ့ ကုန်းအောက်ခြေက အိမ်မှာ ဆင်းပြီးနေခဲ့တယ်လို့ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်မောင်ကျော်စောရေးသားတဲ့ ဆိုင်းစုမှသည် မန်တိုင်းဆီသို့ တာအုပ်မှာ မှတ်သားရပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အမှန်တကယ်နေခဲ့သည့် သမိုင်းဝင်နေအိမ်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ကြံခံရပြီးချိန် ၁၉၄၇ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာလည်း ခေါ်ခင်ကြည်နဲ့ သား/သမီး သုံးဦးတို့ တာဝါလိန်းလမ်းအိမ်မှာ နေထိုင်ဆဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုအစိုးရကနေ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေထိုင်ခဲ့တဲ့ သမိုင်းဝင် တာဝါလိန်းလမ်းနေအိမ်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြတိုက်ပြုလုပ်ဖို့အတွက် လက်ရှိနေအိမ်ခြံအမှတ် (၅၄) ထဲသို့ ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာ ပြောင်းရွှေ့ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တာဝါလိန်းလမ်းအိမ်ကနေ ခြံအမှတ်(၅၄)ကို မပြောင်းမီ ပြည်ထောင်စုရိပ်သာမှာလည်း နေခဲ့တယ်လို့ သမိုင်းစာအုပ်များမှာ ဖော်ပြရပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အမှန်တကယ်နေခဲ့သည့် အိမ်ကြီး၏သမိုင်း

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မိသားစုနှင့်အတူ အမှန်တကယ်နေထိုင်ခဲ့တဲ့ တာဝါလိန်းလမ်း အိမ်အမှတ်(၂၅)ရဲ့ မူလပိုင်ရှင်က အိန္ဒိယအနွယ်ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အိမ်ကြီးမှာ ရွှေမူလက်ရာတွေ ကိုလိုနီခေတ်လက်ရာတွေနဲ့ တည်ဆောက်

မှာ မနေချင်မကြည့်ရက်တော့တာကြောင့် ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်လို့ရေး သားထားတာတွေလည်း ဖော်ပြရပါတယ်။ မည်သို့ဆိုစေ ဒီအိမ်ကြီးမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အသုံးပြုခဲ့တဲ့ အမှတ်တရပစ္စည်းများစွာ ရှိနေသလို ဗိုလ်ချုပ်နောက်ဆုံးနေထိုင်ခဲ့တဲ့ သမိုင်းဝင်အိမ်ကြီးအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံကြီးတည်တဲ့နေ့သရွေ့ ဆက်လက်ရှိနေဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။

အတ္တဘာလမ်း (Akbar Road) အိမ်နံပါတ် (၂၄)နှင့်

ခြံအမှတ် (၅၄) ကို ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်မောင်အေးအား အမွေခွဲပေးခြင်း

တာဝါလိန်းလမ်းနေအိမ်မှ ခြံအမှတ် (၅၄)သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး ငါးနှစ်အကြာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ(၁၉) ရက်နေ့မှာ ခေါ်ခင်ကြည်ကို ပထမဆုံးအမျိုးသမီးသံအမတ်အဖြစ် အစိုးရက ခန့်အပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် အိန္ဒိယနိုင်ငံဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ခေါ်ခင်ကြည်ဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ခေါ်ခင်ကြည်တို့ မိသားစုဟာ နယူးဒေလီမြို့ အတ္တဘာလမ်း(Akbar Road)က အိမ်နံပါတ်(၂၄)နေအိမ်မှာ နေထိုင်ခဲ့ပြီး ခုနှစ်နှစ်တာမျှနေထိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဇွန်လမှာ သံအမတ်အဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့ကာ ခြံအမှတ်(၅၄)သို့ ခေါ်ခင်ကြည် ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ခေါ်ခင်ကြည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြန်လာချိန်တွင် ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ ခြံအမှတ် (၅၄)သို့ပြန်လည် လာရောက်နေထိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိတော့ပါဘူး။ ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ ၁၉၆၄ ခုနှစ် မှ ၁၉၆၇ ခုနှစ်ထိ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ် ဟွစ်ကောလိပ်မှာ ဒဿနဗေဒ၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံနဲ့စီးပွားရေး ပညာရပ်တွေကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူးဘွဲ့ကိုရရှိခဲ့ကာ ဘွဲ့ရပြီးနောက် ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် လည်းကောင်း၊ နယူးယောက်မြို့ ခေါ်သန်းအေးထဲတွင်လည်းကောင်း နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ Wikipedia ၏ ဖော်ပြချက်အရ ခေါ်ခင်ကြည် ခြံအမှတ် (၅၄)သို့ပြန်လည်နေထိုင်ပြီး တစ်နှစ်အကြာ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မှာ ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ မိုက်ကယ်အဲရစ်တို့ တွေ့ဆုံခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီနောက် ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှာ မိုက်ကယ်အဲရစ်နှင့် အိမ်ထောင်ပြုပြီး ဘူတန်၊ ဗြိတိန်၊ ဂျပန်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများသို့ မိသားစုလိုက် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကိုမူ အလည်အဖြစ်သာ မကြာခဏပြန်လာလေ့ရှိပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ် မတ်လကုန် မိခင်ခေါ်ခင်ကြည် ကျန်းမာရေးမကောင်းခြင်းကြောင့် ခြံအမှတ်(၅၄)သို့အပြီး ပြန်လာခဲ့တယ်လို့ ဖော်ပြရပါတယ်။ သားအကြီး ဦးအောင်ဆန်းဦးဟာလည်း ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့

အလားတူဖြစ်ပါတယ်။ ခြံအမှတ်(၅၄)မှာမိခင်နှင့်အတူ လာရောက်နေထိုင်ခဲ့သူမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်ခေါ်ခံကြည့်ဟာ အစ်မအရင်းဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်ကြီးရဲ့သား ဦးခင်မောင်အေးကို မွေးစားသားအဖြစ် မွေးစားခဲ့ပါတယ်။ ဦးခင်မောင်အေးဟာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အထိ နေရာအိမ်မရှိဖြစ်နေတာကြောင့် ခြံအမှတ်(၅၄) မြေကွက်အတွင်းမှ ပေ(၇၀×၁၀၀)ကို ဒေါ်ခင်ကြည်က အသိသက်သေများရှေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးပေးခဲ့တယ်လို့လည်း ၂၀၁၇ ဇူလိုင်လတွင်းက လူမှုကွန်ရက်ပေါ်မှာ ရေးသားထားတာ ဖတ်ရပါတယ်။

ဒေါ်ခင်ကြည်ရဲ့ မွေးစားသားဆိုသူမှာ ခင်မောင်အေး(မန္တလေး)လို့လူသိများတဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်မောင်အေးဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာ ပေဆု(ဝတ္ထုတိုတယ်ဆု)ကို 'ကျားနှင့်မုဆိုး' စာအုပ်ဖြင့် ဆုရရှိခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်ပေါင်းရှစ်အုပ်ကျော် ရေးသားခဲ့ဖူးပြီး စာအုပ်များတွင် ၎င်း၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါတယ်။ တစ်မတော်မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းမှာ

တယ်ဆိုပြီး မီဒီယာအချို့က ပြောဆိုမှုများရှိခဲ့သော်လည်း အမှန်တကယ်တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဘက်က အသာစီးရခဲ့ပါတယ်။ ဦးအောင်ဆန်းဦးကတော့ တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်ခဲ့ပါဘူး။

၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့ အကျိုးဆောင်ရွက်နေမှုများက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလို့မူနဲ့ ထပ်မံတရားစွဲဆို ခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်မှာတော့ အနောက်ပိုင်းခရိုင် ဒုတိယတရားသူကြီးရုံးက ကြားနာစစ်ဆေးပြီး မြန်မာ့ထုံးတမ်းစေလွှတ်ပေးအရ ထက်ဝက်စီရထိုင်ကြောင်း၊ ဦးအောင်ဆန်းဦးနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့သည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ခင်ကြည်၏ တစ်ဦးတည်းသော သားနှင့်သမီးဖြစ်ကြောင်း၊ အငြင်းမပွားနိုင်၍ အမွေဆိုင်များအဖြစ် ထင်ရှားသောကြောင့် မြန်မာ့ထုံးတမ်းစေလွှတ်ပေးအရ ကျန်ရစ်ခဲ့သောပစ္စည်းများကို ထက်ဝက်စီခွဲယူကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မှာ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ အနောက်ပိုင်းခရိုင်တရားရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ပေ(၁၀၀×၇၀)ကို ဦးအောင်ဆန်းဦးနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ရဲ့ မိခင်ဒေါ်ခင်ကြည်ရဲ့ ဆန္ဒအတိုင်း ဦးခင်မောင်အေးအား မေတ္တာဖြင့်ပေးအပ်ခဲ့တဲ့ ဧရိယာကို ချန်လှပ်၍ ခွဲယူရမယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ မကျေနပ်၍ အယူခံတင်ခြင်းနှင့် တရားစွဲခြင်း

မိဘအမွေကို မောင်နှမနှစ်ဦး အညီအမျှတစ် ဝက်စီခွဲယူရန် တရားရုံးမှ အမိန့်ချခဲ့ခြင်းအပေါ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မကျေနပ်တာကြောင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံတင်သွင်းခဲ့ပါတယ်။ အယူခံအတွက် နှစ်ဖက်အကျိုးဆောင် များရဲ့ အပြီးသတ် လျှောက်လဲချက်ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၄)ရက်နေ့မှာ ကြားနာခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဘက်က ရှေ့နေ ဦးဉာဏ်ဝင်းကတော့ ဦးအောင်ဆန်းဦးဟာ နိုင်ငံခြားသားအဖြစ် ခံယူထားသူဖြစ်တဲ့အတွက် ရွှေ့ပြောင်းလွယ်လွယ်ခံရတဲ့ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်ရယူခွင့်မရှိကြောင်း၊ ဒါ့အပြင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကြိုက်နှစ်သက်သလောက် လက်ရှိအိမ်မှာနေထိုင်နိုင်ပြီး အိမ်ကိုရောင်းချတဲ့အခါကျမှ တစ်ယောက်တစ်ဝက်စီ ခွဲဝေယူဖို့ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ရှိကြောင်း၊ ဦးဉာဏ်ဝင်းက ဘီဘီစီသတင်းဌာနကို ပြောထားပါတယ်။ ဦးအောင်ဆန်းဦးကတော့ အဲဒီစာချုပ်ဆိုတာက သူပိုင်ဆိုင်မှုပေးကမ်းခြင်း စာချုပ်မဟုတ်ဘဲ power of attorney သာဖြစ်ပြီး အမှူးပျက်သွားရင် ပြန်ပြင်စရာရှိရင် ပြင်ဖို့သဘောသာ ဖြစ်တယ်၊ အကြီးစား ပြင်ဆင်မှုလုပ်မယ်ဆိုရင် အကြောင်းကြားပြီးတော့ သဘောတူညီချက်တို့ ဘာတို့ ညှိရမှာဖြစ်တယ်လို့ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၂၉) ရက်နေ့က ဘီဘီစီကိုပြောထားပါတယ်။ ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်းခရိုင်တရားရုံးကတော့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ အိမ်ကြီးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အပြီးသတ်အမိန့်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းရှိ မိခင်ကြီး ဒေါ်ခင်ကြည် အမည်ပေါက် မြေအကျယ်အဝန်း ၁ ဒသမ ၉၂၃ ဧက၊ နှစ်ထပ်တိုက်နဲ့ မြေတစ်ဝက်ကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ တစ်ထပ်တိုက်နဲ့ မြေတစ်ဝက်ကို ဦးအောင်ဆန်းဦးဟူ၍ တစ်ဝက်စီခွဲဝေယူကြရန်ဆိုပြီး ချမှတ်ခဲ့တယ်လို့ ဦးအေးဝင်းက မီဒီယာများကို ရှင်းပြပါတယ်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအတွင်းက မောင်နှမ နှစ်ဦး အမွေပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး မော်နီတာ ဂျာနယ်က ဦးအောင်ဆန်းဦးကို အင်တာဗျူးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအင်တာဗျူးထဲကဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့ ဖြေဆိုချက်တွေဟာ တရားရုံးရဲ့ အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက် မချရသေးခင် ပြောဆိုချက်တွေဖြစ်တာကြောင့် ဆိုပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အစ်ကိုဖြစ်သူ ဦးအောင်ဆန်းဦးကို တရားစွဲခဲ့ပါတယ်။ အင်တာဗျူးဖော်ပြခဲ့တဲ့ မော်နီတာဂျာနယ်ကိုပါ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ထည့်သွင်းတရားစွဲခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း တရားရုံးရဲ့အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချအပြီးမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးမည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် မြေတန်ဖိုးကို ခွဲဝေခံစားခွင့်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗိုလ်မှူးကြီးခင်မောင်အေး(မန္တလေး)နှင့် ဦးအောင်ဆန်းဦးတို့ ထံပြန်ကြားခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ခြံအမှတ်(၅၄)ရောင်း ချရန် တန်ဖိုးတွက်ချက်ခဲ့ရာမှာ ကာလပေါက်ဈေး ကျပ်သိန်းပေါင်း နှစ်သိန်းခန့်သောင်း(၂၇၀၀၀၀) ပေါက်တဲ့အကြောင်း၊ ယင်းအတွက် သားသမီးအရင်းများဖြစ်သည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဦးအောင်ဆန်းဦးတို့က ကျပ်သိန်းပေါင်း တစ်သိန်း(၁၀၀၀၀၀) ခွဲဝေရယူပြီး ဗိုလ်မှူးကြီးခင်မောင်အေး(မန္တလေး)အား ကျပ်သိန်းပေါင်း ခုနစ်သောင်း (၇၀၀၀၀)ကို ခွဲဝေပေးမည်ဟု စီစဉ်ခဲ့ကြောင်းနဲ့အိမ်ကိုမူ အမှန်တကယ်မရောင်းဘဲ ခရီးတစ်ဦးနှင့်လက်ဝါးချင်းရိုက်ကာ အရောင်းပြပြီး ယင်းအိမ်ကို အပိုင်စီးရန် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က စီစဉ်ခဲ့တယ်လို့ အွန်လိုင်းပေါ်မှာ ရေးသားထားတဲ့ သတင်းများမှာ ဖတ်ရှုရပါတယ်။

ခြံအမှတ် ၅၄ နှင့်ပတ်သက်ပြီး

ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့မကျေနပ်ချက်

အစိုးရကပေးတဲ့ ခြံအမှတ်(၅၄)အိမ်ဟာ ဒေါ်ခင်ကြည်က တစ်ပုံ၊ ဦးအောင်ဆန်းဦးက တစ်ပုံနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က တစ်ပုံဖြစ်တယ်လို့ ဘီဘီစီနဲ့ မေးမြန်းခန်းမှာ ဦးအောင်ဆန်းဦးက ပြောထားပါတယ်။ ဒါကို ဒေါ်ခင်ကြည်က မကြိုက်လို့ တစ်ယောက်တည်းပိုင် လုပ်ခဲ့ပြီး စည်ပင်မှာလည်း ပိုင်ဆိုင်မှုပြောင်းတဲ့အခါမှာ နာမည်တွေမပြောင်းခဲ့ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ လူတွေကို ညာပြီးတော့ အကုန်လုံးအပိုင်စီးနိုင်ဖို့ လုပ်နေတာကြောင့် တရားဥပဒေနဲ့ အညီ မှန်မှန်ကန်ကန်ဆုံးဖြတ်သွားနိုင်ဖို့

အရေးကြီးကြောင်းနဲ့ယူဆရတာ သာမန်မိသားစုမဟုတ်ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ မိသားစုဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ၎င်းအနေနဲ့ မတရားလုပ်တာခံနေရတယ်လို့ အောက်တိုဘာလ(၂၉)ရက်နေ့က ပြောဆိုထားပါတယ်။

'အိမ်ကြီးကိုလည်း စုကြည်အကုန်ယူတယ်။ သူတို့ တောင်ပြော မြောက်ပြော အကြောင်းတွေတော့ပြတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ပြန်စဉ်းစားကြည့်လိုက်ရင် နဲ့အုပ်ကနေ ဆုံးဖြတ်တာမှတော့ ဘောင်က ကော်သွားပြီ၊ ကျွန်တော်က တစ်ဝက်ထက် သိသိသာသာကြီးနည်းတဲ့ မြေကြီးရမယ်၊ ကျွန်တော်က အိမ်မကြီး လုံးဝမရဘူး၊ ပြီးနောက် အိမ်တစ် အိမ်ရမယ်၊ အိမ်မကြီးအစား။ ဒါကဟာသကြီးပဲ။ ဟုတ်လား နည်းနည်းခေါင်းရိုတဲ့လူက စဉ်းစားလို့ရမယ်၊ ဒါတစ်ယောက် တစ်ဝက်ဆိုတာ ဘယ်လိုမှ မဟုတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒါ ကိုမကျေနပ်ဘူးလို့ ဦးအောင်ဆန်းဦးက ဆိုပါတယ်။

အောက်တိုဘာလ(၂၄)ရက်နေ့က 7Day သတင်းဌာနနဲ့ အင်တာဗျူးမှာတော့ အသက်လည်းကြီးပြီဖြစ်တာကြောင့် ဒီပိုင်ဆိုင်မှုချီးရင် အချို့ကိုဖယ်ထားပြီး ကျန်တာအကုန်လုံး ပုဂံဒေသက၊ကလေးတွေ၊ အထူးသဖြင့် မျိုးဆက်သစ်ကလေးတွေအတွက် လှူသွားမယ်၊ မသေခင် လှူချင်သလိုနည်းနဲ့ လှူသွားချင်တယ်လို့ ဦးအောင်ဆန်းဦးက ပြောဆိုထားပါတယ်။

ခြံအမှတ် (၅၄)မှ အထက်ကရဖြစ်စဉ်များ

ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရွှေတောင်ကြား(၁) ရပ်ကွက်၊ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းရှိ ခြံအမှတ်(၅၄)နှင့်ပတ်သက်၍ အထက်ကရဖြစ်စဉ်များကိုပြပါဆိုလျှင် အိမ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး မောင်နှမနှစ်ဦး အပြန်အလှန်တရားစွဲတဲ့ သတင်းများကိုသာ ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သတင်းစာ/ဂျာနယ်များအတွင်းမှာလည်း ဒီအကြောင်းကိုသာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတုန်းကတော့ ပြည်တွင်း/ပြည်ပရှိဧည့်သည်များ၊ အနုပညာရှင်များနှင့်ကျောင်းသားများကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ ခြံအမှတ်(၅၄)သို့ ဖိတ် ခေါ်တွေ့ဆုံတာတွေရှိခဲ့ပါတယ်။

ထူးထူးခြားခြားအနေနဲ့ကတော့ ၂၀၀၉ ခုနှစ် မေလ(၄)ရက်နေ့က အမေရိကန်နိုင်ငံသား ရွှန်ရက်တော ဆိုသူ ခြံအမှတ်(၅၄)တွင်းသို့ တိတ်တဆိတ်ခိုးဝင်ကာ တစ်ညဝင်အိပ်ခဲ့တဲ့ ဖြစ်စဉ်ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ ၂၀၁၁ခုနှစ်က Luc Besson ရိုက်ကူးသော The Lady ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကား မှာ ခြံအမှတ်(၅၄) အိမ်ထဲပိတ်ခံခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှ ခြံအမှတ် (၅၄)မှာ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း မှားယွင်းတဲ့ ရုပ်ရှင်ပြကွက်တွေပြသခဲ့လို့ ဝေဖန်ခံခဲ့ရဖူးပါတယ်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်းက ခြံအမှတ်(၅၄)မှ တံခါးတစ်ချပ်လျှင် ကျပ်သိန်း(၅)ထောင်ဖြင့် လေလံတင်ခဲ့တဲ့ သတင်းကတော့ ဂျာနယ်အချို့နှင့် လူမှုကွန်ရက်များတွင် အတော်လေးပျံ့နှံ့ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ လ(၁) ရက်နေ့ နံနက်(၆)နာရီခွဲ အချိန်ခန့်မှာ ခြံအမှတ် (၅၄) ခြံဝင်းအတွင်းသို့ စိတ်မကျန်းမာသူ ဦးဝင်းနိုင်ဆိုသူက မီးလောင်စေတဲ့ ဖန်ပုလင်းတစ်လုံးအား ပစ်သွင်းခဲ့တာကြောင့် ခြံဝင်းအတွင်း ခြံစောင့်တဲ့အနီးရှိ ရေပိုက်တစ်ချောင်း မီးခွဲလောင်ကျွမ်းခဲ့ဖူးပါတယ်။ အခြားထင်ရှားတဲ့ သမိုင်းကြောင်းများကိုတော့ မတွေ့ရပါဘူး။

ရာဇဝင်ထဲမှာ ၅၄ တိုထားခဲ့တော့

ခြံအမှတ် (၅၄)နဲ့ပတ်သက်ပြီး အလကားရခဲ့တဲ့ မောင်နှမနှစ်ဦးကတောင် ဒီအိမ်ကြီးကို ဒီလောက်လိုချင်နေကြရင် ဘိုးဘွားများက ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး အပေါင်ဆုံးခဲ့တဲ့ မိသားစုများအနေနဲ့ ပိုပြီးတော့တောင် လိုချင်နေမှာ အသေအချာဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ဖက်လုံးက ကြွယ်ဝချမ်းသာသူများဖြစ်ပြီး အလကားရတဲ့အိမ်အတွက် ရုံးရောက်ဝတ်ရောက်နဲ့ မောင်နှမချင်း ရင်ကြားမစေဖြစ်နေခြင်းက သိကျကျစေပါတယ်။

တကယ်တော့ 'ပါဝါ ၅၄' လို့ နာမည်ကြီး နေတဲ့ ခြံအမှတ်(၅၄)ဟာ သမိုင်းအမွေအနှစ် အိမ်ကြီး မဟုတ်ဘဲ သမိုင်းဝင်အမွေလူအိမ်ကြီးလို့တောင် ခေါ်ရမလို့ဖြစ်နေပါပြီ။ အိမ်ကြီးတွင်းဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှအကြောင်း အရာများကလည်း မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များ မှတ်သားစရာမရှိဘဲ မောင်နှမနှစ်ဦးရင်ကြားမစေနိုင်တဲ့ အရှက်ပွား စရာတွေသာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီအိမ်ကြီးဟာ သမိုင်းဝင်အိမ်ကြီးလည်းမဟုတ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေထိုင်ခဲ့တဲ့ အိမ်လည်းမဟုတ်၊ ဘိုးဘွားပိုင်မြေလည်းမဟုတ်ဘဲသာ မန်အပေါင်ဆုံးအိမ်တစ်လုံးသာဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နေထိုင်ခဲ့တဲ့ သမိုင်းဝင်အိမ်မှာ ဗဟန်းမြို့တာဝါ လိန်းလမ်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်ပြတိုက်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားပါကြောင်း လူငယ်များအမှတ်မမှားဖို့ လမ်းပြလိုက်ရပါတယ်။

◆ဦးစိုးတင့်◆

ရည်ညွှန်း

- စေတနာမိခင် မဟာသီရိသုဓမ္မဒေါ်ခင်ကြည် - ဇေယျာဇော်၊ မိုးစိုင်း
- ဆိုင်းစုမှသည့်မန်ဟိုင်းဆီသို့ - ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော
- ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအတ္ထုပ္ပတ္တိ - ဗိုလ်သိမ်းဆွ
- ဗမာနိုင်ငံရေးသုခမိန် - မောင်ထင်
- အောင်ဆန်းဦးတို့ အဖေ - တက္ကသိုလ်နေဝင်း
- ဦးအောင်ဆန်းဦးနှင့် ၇ရက်သတင်းဌာန တွေ့ဆုံမေးမြန်း ချက်
- ဦးအောင်ဆန်းဦးနှင့်ဘီဘီစီသတင်းဌာနတွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်
- လူမှုကွန်ရက်နှင့် သတင်းစာ/ဂျာနယ်များ

ဗိုလ်မှန်များ အမွေပြဿနာ

ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတိုက် အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးခင် မောင်အေးဟာ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့က မင်္ဂလာဒုံတပ်မတော်ဆေးရုံကြီးမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

မောင်နှမနှစ်ဦး၏ အမွေပြဿနာအစ

ဦးအောင်ဆန်းဦးနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ရဲ့ အမွေပြဿနာက ၁၉၈၈ ဒေါ်ခင်ကြည်ဆုံးပြီးက တည်းကလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ၁၉၈၈ နှစ်ကုန်ပိုင်း ဦးအောင်ဆန်းဦး မြန်မာပြည်ကို ပြန်လာချိန်မှာ ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က စကားမပြောဘဲ ဖယ်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်လို့ ဦးအောင်ဆန်းဦးက ဆိုပါတယ်။ ဦးဘဝင်းရဲ့သား ဦးအေးဝင်းက ကမကထလုပ်ကာ ဦးအောင်ဆန်းဦးပိုင်ဆိုင်တဲ့ ခြံမြေတွေကိုဖမ်းဖို့နဲ့ အားလုံးပေါင်းပြီး ဒေါ်ခင်ကြည်အတွက် အထိမ်းအမှတ်လုပ်ဖို့ ပြောလာတဲ့အကြောင်း၊ ဦးအောင်ဆန်းဦးဘက်မှ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တကယ်လုပ်ပါက တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ သဘောတူတယ်လို့ ပြောဆိုကြောင်းနဲ့နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မလုပ်ခဲ့ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ ဒေါ်ခင်ကြည် ရဲ့ အိမ်ထဲက အမှတ်တရ ပရိဘောဂတွေလည်း ရောင်းပစ်ခဲ့ပြီး အချို့ကို ဆေးတွေပြောင်းသုတ်ခဲ့တဲ့အပြင် အ ထိမ်းအမှတ် ပြတိုက်အတွက် အိမ်ကြီးကို ပုံမပျက်အောင် ထားရမည့်အစားပြင်ချင်သလို ပြင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဦးအောင်ဆန်းဦးဘက်မှ joint owner (ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်မှု)အတွက် တရားရုံးအသိအမှတ်ကို တောင်းခဲ့ချိန်မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မပေးခဲ့ကြောင်းနဲ့ ဒေါ်ခင်ကြည်အတွက်မဟုတ်ဘဲ သူ့အကုန်အပိုင်ယူမယ်လုပ်ခဲ့တယ်လို့ အောက်တိုဘာလ(၂၉)ရက်နေ့က ဘီဘီစီနဲ့ အင်တာဗျူးမှာ ဦးအောင်ဆန်းဦးက ဆိုထားပါတယ်။ အမွေဆိုင်အိမ်ဖြစ်ပေမယ့် ဦးအောင်ဆန်းဦးကို ဘာမှ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်တာ မရှိခဲ့ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှာတော့ အစ်ကိုဖြစ်သူ ဦးအောင်ဆန်းဦးက မြန်မာ့ထုံးတမ်းစေလွှတ်ပေးအရ အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလို့မူဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် တရားစွဲဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့ တရားစွဲဆိုမှုကို တရားရုံးကကြားနာစစ်ဆေးပြီး ဦးအောင်ဆန်းဦးဟာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးဖြစ်တာကြောင့် နေအိမ် နှင့်ခြံဝင်းကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးအောင်ဆန်းဦးရဲ့တရားစွဲဆိုမှုက နိုင်ငံရေးပယောဂတွေ ပါဝင်

သည့်နေ့ အချိန်အခါမှာ မဂ္ဂလင်းဆိုတာက ရှားပါးစွာညှိတစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်နေပြီပင်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တွင် ရှိနေသော တောင်လိုဟီးနေသည့် မဂ္ဂလင်းအဟောင်းတွေကို ဂရုစိုက်သည့်သဘောဖြင့် ဖန်သုတ်တန်သုတ်၊ မရှိ ဖဲဖြစ်နေတာတွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆိုတာမျိုးလို အလုပ်တွေ ကို တတ်နိုင်သမျှ အချိန်ပေးလုပ်နေမိသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများပါခဲ့သော မဂ္ဂလင်းတွေကိုတော့ သေသေချာချာ ပြုပြင်စီရင် ထားသည်။ ဒါတောင်မှ ကိုယ့်စာမူပါသည့်မဂ္ဂလင်းတွေဆိုတာက အစုံမရှိ၊ ထား တော့။ ယခုလည်း မဂ္ဂလင်းတောင်တန်းတစ်ခုပေါ်က တစ်အုပ်ကိုယူကြည့်လိုက် သည်။ “ပန်”ရုပ်စုံမဂ္ဂလင်း။ ရိုးရာပန်းပညာရှင်များကောင်စီ၊ စည်းရုံးရေး ကော်မတီမှထုတ်ဝေ၊ ၁၉၈၆ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ်။ ပါဝင်သည့် စာရေး ဆရာနှင့် စာမူတွေက ဘာကောင်းသလဲမေးစရာမလို။ ပန်းပညာရှင်ကြီးတွေ ရေးသည့်စာ။ ဒီလိုမဂ္ဂလင်းမျိုး မထိန်းလျှင် ဘယ်လိုမဂ္ဂလင်းမျိုးကိုထိန်းရပါ ထဲက...။ စာမျက်နှာတစ်ခု၏ သတင်းကမ္ဘာထဲမှာတော့ စာရေးဆရာ မင်းရှင်ကွယ်လွန်သည့်သတင်းကိုဖတ်လိုက်ရသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ လှိုင်မြို့နယ်။ ပဏ္ဍိတ လမ်း၊ အမှတ်(၁၀)နေ စာရေးဆရာမင်းရှင်ကွယ်လွန်။ ၇-၈-၁၉၈၆နေ့...။

မင်းရှင်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ “လမ်းပေါ်မှာ”ဟူသည့် ဝေါဟာရလေးကို ချက်ချင်းသတိရမိကြသည်။ “လမ်းပေါ်မှာမင်းရှင်”ဟုပင် တစ်ခါတရံ ဝိသေ သပြေပြောကြဆိုကြသည်ကို ကြားဖူးသည်။ မြန်မာဝတ္ထုတို တစ်ခေတ်မှာတော့ မင်းရှင်ဆိုတာ မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းပြောရမည့် စာရေးဆရာမင်းရှင် ဒီနေ့ထဲက စာပေလောကသားကျွန်တော်တို့ အလေးပြုလျက်ရှိသောစာရေးဆရာဖြစ် သည်။

တစ်ခါသားမှာတော့ အဲဒီလမ်းပေါ်မှာဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကို မြန်မာစာကျောင်းသုတေသီက ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသည့်စာအုပ်အနေ ဖြင့် တွေ့လိုက်ဖူးသည်။ အိမ်ကနေ သူ့သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဆီက ငှား လာတာမျိုး...။

ထားပြန်တော့။ ဆရာမင်းရှင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်အမှတ်စွဲနေ တာလေးတစ်ခုကို ဒီနေရာမှာ ပြန်ပြောချင်ပါသည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ် စာဖတ်ခွန်ကောင်းစဉ် အရွယ်က ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာ ပေလောကမှာ နာမည်ကြီးသော စာအုပ်မရှိသမျှကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ရွာဖွေဖတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဤ၌ ယခု ဆရာမင်းရှင်၏ “လမ်းပေါ်မှာ” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်စာအုပ်လည်း ပါဝင် သည်။

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ထို လမ်းပေါ်မှာထဲက အလုပ်ဂုဏ်ဟူ သော ဝတ္ထုတိုလေးဖြစ်သည်။ ပိန်လီပီးလျနေသည့် ကုလားအဖိုးကြီးတစ်ဦးက အိမ်တွေမှာ ထင်းလိုက်ခဲ့ပေးသည့် အလုပ်လုပ်ရာက စသည်ထင်သည်။ ဟုတ် သည်။ ဒီဝတ္ထုလေးကို ကျွန်တော်ပြန်တွေ့၍ တတိယအကြိမ်အဖြစ် ပြန်ဖတ် ဖြစ်သည်။

ချစ်ပြောလျှင် ကုလားအဖိုးကြီးသည် ထင်းခွဲသည့်အလုပ်ကို လုပ်နိုင် စွမ်းမရှိ(ပိန်လီပီးလျနေသဖြင့်)ဟု ထင်ထားသမျှ တက်တက်စင်အောင် လွဲသွားသည်။ အချိန်တိုအတွင်းမှာ သတ်မှတ်ထားသည့်ထင်းများကို ကြည့်၍ အံ့သြသွားသည်။ အံ့သြရုံမဟုတ်။ အဖိုးကြီးနှင့်ယှဉ်၍ လူဝကြီးတစ်ယောက် အလွန်စားပွဲ၊ သူဌေးသားတစ်ယောက် ကိုယ့်ဘဝကိုယ်မကျေနပ်ပုံ၊ ဘတ်စ်ကား ပေါ်တွေ့သည့် ခြောက်ဆယ်ကျော်အရွယ်အဖိုးကြီးတစ်ယောက် ခုံစိုက်ရောင်း နေပုံများကို ယှဉ်တွဲပြောပြသွားပြီး နောက်ဆုံးစာရေးသူ(မင်းရှင်)ကိုယ်တိုင်ပင် အလုပ်ရွေးနေပြီး၊ အလုပ်မရနိုင်သေးဘဲ မိဘတစ်ယောက်ဖြစ်နေရသည့်ဘဝကို ရုတ်စရာအဖြစ်မြင်လာပုံတို့ကို ရေးပြထားသည်။ ဒီဝတ္ထုလေးက ဝတ္ထုဟုဆိုပေ မယ့် ဒီနေ့စကားနှင့်ပြောလျှင် ရသစာတစ်လေးတစ်ခုဖြစ်နေသည်ကို ကျွန် တော်သတိပြုမိသည်။

ဝတ္ထု၏အဆုံးသတ်ကလေးကို ကျွန်တော်ကောက်နုတ်ပြချင်ပါသည်။ “ထိုအခိုက် ကုလားကြီးသည် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်အနားသို့ ဖြည်း လေးစွာလျှောက်လာပြီးလျှင် သူ့ ညာဘက်လက်ကို ရှေ့သို့ထုတ်ကာ ခွေးမီးပြန် နေသောလက်ဝဲကို ဖြန့်ခံလျက် “ဟီး”ဟုအော် လိုက်လေ၏။ ကျွန်တော်ကားကုလားကြီး၏ ဖြန့်ထားသောလက်ဝဲမည်းမည်းကြီးကို စူးစိုက် ကြည့်လိုက်မိရင်းက ဤခွေးစေးပြန်နေသည့်လက်ဝဲကြီးသည်ကား ပိတ်ဖြူစင် ကြယ်ဝတ်လျက် ကိုသန်းတင်တို့အိမ်ရှေ့တွင် ငွေအလှူခံသည့် လူဝတုတ်တုတ် ကြီး၏လက်ဝဲမိုးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်တို့သူငယ်ချင်းသူဌေး သား၏ နူးညံ့သောလက်ဝဲမိုးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ လွန်ခဲ့သောဆယ်နှစ် ကျော်က မိဘများထံခရီးစရိတ် မုန့်နို့ ပဲခိုး ဖြန့်ခံခဲ့ဖူးသည့် ကျွန်တော်၏လက် ဝဲမိုးနှင့်သော်လည်းကောင်း မတူတကား၊ မနိုးယှဉ်အပ်တကားဟု ပီတိ သောမနုဿဖြစ်နေမိပေတော့သည်။ ယခုမြင်နေရသော ကုလားအဖိုးကြီး၏ လက်ဝဲသည်ကား ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသွားသော သူ၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှု အတွက် ရသင့်ရထိုက်သည့် အခွင့်အရေးကို ဂုဏ်ယူကြွေး ခွာ တောင်းခံနေ ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ကိုသန်းတင်က ထိုလက်ဝဲကြီးထဲသို့ ငွေနှစ်ကျပ်ကို ထည့်လိုက် ရင်း ပြီးလျှင် “ဧရာ... အဖိုးကြီးပိုက်ဆံ”ဟု ပြောလိုက်ရာတွင် ကုလားအဖိုးကြီးသည် ဖြန့်ထားသောလက်ဝဲကို တုန်ခါစွာဆုပ်လိုက်၍ ငွေနှစ်

ကျပ်ကို သူ့ဒိုက်ခါးတောင်းကျိုက်ခါးကြားထဲသို့ တယုတယသိမ်းဆည်းလိုက် လေ၏။

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်မှာလည်း အကျီအိတ်ထဲမှငွေ တစ်ကျပ်ကို ကပျာကယာထုတ်လိုက်မိ ပြီးလျှင် “ဧရာ... ဧရာ... အဖိုးကြီး၊ ဘောက်ဆူး”ဆိုပြီး ကုလားအဖိုးကြီးအား လှမ်းပေးမိလျက်သားဖြစ်နေပါ တော့သည်။ အဖိုးကြီးသည် ကျွန်တော်ပေးသည်ကိုချက်ချင်းမယူသေးဘဲ ငေးကြည့်နေရာက “ကျတော၊ ရဘိဆပ်၊ မယူဘူးဆပ်”ဟု ငြင်းလိုက်လေ၏။ ရုတ်တရက်သော် ကျွန်တော်ပင်လျှင် ရှေ့သို့ထုတ်ထားသောလက်ကိုပြန်

လမ်းပေါ်ကဘဝရောင်စုံကိုဆေးခြယ်ရေးသားခဲ့သည့် လမ်းပေါ်ကစာရေးဆရာ(သို့မဟုတ်) ပိုလ်ကြီးဝင်းမောင်မှတစ်ပြစ်လဲ မင်းရှင်နောင်ရဲ့မင်းရှင်(သို့မဟုတ်) စာပေသမားသူငယ်ချင်းအတွက် ထုတ်ဝေသူ ဘက်မလိုက်ခဲ့သည့် ယုံကြည်ချက်ကလောင်တစ်ချောင်း(သို့မဟုတ်)စာရေးဆရာ

မင်းရှင်(၁၉၂၇-၁၉၈၆)

□ ဇော်ဝင်းထွန်း □

မရှုပ်မိသေးဘဲ ကြောင်အမ်းအမ်းကြီးဖြစ်နေမိသေး၏။ နောက်မှကုလားအဖိုး ကြီး ငြင်းဆန်နေသည့် အပိုယ်ကို သဘောပေါက်နားလည်သွားသောကြောင့် ပို၍ပင်ပီတိဖြာဝေသွားမိပေတော့သည်။ ကိုသန်းတင်အား လှည့်ကြည့်လိုက် မိရာတွင် သူက အမိပွယ်သက်ရောက်စွာ ပြောလိုက်ရင်းက “ကျွန်တော်ပိုဗေးရင် လည်း မယူဘူးဗျ၊ သူ့အဖို့တော့ သူ့လုပ်ခလေးသူရရင်ပဲ ကျေနပ်လို့မဆုံး ဖြစ်နေပါပြီဗျ”ဟု နှစ်ထောင်းအားရရှင်းပြ လိုက်လေတော့သည်။ “ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆရာမင်းရှင်က ကုလားအဖိုးကြီး၏ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို အစွမ်း ကုန်မြှင့်တင်ပေးလိုက်ရင်း ဝတ္ထုကိုအဆုံးသတ်ထားသည်။ ဒီအဖိုးကြီး၏စိတ် ဓာတ် ဘယ်လောက်မြင့်မြတ်လိုက်ပါလေသနည်း။ ကိုယ့်လုပ်အားမပါလျှင် ပိုက်ဆံမယူဘူးဟူသော စိတ်ဓာတ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကအတွေးကို ဒီမှာပြန် ပြောရပါမည်။ “ငါသာဆိုလျှင် ယူမိမှာပါပဲ”ဟူသော အချောင့်သမားတို့အကျင့် အကြံကို ကျွန်တော် အားကျခဲ့ခြင်းအား ဒီချိန်ခါမှာ ဝန်ခံရမှာပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ဆရာမင်းရှင်က စာဖတ်သူကို မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်များပွားများ စေရန် စေတနာထား၍ ရေးပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တလွဲတွေးသည်။ ယခုအခါ မှာတော့ အမှန်ကို တွေးတတ်နေပါပြီ။

ထို့ကြောင့်ဆရာမင်းရှင်ကို ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။ ကျေးဇူးနှင့်အတူ ဆရာမင်းရှင်၏ ဘဝနှင့်စာပေကိုလေ့ လာကြည့်ပါမည်။ ၁၉၂၇ခုနှစ်၊ ဧပြီလ(၆) ရက်နေ့တွင် ဦးတင့်နှင့်ဒေါ်ချောတို့က ရန်ကုန်မြို့၌မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်း လေးယောက်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးဝင်းမောင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာ ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်လေယာဉ်ပစ် အမြောက် ကြီးတပ်သို့ တပ်သားအဖြစ်ဝင်ရောက်သည်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကာလ တွင် တိုင်း(၁) မင်းလှစည်သူတပ်ရင်း မင်းရှင်နောင်တပ်ခွဲသို့ ဝင်ရောက်၍ တော်လှန်ရေးထဲပါ ဝင်ခဲ့သည်။ မင်းရှင်နောင်တပ်ခွဲကို အကြောင်းပြု၍ မင်းရှင် ကလောင်အမည်ခံယူကာ အလင်းရောင်မဂ္ဂလင်း၌ “ရွက်ဝါ”အခန်းဆက် ဝတ္ထုရှည်နှင့် စာပေလောကထဲသို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆-၄၇ ကာလ တွင် ကမာရွတ်တိုက်နယ်၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်စွဲ၊ စည်းရုံးရေးမှူးနှင့်၊ အဆပလ အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးတာဝန်တို့ကို ယူခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ် ဝင်စာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာသင် သည်။

၁၉၄၆-၄၇ကာလတွင် တက္ကသိုလ်၌ပညာသင်ရင်း သစ်ဆန်းမဂ္ဂလင်းအယ်ဒီ တာ၊ တာရာမဂ္ဂလင်း တွဲဖက်အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၄၇-၄၈တွင် ရှုမဝရုပ်စုံမဂ္ဂလင်း အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၄၆-၅၀ကာလတွင် တိုးတက်ရေးသတင်းစာ တွဲဖက်အယ်ဒီ တာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၁မှ ၁၉၅၃ ထိ ကာလတွင် မြန်မာ့အသံ၌ မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်လက်ထောက်၊ ၁၉၅၁-၅၂ကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံစာရေး ဆရာအဖွဲ့ အမှုဆောင်နှင့် စာပေမဂ္ဂလင်းအယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၂တွင် မြဝတီမဂ္ဂလင်း အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ်နှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၃မှ ၁၉၅၈ အထိ ဗမာ့တပ် မတော်၌ ဗိုလ်ကြီးအဆင့်နှင့် အမှုထမ်းစဉ် ၁၉၅၄-၅၆ခုနှစ်တွင် မြဝတီမဂ္ဂလင်း အမှုဆောင်အရာရှိအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၈တွင် တပ်မတော်မှ ထွက်လာပြီးနောက် ၁၉၅၈မှ ၁၉၆၄အထိ မြန်မာ့အသံစာတိုက်မှူးနှင့် သောတရှင် မဂ္ဂလင်းအမှုဆောင်အရာရှိ၊ ၁၉၆၄၊ ဇွန်လမှစ၍ နိုင်ငံခြားရုပ်ရှင်တင်သွင်းရေး အေဂျင်စီ၌ အမှုထမ်းကာ ၁၉၈၄တွင် အငြိမ်းစားယူသည်။ ၁၉၆၃-၆၄ကာလ တွင် ရုပ်ရှင်ဆင်ဆာအဖွဲ့ဝင်၊ ၁၉၇၆မှစ၍ လှိုင်မြို့နယ်၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ စည်းရုံးရေးမှူး၊ ၁၉၈၀-၈၄တွင် လှိုင်မြို့နယ်၊ စာပေလုပ်သား အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရုပ်မြင်သံကြားကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ချစ်ဝဲလည် (၁၉၄၆)၊ ပွင့်ချပ်သုံးလွှာ (၁၉၄၇)၊ မေဘူးကွယ်သက်လှယ်(၁၉၄၈)ဝတ္ထုများ နှင့်လမ်းပေါ်မှာ(၁၉၆၂)၊ တစ်ခါတုန်းက ဒို့ရဲဘော်(၁၉၆၃) ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် တို့ရေးခဲ့သည်။ ၁၉၆၂တွင် လမ်းပေါ်မှာဝတ္ထုတိုများဖြင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေဆု၊ ၁၉၆၃တွင် တစ်ခါတုန်းကဒို့ရဲဘော်ဝတ္ထုတိုများဖြင့် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်၊ ဒုတိယဆုကိုရရှိခဲ့သည်။ မော်ကွန်းဝင် ဒုတိယအဆင့်လည်းရခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ တွင်ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဒေါ်ခင်စိန်(ငြိမ်း-အထက(၁)လှိုင်) နှင့်သားသမီးလေးယောက်ကျန်ရစ်သည်။

ဆရာမင်းရှင်နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ရေးဖော်ဆရာ အောင်စိုးက အမှတ်တရလွမ်းလွမ်းတတ စာတစ်ပုဒ်ရေးခဲ့ဖူး သည်။ စင်စစ် မင်းရှင်အကြောင်းပြောလျှင် ပူးတွဲကပ်ပါနေ သူများက ဆရာမင်းရှင်၊ ဆရာသန်းဆွေတို့ ဖြစ်သည်။ စာပေ လောကကလည်း ထိုဆရာသုံးယောက်ကိုတူ၍ သိကြသည်။

ဆရာမင်းရှင်နှင့် ပတ်သက်၍မူ ဆရာအောင်စိုး က “တစ်ကြိမ်တွင် ကိုမင်းရှင်နှင့် ကျွန်တော် တို့သည်မြို့ထဲသို့ အင်းစိန်ဘတ်စ်ကားစီး၍ သွားခဲ့ ကြသည်။ ကျွန်တော်က ရှုမဝမဂ္ဂလင်းတွင် ဝတ္ထုရှည် အဖြစ် ရေးသားရန်ရည်ရွယ်ထားသော ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း ကို ကိုမင်းရှင်အား ပြောပြရင်းလိုက်ပါလာခဲ့သည်။ ကိုမင်းရှင်က လိုအပ်သောနေရာကလေးများတွင် ဖြည့်စွက် အကြံပေးသည်။ သူကြိုက်သောအချက်ဆိုလျှင်လည်း အားပါး တရအသံပါကြီးဖြင့် “ဟုတ်တယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ အင်းကောင်းပါတယ်”ဟု ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ထောက်ခံ တတ်၏။ ဘေးပရိသတ်ကိုပင် သတိမရနိုင်ဘဲ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းပြော၍ လိုက်ပါ လာခဲ့ကြရာ သိမ်ကြီးဈေးဂိတ်ဆုံးရောက်မှ ဇာတ်လမ်းလည်းပြီးဆုံးလေတော့ သည်။ (နောင်တွင် ဟောင်းကြမ္မာလည်း ကြွေပါပြီဟူသောအမည်ဖြင့် ရှုမဝ မဂ္ဂလင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။)

ကိုမင်းရှင်၏ အလွန်ထူးခြားသော အရည်အချင်းတစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ အခြားမဟုတ်ပါ။ စာပေနှင့်ပတ်သက်သော အရည်အချင်းဖြစ်ပါ၏။ စာပေနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် သူသည် အလွန်မာန ကြီးပြီး စိတ်ဓာတ်မှာလည်း သံမဏိကိုသို့ ခိုင်မာနေသည်ဟုဖော်ပြရပါမည်။ အကြောင်းမူမဂ္ဂလင်းတစ်ခုတွင် သူနှင့်ကိုမိုးဝေတို့၏ ဝတ္ထုများကိုအတူ ထည့် သွင်းဖော်ပြရာ၌ စာမူခံကို တူညီစွာမပေးသည့်ကိစ္စမျိုးနှင့် ကြုံရတတ်သော ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ကိုမင်းရှင်(မင်းရှင်)ဝတ္ထုအတွက် ၅၀ကျပ်ပေးပြီး ကိုမိုးဝေ (မိုးဝေ)ဝတ္ထုအတွက် ၂၅ကျပ်၊ သို့မဟုတ် ၃၀ကျပ်လောက်သာ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါကိုမင်းရှင်က ကိုမိုးဝေအား သူနှင့်တူညီမျှပေးရန် တောင်းဆို၏။ ထုတ်ဝေသူက မလိုက်လျော့ချေ။ ကိုမင်းရှင်ကတူညီမျှ မပေး မချင်း ထိုမဂ္ဂလင်းတွင်မရေးတော့ဟုပြောကာ လက်တွေ့လည်း မရေးဘဲနေလေ သည်။ ဤသို့မရေးဘဲနေသည် မှာလနှင့် နှစ်နှင့် ချီ၍ကြာတတ်လေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကိုမင်းရှင် စာရေးသားမှုနည်းသွားခြင်းမှာ လစာစားအလုပ် လုပ်သည့် အချက်ထက် ဤကိစ္စကပို၍အဓိကကျနေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်မိလေသည်။ ကိုမင်းရှင်၏သတ္တိနှင့် ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျွန်တော်သည် မိမိဖာသာကိုတို့၍ ချီးကျူးရပါတော့သည်။

၁၉၉၂ခုနှစ် မတ်လနှင့်ဧပြီလထုတ်ချယ်ရီမဂ္ဂလင်းပါ “သန်းဆွေမိုးဝေမင်း ရှင်”(ကမာရွတ်သားစာရေးဆရာ သုံးယောက်)ဆရာအောင်စိုး၏ “စာပန်းပွဲ ဖူး”ဆောင်းပါးမှ ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင်စာရေးဆရာ(အစစ်)ဆိုသည်မှာ ကိုယ့်စာပေသမားအချင်းချင်း အတွက် သစ္စာရှိသည်။ ကိုယ်ကျိုးစွန့်သည်။ ပိုက်ဆံကိုမကွေးကွယ်ဟူသော စာပေယုံကြည်ချက်မှလာသည့် သံမဏိစိတ်ဓာတ်မျိုးကို ပိုင်ဆိုင်သူ ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ကျွန်တော်တို့ဆင်ခြင်သုံးစွဲရသည်။ မင်းရှင်သည် သူ့ခေတ် သူ့အခါကရဲရဲတောက် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သည်ဟူ သော အချက်က မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင်အထင်အရှားပင်။

◆ဇော်ဝင်းထွန်း◆

"Come to terms with" (အပေးအယူတည်သွားကြပြီး အဆင်ပြေသွားပြီ) ဆိုသောစကားလေးတစ်ခွန်းကို တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ကြားဖူးကြလိမ့်မည်ထင်ပါသည်။ ဝိရောဓိမျှသာမက ရံခါတွင် ပဋိပက္ခအခြေအနေမျိုး ထိတိုင် ဆိုက်ရောက်နေကြသော(ဘက်နှစ်ဖက် သို့မဟုတ် ထိုထက်ပိုသော) သဘောကွဲလွဲမှုအကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အသုံးပြုတတ်ကြသော စကားလေးဖြစ်ပါသည်။ ဤစကားလေးတစ်ခွန်းအတွက် ကျွန်တော်တို့ရွှေနိုင်ငံကြီးတွင် ဖခင်ဗိုလ်ချုပ်မှတစ်ဆင့် သာမန်အညံ့အနည်းဆုံး ပြည်သားများအဆုံး သွေးမြေကျအသက်နှင့်ဘဝပါ စတေးခဲ့ကြရသည်မှာ နှစ်(၇၀)ကျော်ကြာခဲ့ပါပြီ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မျှမရှိသော အရှည်ကြာဆုံး ရန်ပုံကြီးများဖြင့် အချင်းချင်း စစ်ခင်းသတ်ဖြတ်နေကြသည်မှာ အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအတွက် မဟုတ်ဘဲ လူတစ်စုစီတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် သာဖြစ်ကြောင်း တစ်ကမ္ဘာလုံးကပင် သိနေကြလေပြီ။ ထိုလူတစ်စုစီတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားချင်းအတွက် လက်နက်ကိုယ်စီကိုင်ကာ အားပြိုင်ကြရာမှ လူကြီးလူကောင်းနှင့် နိုင်ငံကြီးနိုင်ငံကောင်း ဆန်မှုတို့ပျက်သုဉ်းသွားခဲ့ကြသည်မှာလည်း ထိုစကားလေးအတွက်ပင်ဖြစ်ပါ၏။

ထိုစကားလေးအကောင်အထည်မပေါ်လာသည့်အတွက် ကျွန်တော်တို့တွင် အပျက်နှစ်ထပ်ကွမ်းနှင့် ကြုံနေကြရလျှင်လည်းဖြစ်ပါသည်။ ပထမတစ်ထပ်မှာ National Unity (အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု) ဖြစ်ပြီး ယင်းမှ ကျိုးပေါင်းတက်အရွတ်ထင်လာသော နောက်တစ်ထပ်မှာ National Integration (အမျိုးသားစုစည်းမှု) ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝေါဟာရနှစ်ရပ်မှာ သဘောတရားအားဖြင့် ဆင်တူသော်လည်းကောင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း မတူကွဲပြားသော သဘောကိုဆောင်နေပါသည်။ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမှာ ပြည်ထောင်စုသားအားလုံးသွေးမကွဲဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ခြင်းဖြင့် ပဋိပက္ခများကင်းပ၊ အများပြည်သူဘဝအေးမြသာယာမှုကို ရည်ညွှန်းသောစကားဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားစုစည်းမှုကား ညီညွတ်ငြိမ်းချမ်းစွာသွေးအေးနေကြခြင်းထက် အဓိပ္ပာယ်ပိုသည်။ သွေးဆူခြင်းမဟုတ်သော သွေးပူခြင်းသဘော၊ လှုပ်ရှားသက်ဝင်နေသော သဘောကိုဆောင်ပါ၏။ နိုင်ငံတော်ကြီးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ညီညွတ်မှု၊ လုံ့လသမာတိကိရိယာဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ယင်းကိုထက်မြက်မှုနံနံစွာ ဦးဆောင်မှု ပေးခြင်းဟူသည့် ထူးခြားသော အဓိပ္ပာယ်အနှစ်သာရဖြစ်ပါ၏။ အမျိုးသားစုစည်းမှုအဖြစ် ဦးဆောင်မှုကောင်းပေးနိုင်သူမှာ ဖခင်ဗိုလ်ချုပ်ကိုသာမက တင်နိုင်ပါသည်။ ဂျပန်တွင်မေဂျီခေတ်နှင့် တောင်ကိုရီးယားတွင် ၁၉၆၀ပြည့် လွန်နှစ်စသည်တို့မှ လူထုနှင့်ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် မြင်တွေ့ကြရပါမည်။

မည်သည့်နိုင်ငံ၏ မည်သည့်ခေတ်တွင်မဆို ဂယဇ္ဇာဏလေ့လာကြည့်လိုက်ပါ။ တွေ့လာရသည်မှာကား "Country's development starts not with matter, but with man." (နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် သက်မဲ့ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများဖြင့်စတင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ လူများဖြင့်စတင်သည်။) ဟူ၍ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းကိုပညာရပ်ဆန်ဆန်ပြောရလျှင် "လူသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်မူ သူ၏ဘဝအချိန်တရားထက် သူ၏ဘဝအသိတရားကပို၍ ပစာနကျပေသည်။" ကျွန်တော်တို့မြန်မာမှုတွင် နှေးကဆိုးဝါးတစ်ခွဲရှိခဲ့ပါ၏။ "မရှိတာထက် မသိတာခက်၏။ မသိတာထက် မသိချင်တာပို၍ခက်၏" ဟုဖြစ်ပါသည်။ ယခုကာလများတွင်တော့ ထိုဆိုးဝါးစကားမသိသောပြောင်းလဲသွားပေပြီ။ "မရှိတာထက် မသိတာခက်၏။ မသိတာထက် သိသည်ထက်နေခြင်းကပို၍ခက်၏။" ဟူ၍တည်း။ ကျွန်တော်တို့ဝန်းကျင်တွင် "မရှိ" သည်လူများထက် "ရှိရှိမရှိရှိ" (ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်) "သိလျှင်ထင်" နေသူတို့က ပို၍များပါ၏။ သိသင့်သိထိုက်သည့် သိစရာများကို စဉ်ဆက်မပြတ်ဆည်းပူးလေ့လာသင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်ဘဲ သူလိုကိုယ်လိုလူချင်းမှရလာသော သတင်းစကားမျှကိုသာ ကြားသိနားဝင်အားလုံးအမှန်ထင်ကာ အားလုံးသိနေသောသဘောဖြစ်နေကြသူတို့က လူတိုင်းနီးပါးပင်။ ထိုအထဲတွင် အမတ်ကြီး၊ ဝန်ကြီးများ၊ ဆရာဝန်ကြီးများ၊ အင်ဂျင်နီယာကြီးများ၊ ဗိုလ်တကာဗိုလ်ကြီးများမှတစ်ဆင့် အယ်ဒီမတော့တကာကြီးများနှင့် ပညာမတတ်၊ တတတ်၊ ပညာမရှိ တစ်စုံတစ်ရာ ပညာမရှိ တစ်စုံတစ်ရာ ပါဝင်နေကြသည်မို့ နိုင်ငံတော်ကြီးရတက် မီးပွားစုံစေ့စွာ အခက်ကြီးများကြုံနေရရှာသည်က လက်တွေ့ပင်။ ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် မည်သည့်ပညာမျှ ထဲထဲဝင်ဝင် ကုန်စင်အောင် လေ့လာဆည်းပူးမှု ပြုထားသူတို့က ဓားမိုးမိုးအုပ်ဗိုလ်လုပ်ကာ (ပြည်သူလူထု) ကို အနိုင်ကျင့်ခဲ့ကြ၏။ ထိုအဏ်ဂုဏ်မခံနိုင်သည့်အဆုံး ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးစည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် တုံ့ပြန်တော်လှန်ကာ ဖယ်ရှားခဲ့ကြ၏။ ထိုမှတစ်ဖန် အောင်ပွဲခံသူတို့က (ယခုအခါတွင်) ကျွန်တော်တို့ကို(ဓားမိုးပေမယ့်) ခိုးခိုးအုပ်ချုပ်ကြရသွားခဲ့ကြပြန်ပါ၏။ ဤသည်မှာလည်း ယင်းသူတို့

တွင် သဘောပညာအဆင့်မမြင့်မီဖြစ်ကြောင်းဟူသည်သာ အထင်ရှား။ ထို့ကြောင့်ပင် ဟိုစဉ်ကနယ် တိုင်းပြည်ဝယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်ခဲ့သေးသည်ဖြစ်ပါ၏။ အနောက်မှလူတစ်ဦးက ကျွန်တော်ကိုကောင်းတောင်းဆိုပါသည်။ "You are sitting on a potential gold mine and going hungry." (သင်တို့သည် အလားအလာကောင်းသောရွှေတွင်းကြီးပေါ်ထိုင်ပြီး ထမင်းငတ်နေသူများဖြစ်သည်) ဟုပါ၏။

ပြန်ပြောင်းအောက်မေ့ရသည်ရှိသော် ကျွန်တော်တို့တွေသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ အကြိမ်ကြိမ်စည်းလုံးညီညွတ်ခဲ့ကြပါ၏။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းနှင့်လည်းဆုံခဲ့ရပါ၏။ သို့ပါလျက် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမရှိခဲ့ကြ။

စည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့်စုစည်းမှု

Unity & Integration

□ ခိုင်မာကျော်(ဒဿန) □

လိုအပ်သည့်အခါတိုင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိခဲ့ကြသော်လည်း စုစည်းမှုမရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ကြရလေသည်။ စစ်စစ်တွင် နိုင်ငံတော်အာဏာလွှမ်းမိုးမှုနဲ့ ခြင်း၊ ဗဟိုအစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှုထက်မြက်စွာရှိခြင်း၊ ဗဟိုအစိုးရအပေါ် ပြည်သူတို့၏ သစ္စာခံမှုအားကောင်းခြင်းစသည့်အကြောင်းသုံးရပ်ဖြင့်သာ တစ်မျိုးသားလုံး၏စုစည်းမှုကို သိပ်သည်းကျစ်လျစ်စွာတည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့ဖြစ်ရန်မှာ အစိုးရနှင့်ပြည်သူအပြန်အလှန်နားလည်မှုနှင့် အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုမှုဟူသော လမ်းကြောင်းဖြင့်သာဖြစ်နိုင်သည်။ ဒီမိုကရေစီပီပြင်ဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက "ပြောင်းလဲချိန်တန်ဖိုး" စုစည်းမှုဖြင့် အမေရိကန် ပြည်သူတို့ အပြန်အလှန်နားလည်ခဲ့ကြ။ အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် ယနေ့တွင်ကား မူနီတိုင်းနှင့်လှိုင်းလေတို့ကြောင့် အရောင်လွင့်ပြယ်လုလုဖြစ်ကြရပါလား။ နိုင်ငံတော်အာဏာကလည်း လွှမ်းမိုးမှုနဲ့ အားနည်း၊ ဗဟိုအစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှုကလည်း ထက်မြက်စွာသည့်လုပ်ကွက် တယ်မပီပြင်၊ ဗဟိုအစိုးရအပေါ် ပြည်သူကိုမဆိုထားဘဲ ဝန်ကြီးကပင် ဝန်ထမ်းတို့က သစ္စာခံမှုချည့်နေကြရုံမျှသာ တစ်မျိုးသားလုံးကို အသာထားလျက် အစိုးရနှင့်လွတ်တော်ပင် စုစည်းမှုမရှိသလောက်၊ ထိုမျှသာမကသေး ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်၌ နိုင်ငံတော်အပေါ် သစ္စာခံသည်ထက် ပြည်နယ်နှင့်လူမျိုးစုအလိုက်/အပေါ် သစ္စာခံယူလိုခြင်းက ပို၍အားသာနေသည့် ကြန်အင်လက္ခဏာများ လွန်ကဲနေခြင်းဖြစ်ပါ၏။ ခေါင်းဆောင်အချင်းချင်းလည်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်နှင့် ပြည်သူအကြား၌လည်းကောင်း၊ ပြည်သူချင်းအကြားတွင်လည်းကောင်း အပြန်အလှန်နားလည်မှုနှင့် အသိအမှတ်ပြုမှုတို့ကလည်း အပေါ်ယံသာဖြစ်နေကြပြန်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ကြီးတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စုစည်းမှု (Emotional Integration) ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟု ဆိုချင်ပါ၏။

လွန်ခဲ့သည့် ပထမလွှတ်တော်သက်တမ်းကာလက ဦးသိန်းစိန်၏စကားတစ်ခွန်း လွန်စွာခေတ်စားခဲ့ဖူးပါသည်။ "Mindset" ဟူသောစကားဖြစ်ပါ၏။ ထိုစကားကို မည်သူမဆိုတီးပေးလိုက်သည်မသိပါ။ နိုင်ငံရေးစကားပိုင်းနယ်ပယ်တွင်မျှမက စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည်ဖြင့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင်ပါထိုစကားတွင်ကျယ်ခဲ့ပါ၏။ မြန်မာမှုမပြုဘဲ ထိုအတိုင်းပင် တိုက်ရိုက်ကြီးသုံးစွဲခဲ့ပေရာ လူတိုင်းပင်သိနားလည်နေသည့်အသုံးအနှုန်းသဖွယ် လေ့နေလေ့အောင် ပြင်းလောင်းပင်မကျန်ခဲ့ပါ။ ကျွန်တော်ကတော့သိသလိုလို မသိသလိုလိုဖြစ်နေသော ထိုစကား၏မြန်မာမှုကို ကြိုတိုင်းစဉ်းစားမိ၏။ "စိတ်နေစိတ်ထား" ကိုညွှန်းလေ သလား၊ မဟုတ်ပါ။ ထိုစကားဖြစ်လျှင် "Attitude" ရှိနေပြီးသား။ "အစွဲအလမ်း" ဟုဆိုလျှင်ကော မဖြစ်နိုင်။ "Bias" ဖြစ်သွားမည်။ တစ်နေ့သော် ဖုတ်ခနဲပေါ်လာပါ၏။ "စိတ်စွဲယူဆမှု"။ စာစကားတော့ဆန်၏။ ကျွန်တော်စိတ်ထဲတွင် အတော်ပင်ခွင်းခွဲ လင်းခွဲဖြစ်သွားသည်။ ဟုတ်ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့တွေ အတိတ်ကလက်ခံကျင့်သုံးသမိမိပိုက်ထားခဲ့သော "စိတ်စွဲယူဆမှု" များကို ဆက်လက်ဖက်တွယ်ထားရန်မသင့်တော့။ ဖယ်ရှားပြောင်းလဲ

ပစ်ရမည်။ အတိတ်က "နိုင်ငံရေးသမားစိတ်စွဲယူဆမှု" များအစား ယနေ့ "နိုင်ငံပြုသမားစိတ်စွဲယူဆမှု" များအဖြစ် ပြောင်းလဲဖော်ထုတ်ရမည်အချိန်အခါဖြစ်နေပါပြီ။ ရှင်းစွာဆိုရသော် နိုင်ငံရေးသမားစိတ်စွဲ အမြင်များ(ဘာဝါဒီ၊ ညာဝါဒီ စသည့်တို့)ကိုပယ်ဖျောက်၍ နိုင်ငံပြုသမားစိတ်စွဲအမြင်များဖြင့် အစားထိုးကြရ/နိုင်ရပေမည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဖြစ်လဲ နိုင်ငံပြုသမားတစ်ဦးဖြစ်လာနိုင်ပါမည်။ (ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်) သိလွန်းလျှင် ထင်နေကြသောလူများစွာကား(သူတို့ပိုင်) "Mindset" များကမူ ယခင်အတိုင်း မပြောင်းမလဲရှိနေဆဲသား။ ကျွန်တော်ကတော့မရပ်ကြည့်နေသူမို့ ထိုအမြင်များကို မြင်သိနေပါ၏။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လက်တွဲစုစည်းခြင်းသို့ ဦးမတည်ဘဲ ဖယ်ရှားရှင်းထုတ်ခြင်းနှင့် ဖြိုခွဲချမှန်းခြင်းတို့ရှိသော တွေး ခြေ၊ လုပ်ဆောင်နေကြသည်က အထင်သား။

နိုင်ငံပြုသမားတစ်ဦးဖြစ်လာရန် ဖခင်ဗိုလ်ချုပ်ချမှတ်ခဲ့သည့် ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ပျိုးထောင်ယူရန် လိုအပ်ပါ၏။ ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ဟူသည်မှာ အခက်အခဲများကြုံကြရသော်လည်း နှစ်ပေါင်းများစွာ ပေါင်းစည်းလက်တွဲ နေထိုင်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသားအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကြားတွင် ပိုမိုစည်းလုံး၊ ညီညွတ်ကျစ်လျစ်ခိုင်မာစေရန် မိမိတို့၏သဘောဆန္ဒအလျောက် ထပ်မံပေါင်းစည်းနေထိုင်လို့မူ သဘောတူညီချက် (Agreement Holding Together) စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကားအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုတည်း။ အမျိုးသားစုစည်းမှုကိုတော့ အမေရိကန်စကားက ထင်ရှားစေပါ၏။ "ကျွန်မတို့အားလုံး လက်တွဲပူးပေါင်းပြီးတော့ ရှိနေတဲ့အခက်အခဲတွေကို တယ်လုံကျော်လွှားနိုင်မယ်ဆိုတာကို ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြစို့၊ ဒီလိုဆွေးနွေးကြည့်ရှုကြရာမှာ နှလုံးသားတင်မက ဦးနှောက်ကိုပါဖွင့်ထားကြစို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ကျွန်မတို့တာဝန်ခံကြရတဲ့ ကျွန်မတို့ မျက်နှာမူကြရမယ့် ကျွန်မတို့ရဲ့ပြည်သူတွေကို မျက်မှောက်ပြုပြီး ကျွန်မတို့အားလုံးသတ္တိရှိကြစို့ အလေးအနက် တိုက်တွန်းလိုပါတယ်" (စုစည်းမှုပြုရာ၌) နှလုံးသားနှင့်ဦးနှောက်အပြင်သတ္တိပါလိုကြောင်း၊ ညှိနှိုင်းတယ်ဆိုတာ အနှိုးပေးတာ၊ အလျှော့ပေးတာမဟုတ်ကြောင်း၊ ကိုယ့်လုပ်ဆောင်ချက် ကိုယ်ယုံကြည်တယ်ဆိုရင် သတ္တိရှိရှိ ညှိနှိုင်းဖို့ လိုကြောင်းတို့ကိုပါ အမေရိကန် နှိုးဆော်ထားပါ၏။ အလေးအနက်မှတ်သားထိုက်သည့် ယတိပြတ်ဆုံးဖြတ် ချက်(Categorical Imperative)များ ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်အရေးကြီးနေပြီဖြစ်သော အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုအတွက် ခေါင်းဆောင်တိုင်းအနေဖြင့် အမေရိကန် အယူအဆ ယုံကြည်ချက်နှင့် သတ္တိမျိုးများအပြည့်အဝရှိကြစေချင်ပါသည်။ အမေရိကန်သို့ ကိုယ်ကျိုးမဖက် သက်သက်သောရိုးသားမှုဖြင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို အမြန်ဆုံးတည်ဆောက်ရင်း အမျိုးသားစုစည်းမှုကို ဆောလျင်အရေးကြီးစွာ တစ်ပါတည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြပါရန် လေးစားစွာတိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်ခင်ဗျာ။

◆ ခိုင်မာကျော်(ဒဿန) ◆

ကဗျာဆရာနှင့် သူကဗျာတို့ဆက်ဆံရေး

စာအုပ်အကြောင်း

- ◆ ဒီကဗျာကို နေပူကြီး အောက်မှာရေးလိုက်လို့ ငါကဗျာချစ်တောက်ပူသွားတယ်။
- ◆ ဒါနဲ့ ဒီကဗျာကို အချိန်တစ်ခုအောက် သွားရေးလိုက်တော့ ငါကဗျာအချိန်တစ်ခုကလွမ်းမိုးသွားတယ်။
- ◆ ဒါနဲ့ ဒီကဗျာကို ပန်းခြံထဲဝင်ပြီး လွတ်လပ်ရေးကျောက်တိုင်ဘေးမှာထိုင်ရေးတယ်။
- ◆ ငါကဗျာဟာ ကျောက်ထီးတကျ နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးလို ပမာပြနိုင်လောက်အောင် ခိုင်မာလေးနက်လာမယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။
- ◆ အလို... ကျောက်တိုင်ကြီးကိုသေချာကြည့် ချွေးတွေ သွေးတွေ အများကြီး စီးဆင်းနေတယ် သူရဲကောင်းစိတ်ဓာတ်တွေ ဖူးပွင့်နေတယ်။ ငါကဗျာကိုသေချာကြည့် ငန်ကျိကျိအပြေးတွေပဲရှိတယ် ခါးသက်သက်ရေးရေးပုလင်းတွေပဲရှိတယ်။ သူရဲဘောကြောင်တို့ ကြက်ဆူပင်တွေပဲ တောထနေတယ်။
- ◆ ဒါနဲ့ပဲ ဒီကဗျာကို ပြန်ရပ်သိမ်း လွတ်လပ်ရေးကျောက်တိုင်ဘေးကစွာ ပန်းခြံထဲက ပြန်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။
- ◆ တစ်ခါတစ်ခါ ငါကဗျာက ငါ့ကို နားရင်းပြန်အုပ်တာခံလိုက်ရသလိုမျိုး ပိုးမီးပုကစက်ဆဲရေးတိုင်းထွာတာကို ခံလိုက်ရသလိုမျိုး (ငါ့မှာတော့...) ရိုးတိုင်းတန်နဲ့ သိမ်ငယ်လို့မဆုံးခဲ့ဘူး။

နေ့သင်နိုင်

ကမ္ဘာအတုမရှိ မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော် ရေတော်ဝတ်

Sacred Water Services For World-Incomparable Maha Muni Buddha Image

တင်ထွန်း(မန္တလေး)

“ဥပသုတံသီတိဗြဟ္မာ၊ တညံ တုလ္လာဗ္ဗိ၊ ဆက်ကာလူထိ၊ နှစ်ကိုပံ ရှစ်ယောက်၊ မင်းများနောက်တွင်၊ လက်အောက်အာဏာ၊ စကြာနန္ဒ၊ နေလမတူ၊ မဟာမြတ်မော၊ ဉာဏ် ရောင်ပြောလျက်၊ ရှင်စောဂေါတမ၊ ပွင့်လတ်ထသည်၊ တဝသုံးထိပ်ဦး တညလေ... ”

အမည် သူရိယ၊ စန္ဒရာဇာ၊ မင်းသဒ္ဓါလျှင်၊ ထိုခါစိုးခိုက်၊ ရှင် တော်ကြက်၍၊ ခိုက်ခိုက်သိပ်မိုး၊ အူ သိမ့်ထက်ဝန်း၊ ပီတိမွန်မျှ၊ တောင်း ပန်သောအခါ၊ မဟာမုနိ၊ ရှိသည် ယခု၊ ဆင်းရပ်တုကို၊ ဝိသုတမ္ပ၊

သိကြားမ၍၊ ပဉ္စလောဟာ၊ ရတနာဖြင့်၊ သွန်းကာမဖြစ်၊ ခုနစ်လက်ခွေ၊ ကိုယ်ငွေ့တော်ယူ၊ တည်တော်မူမှ၊ ဘုန်း တုတုန်းရည်၊ ညီနယ်ဘုရား၊ ကိုယ်တော်စားဟုထားခဲ့သောအား၊ သုံးပါးနတ်လူ၊ ကိုးရာမူသည်၊ အယူရှိညွှတ်နိုး တညလေး++

(အခူ မင်းညို (၁၄၃၀-၆၃ ခန့်)၊ ‘ရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်း’၊)

ရခိုင်သမိုင်းမှတ်တမ်းများနှင့် အာနန္ဒမန္တမင်း ကျောက်စာအရ ဥပသုတံသီတိဗြဟ္မာ (၃၃၂၅ ဘီစီ- အေဒီ ၃၂၆)၊ နှစ်ပေါင်း ၃၆၅၁၊ မင်းပေါင်း ၁၁၀ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေသာလီခေတ် သုံးခေတ် (၅၁၀ ဘီစီ- အေဒီ ၇၂၀)၊ နှစ်ပေါင်း ၁၂၃၀၊ မင်းပေါင်း ၃၆ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဉ္စာခေတ် (၈၁၈-၁၁၀၃)၊ နှစ်ပေါင်း ၂၈၅၊ မင်းပေါင်း ၁၅ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုရန်ခေတ် နှစ်ခေတ် (၁၁၀၃-၁၁၆၀)၊ နှစ်ပေါင်း ၅၅၇၊ မင်းပေါင်း ၁၂ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နေရခေတ် (၁၁၆၀-၁၂၅၀)၊ နှစ်ပေါင်း ၉၀၊ မင်းပေါင်း ၁၆ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောင်း ကြက်ခေတ် (၁၂၅၀-၁၄၀၆)၊ နှစ်ပေါင်း ၁၅၆၊ မင်းပေါင်း ၁၈ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြောက်ဦးခေတ် သုံးခေတ် (၁၄၀၆-၁၄၇၄)၊ နှစ်ပေါင်း ၆၈၊ မင်းပေါင်း ၄၈ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိရိရပါသည်။

ခေတ်	ခရစ်နှစ်	မြို့သက်	မင်း
ပထမမြောက်ဦးခေတ်	၁၄၃၀-၁၅၃၀	၁၀၁နှစ်	၁၂၀ပါး
ဒုတိယမြောက်ဦးခေတ်	၁၅၃၀-၁၆၃၈	၁၀၈နှစ်	၉၀ပါး
တတိယမြောက်ဦးခေတ်	၁၆၃၈-၁၇၈၄	၁၄၆နှစ်	၂၇၀ပါး
မြောက်ဦးခေတ် သုံးခေတ် စုစုပေါင်း	၃၅၄၄နှစ်	၃၅၄နှစ်	၄၈၀ပါး

ခေတ်	ခရစ်နှစ်	မြို့သက်	မင်း
ပထမဥပသုတံသီခေတ်	၃၃၂၅ဘီစီ-၁၇၀၇ဘီစီ	၁၈၁၈နှစ်	၅၇၀ပါး
ဒုတိယဥပသုတံသီခေတ်	၁၇၀၇ဘီစီ-၅၈၀ဘီစီ	၉၂၇နှစ်	၂၈၀ပါး
တတိယဥပသုတံသီခေတ်	၅၈၀ဘီစီ-အေဒီ၃၂၆	၉၀၆နှစ်	၂၅၀ပါး
ဥပသုတံသီသုံးခေတ်စုစုပေါင်း	၃၆၀၇နှစ်	၃၆၀၆နှစ်	၁၁၀၀ပါး

အထူးသဖြင့် မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ် သမိုင်းသည် ဥပသုတံသီ မြောက်ဦး၊ အမရပူရနှင့် မန္တလေးစသည့် မင်းနေပြည်တော်များနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ဥပသုတံသီသည် ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ဦးမြောက်ဘက် ၂၀ မိုင်၊ ကစွန်ဒီ မြစ်အရှေ့ဘက် ခြောက်မိုင်တွင်တည်ရှိသည်။ ဥပသုတံသီနန်း တော်ရာမြောက်ဘက်တွင် ပေ ၃၀ ခန့် မြင့်သော သီရိဂုဏ်တောင်ကုန်း ရှိသည်။ သီရိဂုဏ်တောင်ကုန်း အနောက်ဘက် ငါးမိုင်တွင် သေလာဂီရိခေါ် ကျောက်တော်တောင်ရှိသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ဥပသုတံသီမြောက်ဦးနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း အမရပူရ၊ မန္တလေး အကြား ၁၈ ရာစုနှစ် အကုန်ခန့်က ကုန်းကြောင်းရေကြောင်း နှစ်ရပ်ပေါင်း သုံးလ၊ လေးလခန့် ခရီးသွားရ ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဥပသုတံသီ ကြွရောက်ခြင်း
 အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘီဟာပြည်နယ် ဂါယာမြို့အနီး နေရခေတ်မြစ်ကမ်းရှိ ဗောဓိညောင်ပင်အောက်တွင် သိက္ခ ဂေါတမသည် ၅၈၈ ဘီစီ မေ၊ ကဆုန်ပြည့်နေ့တွင် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သည်။ (Ven. Dr. Ashin Nyanissara, D. Litt., "The Great Occasion of the Buddha", 2005, page-7)

ရခိုင် ဥပသုတံသီပြည်ရှင် စန္ဒသူရိယမင်းကြီး (၅၈၀-၅၂၈ ဘီစီ) သည် တတိယဥပသုတံသီခေတ်ကိုတင်သည်။ စန္ဒသူရိယမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို ဖူးမြင်လိုလှသည်။ နှမတော် ဥဗ္ဗဒေဝီနှင့် မျှမတ်တို့၏ အကြံပြု ချက်အရ တံခွန် ၅၀၀၊ သပိတ် ၅၀၀၊ ပြာသာဒ် ၅၀၀၊ ရွှေပေါက်ပေါက် စသည်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ခုနစ် ရက်တိုင်တိုင် ရည်မှန်းပူဇော်ပြီး၊ ကြွတရောက်တော်မူပါရန် ပင့်လျှောက်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံဥတ္တရ ပရောက်ရှိပြည်နယ် ဆာဟက် မာဟက် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းမှ ဥပသုတံသီ နေပြည်တော်သို့ ၅၆၇ ဘီစီ မေ၊ လပြည့်နေ့တွင် တမည်သော ငါးရာနှင့်အတူ ကြွရောက်လာသည်။ ရှေးဦးစွာ သေလာဂီရိ ခေါ် ကျောက်တော်တောင်ထိပ်၌ ရပ်တန့်သည်။ စန္ဒသူရိယမင်းကြီးနှင့် ပြည်သူအများ က ကြိုဆိုကာ ဥပသုတံသီ ရွှေနန်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်၍ ဆွမ်းတောဇင်တို့ဖြင့် ပူဇော်ပြီး တရားနာယူကြသည်။ ကိုးကွယ်ရန် ရုပ်တုကိုယ်စားထားတော်မူပါရန် မင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတောင်းပန်သည်။ ဘုရားရှင်က လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

စန္ဒသူရိယ မင်းကြီးသည် အလွန်ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ရတနာကိုးပါးတို့ကို ကုဏ္ဍေ ဝုဓေးသည်။ ဘုရားရှင်က လက်တော်ဖြင့် ခုနစ်ဆုပ်ကျွန်း အပ်နှင်းသည်။

“ငါ ဘုရား ကိုယ်တော်နဲ့ မယုတ်မလွန်၊ အတိုင်းအရှည် ပမာဏာရှိသော ရုပ်တုတော်ကို ဤမျှလောက်သော ရတနာအစုံဖြင့် ပြုလုပ်လျှင်ပြီဧ”

ကြာရေကြောင်းဖြင့်ပင့်ဆောင်သည်။ ၁၇၈၅ မေ ၇ တွင် ဆိုက်ရောက်သည်။ မေ ၇ စစ်ကိုင်းတွင် ဖောင်တော် ဆိုက်စဉ် ဗဒုံမင်းကြီး လည်တော်တိုင်အောင် ရေသို့ဆင်း၍ ကြိုဆိုသည်။

ဗဒုံမင်းကြီး ပလ္လင်၊ ဝန္တုတုအုတ်တိုက်၊ ကျွန်းပြာသာဒ် နှင့် ရွှေအလှူတော်
 ပလ္လင်၊ အုတ်တိုက်နှင့် ကျွန်းပြာသာဒ်ကို ၁၇၈၅ ဇူလိုင် ၂ တွင် စတင်ဆောက်လုပ်သည်။ တံတိုင်းသုံးထပ်၊ တောင်ဘက်တွင် ဦးဆောင်လက်ဆေးကန်၊ မြောက်ဘက်တွင် ခြေဆေးကန်ကို ၁၃x၁၇x၅ တာမီ ပြုလုပ်သည်။ အောက်တိုဘာတွင် ပြာသာဒ်တော်ပြီးစီး၍ အတွင်းဝန္တုတုအုတ်တိုက်ထဲရှိ ပလ္လင်ပေါ်သို့ပင့်ဆောင်သည်။ ၁၇၈၅ နိုဝင်ဘာ ၁၁ တွင် ရွှေပလံ ၁၉ ပိဿာ၊ ရွှေ ၈ ပိဿာနှင့် ၆၀ ကျပ်သားကို ဆင်းတု မျက်နှာတော်ကို ချန်လှပ်၍ ထက်ဝယ်မှ လည်တော်တိုင်အောင် ရွှေပုဒ်နှင့် ဖွမ်းမံရသည်။

ပုဂံမင်း၏ ရွှေမုနိနှင့် ပုသိတော်အလှူ
 အမရပူရပြည်ရှင် ပုဂံမင်း (၁၈၄၆-၅၂)သည် ဝတ်ဆင်တော်မူသော ရတနာမျိုးစုံစုံခြယ်သည့် ရွှေမုနိနှင့် ရွှေပုသိ တို့ကို ၁၈၅၂ ခုနှစ် ၂၅ တွင် မဟာမုနိရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကို လှူဒါန်းသည်။

၁၈၈၄ ခုနှစ် မီးလောင်မှု
 မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကို ရခိုင်ပြည် ဥပသုတံသီမြို့တော်မှ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သော နှစ်တစ်ရာပြည့်နေ့တွင် မန္တလေးရတနာဘုမ္မိရပ် ငတိုးနေအိမ်က မီးတောင်လောင်ကျွမ်းရာ မဟာမုနိ ကျွန်းပြာသာဒ်တော် ပျက်စီးသည်။ ဆင်းတုရှိ ရွှေမုနိ၊ ပုသိ၊ စလွယ်၊ နားပန်နှင့် ရွှေသင်္ကန်းတော်စသည်တို့ အရည်ပျော် ကျသည်။ စုစုပေါင်း ရွှေ ၅၄ ပိဿာခန့် အရည်ပျော်ကျဆင်းသည်။ ၁၈၈၄ ဧပြီ ၇ ဖြစ်သည်။ မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မှာ မျက်နှာတော် လက်လေးသစ်ခန့် ကွဲအက်သဖြင့် မျက်နှာတော် ရောင်လျှံတော် အသစ်ဖွင့်ရသည်။ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

ရွှေငွေကို ရွှေပန်းတောင်းတွင် ထည့်၍ ဆင်ဖြူတော်ပေါ်တွင် ထီးမြူအုပ်လျက် သီရိဂုဏ်တောင် ကုန်းသို့ ယူဆောင်သည်။

ဘုရားရုပ်တုတော်ကို ၅၆၇ ဘီစီမေလပြည့်နေ့ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ တွင် စတင်သွန်းလုပ်သည်။ နံနက် ခင်း တွင် ဆင်းတုသွန်းလုပ်ပြီးစီးခါ နီးမှ ဦးခေါင်းတော်မှာ မစေ့၊ မစပ် ဘဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားကို လျှောက်ထားသည်။

“ဝေ အိန္ဒိယာ ငုဒ္ဓါ၊ ငုဒ္ဓ ဓမ္မော အစိန္တိယာ၊ ပဿနာနံ၊ ဝိပါ ကော ဟောတိ အစိန္တိယော”

မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးတော် ကိုးဆုံးပွားရန်ကြံစည်ခြင်းငှာ မတတ် နိုင်ရာဟု ဟောကြားပြီး ဘုရားရှင် ၏ ရင်ငွေ့တော် ခုနစ်လက်ဆုပ်ကို ထည့်သွင်းတော်မူသည်။ ၅၆၇ ဘီစီ မေလ လပြည့်ကျော် ၁ ရက် ကြာသ ပတေးနေ့ နံနက်တွင် ရုပ်တုတော်

အောင်မြင်ပြီးမြောက်သည်။

“ညီတော် မဟာမုနိ”
 ညီတော် မဟာမုနိသည် ရှိသေမြတ်နိုးမှုဖြင့် မြတ်စွာဘုရားနောက်သို့လိုက်ရန်ပြင်သည်။

“ညီတော်ညီမလိုက်ပါနဲ့”

ဟု မြတ်စွာဘုရားက မှာကြားသည်။ တုကိုဘာဝေ ဆိတ်ဆိတ်နေရန်၊ နောင် ကမ္မဝိပါက်တော်ကိုလည်း ခံယူ ရန်ဆုံးမသည်ဟုဆိုသည်။

“ငါ့ညီတော် ရကွိုင်ဘုရား၊ မဟာမုနိကို အလှူပေးသောသူတို့သည် ဖြစ်လေရာတဝှ့် စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် မင်းကြီးဖြစ်၍၊ ခံစားခြင်းပြည့်စုံ၍၊ တောင်းသော ဆုပစ္စည်း အတိုင်းလည်း ဖြစ်လေကုန်ရာ၏”

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက မှာကြားခဲ့ဟန် ၁၇၈၆ ခုနှစ် သမိုင်းပေစာတစ်ခု၌ တွေ့ရသည်။

မဟာမုနိ ကိန်းဝပ်စေရန် သီရိဂုဏ်တောင်ကုန်းပေါ်တွင် သိမ်တော်ကို သရက္ခ (စန္ဒကူး)သားဖြင့် ဇေတဝန်ဆောင်ပုံ ဆောက်လုပ်ထားသည်။ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရန် ဥပသုတံသီ ရွှေနန်းတော်တောင်ဘက် တွင် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတည်သည်။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားသည် စန္ဒသူရိယမင်းကြီး၏ နန်းတော်တွင် ‘ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့ လူ၏ ဘဝကိုရခဲကြောင်း၊ ဘုရားသာသနာတော်ကို ကြံကြိုက်သော်လည်း ဘုရားတရား တော်ကို ကြားနာရခဲကြောင်း၊ ဘုရားတရားတော်ကို နာကြားပြီးနောက် နှလုံးသွင်း ကြိုးစား အားထုတ်စေလိုကြောင်း’ ဟောကြားတော်မူသည်။ ခုနစ်ရက်ပြီးနောက်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သက်ရှိထင်ရှား မြတ်ဘုရားကဲ့သို့ ကိုယ်စား တော် ‘ညီတော်မဟာမုနိ’ကိုငုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အတွက်ကိုးကွယ်ရန်ထားရစ်ကာဒေသစာရီ ဆက်လက်ကြံချီသည်။

တတိယ ဥပသုတံသီခေတ်တွင် စန္ဒသူရိယမင်းကြီး (၅၈၀-၅၂၈ ဘီစီ) လက်ထက်မှ ဝေသာလီမင်းဆက်၊ ပဉ္စာ အင်းဆက်၊ နေရာဇာမင်းဆက်၊ လောင်းကြက်မင်းဆက် အဆင့်ဆင့်မြတ်သန်းလျက် မြောက်ဦးခေတ် မဟာ သမ္မတရာဇာ (၁၇၈၂-၁၇၈၄) တိုင်အောင် မူလနေရာတွင် စင်ဆက်မပြတ်တည်ရှိသည်။

မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ် ပင့်ဆောင်ခြင်း
 အမရပူရ မြို့တည် နန်းတည် ဗဒုံမင်းကြီး (၁၇၈၂-၁၈၁၉)၏ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသည် ၁၇၈၅ ဇန်နဝါရီ ၂၀ တွင် ရခိုင် မြောက်ဦး မင်းနေပြည်တော်ကိုသိမ်းပိုက်သည်။ မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကို အမရပူရ နေပြည် တော်သို့ ပင့်ဆောင်ရန် ဗိုလ်မင်း သီရိကျော်ထင်ကို တာဝန်ပေးသည်။

“ဥပသုတံသီ၊ မြောက်အရပ်တွင် အစဉ်ထား၍ ကိုးကွယ်သော မဟာမုနိဘုရားရှင်သည် ပဉ္စလောဟာဆင်းတု၊ ထက်ဝယ်တော် ၆ တောင် ၁မိုက်၊ နေရာ ပန်းတင်(ခုံ)ကသည် ရောင်လျှံအထိ ၇တောင် ၂မိုက်ရှိ... ” (မဟာ မုနိရုပ်ရှင်တော်ပင့် ပေစာမှတ်တမ်း)

အိမ်ရှေ့မင်း ကိုယ်တိုင် မဟာမုနိဘုရားကို ရှိသေစွာ ပူဇော်ကန်တော့ ပြီးနောက်၊ သိမ်တော်မြောက်ဘက် ဈေးချောင်း ဒီကြောင်းကမ်းထိပ်သို့ လှည်းစွပ်ရထားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် အိမ်ရှေ့မင်းစီးရွှေလှေတော် တည်းကြီးဖြင့်လည်းကောင်း ၁၇၈၅ ဇန်နဝါရီ ၂၂ တွင် မြောက်ဦးသို့ ပင့်ဆောင်သည်။ ဒလက်-အမ်း-တန်လွဲ-ပတွင်-တောင်ကုတ် ရေကြောင်း ဖြင့် ငါးခခန်းကို ဖေဖော်ဝါရီ ၅၀ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ခန့်ကြာသည်။

ရခိုင်ရိုးမကို ကျော်ဖြတ်လျက် တောင်ကုတ်-ဥယျာဉ်ပုလမ်း ကုန်း ကြောင်းဖြင့် မဟာမုနိဘုရားကို ပင့်ဆောင်ရသည်။ တောင်ကုတ်မှ ပန်းတောင်းဆိပ်ကမ်းထိတောင် ၁၃၈ လုံး၊ စခန်း ၅၄ကို နှစ်လကြာ ဖြတ် သန်းရသည်။ ပန်းတောင်းဆိပ်ကမ်းမှ အမရပူရ ရွှေမြို့တော် တက်သေး အင်း ဖောင်တော်ဆိပ်သို့ ကရဝိတ် ရွှေဖောင်တော်နှစ်စီး တွဲဖြင့် တစ်လ

ကြာရေကြောင်းဖြင့်ပင့်ဆောင်သည်။ ၁၇၈၅ မေ ၇ တွင် ဆိုက်ရောက်သည်။ မေ ၇ စစ်ကိုင်းတွင် ဖောင်တော် ဆိုက်စဉ် ဗဒုံမင်းကြီး လည်တော်တိုင်အောင် ရေသို့ဆင်း၍ ကြိုဆိုသည်။

နေပြည်တော်မှာ အောက်တိုဘာ ၁၅ ရက်က စတင်လို့ ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် အင်အားစုကြီးသုံးခုရဲ့ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးကြတယ်ခင်ဗျာ။ လိုအပ်လို့လုပ်ရတဲ့ပွဲကြီးပါ။ Stake holders တွေ အစုံအညီတက်ကြပါတယ်။ အဆုံးအဖြတ်ပေးရမယ့် ခေါင်းဆောင်တွေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ တွေကိုယ်တိုင် တက်ကြတဲ့ပွဲပါ။ ပထမနေ့မှာ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တပ်မတော်ကာကွယ် ရေးဦးစီးချုပ်ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်နဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အားလုံးရဲ့ ကိုယ်စား ကေအင်ယူက စောမူထားဆေးဖို့တို့က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြတယ်။ အဲဒီ အဖွင့်မိန့်ခွန်းတွေဟာ သက်ဆိုင်ရာအင်အားစုရဲ့ တရားဝင်သဘောထား

မချရသေးတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ စစ်တပ်ကတားနေတယ်။ တောင်ကြီးမှာ မလုပ်ရလို့ ဒေါ်စုညိုနဲ့မင်းပေးလို့ လင်းခေးမှာ လုပ်မယ်ဆိုတာလည်း မလုပ်ရ သေးဘူး။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်ဆန်းမှာ ၂၁ရာစုပင်လုံကိုမမြစ် မနေလုပ်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးနဲ့ လုံခြုံရေးဘာသာရပ်ဆွေးနွေးဖို့ အဆင့်သင့်မဖြစ်လို့ နောက်ထပ် ညီလာခံတွေ ကိုလွှဲခဲ့ရတယ်။ နိုင်ငံရေးကိစ္စမပါတော့ မြေခံသယံဇာတ၊ စီးပွား ရေး၊ လူမှုရေးဘာသာရပ်တွေ ဆွေးနွေးလို့ မရဘဲတစ်ဆို့ကုန်တယ်။ National Accords (၁၄) ချက်ပဲရတယ်။ အရင်က (၃၇) ချက်နဲ့ပေါင်းရင် (၅၁) ချက်ပဲ မှတ်တမ်းတင်နိုင်တယ်။ အဖွင့်မိန့်ခွန်းမှာ ပြည်ခိုင်ဖြိုးဥက္ကဋ္ဌဦးသန်းဌေးက ညီလာခံကိုအလွန်အမြန်ပြီးအောင် အလွန်လေ့မလုပ်ကြဖို့ မှာကြားခဲ့တယ်။

အမှန်တွေဖြစ်လို့ စာနယ်ဇင်းတွေမှာ ထုတ် ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

အခမ်းအနားအပြီးမှာ နေ့လယ်စာ မသုံးဆောင်မီ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးသီးခြားတွေ ဆုံကြတဲ့ပုံလည်း သတင်းစာမှာဖော်ပြခဲ့တယ်။ ဘယ်အကြောင်း တွေပြောကြသလဲတော့ မသိရပါဘူး။ Informal အာလာပသလ္လာပ အဆင့်ထက်ပိုပုံမရပါဘူး။ ၂၁ရာစုပင်လုံမှာ တစ်ဆို့နေတဲ့ကိစ္စ တွေပြောတာပေါ့။ အခုလိုထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲကို စီစဉ်ရ တာပါ။ ဒီမှာကြေလည်ရင် နိုင်ငံဘာလမှာ ကျင်းပနိုင်ဖွယ်ရှိတဲ့ ၂၁ရာစုပင်လုံ စတုတ္ထအကြိမ်ညီလာခံမှာ တစ်ဆို့မှုတွေလျော့ပါးသွားမှာကို မျှော်မှန်းပြီး လုပ်ရတာပါ။

၂၁ ရာစုပင်လုံ သုံးကြိမ်လုပ်ခဲ့ပြီ သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက် ၂၀၁၅ ခု နိုင်ငံဘာလ မဲနဲ့နေမှန်း သိပေ မယ့် NCA စာချုပ်အရ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံကြီးကို သတ်မှတ် ရက်မှာ မဖြစ်မနေ တစ်ကြိမ်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဆင်မပြေကြပါဘူး။ လိုအပ်ဆန္ဒ တွေများနေတယ်။ အပစ်ရပ်ရင်နဲ့နဲ့ လုပ်ခဲ့တာပါ။ မှတ်စုမှတ်တမ်းစာအုပ် မထုတ်ဝေနိုင်ပါဘူး။ အလွတ်သဘောနေ့စဉ်သတင်းစာက ညီလာခံသတင်း အတိုအထွာတွေရခဲ့ပါတယ်။ အခြေအနေမကောင်းပါဘူး။ တိုင်းရင်းသား အရေးဆွေးနွေးရင် ထိခန့်ဆိုကြတာ မြန်မာပြည်ရဲ့ထုံးစံပါ။ သခင်နုခေတ်၊ ဗိုလ်နေဝင်းခေတ်ကလည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။

(၁) ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လက်ထက် ၂၀၁၆ ဩဂုတ်လအတွင်း ပြည် ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ အသစ်ပြန်လုပ်တယ်။ MPC ကို NRPC ပြန်ဖွဲ့ တယ်။ ညီလာခံနာမည်ကို ၂၁ရာစုပင်လုံဆိုပြီး အမည်သစ်လည်း ပေးလိုက် သေးတယ်။ ပထမအကြိမ်ညီလာခံကို All inclusive ဖြစ်အောင် လက်မှတ် မထိုးတဲ့အဖွဲ့တွေပါတက် စေတယ်။ KIO/KIA ဦးအင်ဘန်လတို့တောင် အဖွင့် မိန့်ခွန်းပြောရသေးတယ်။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာဘန်ကီမွန်းတို့ NLD နာယကသုဇိတင်ဦးတို့ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောကြတယ်။ UWSA 'ဝ'အဖွဲ့က တစ်ညတာပဲ အိပ်စက်လို့ပြန်သွားကြတယ်။ အင်အားစုအားလုံးရဲ့သဘော ထားအမြင် (၇၂)ချက်ကို တင်ပြနိုင်တယ်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေ မိုင်ဂျာယန်ဆွေးနွေးပွဲဆိုတဲ့အကြောင်းကို အပိုင်းလိုက်ခွဲပြီး တင်ပြကြတယ်။ ၇၂ ချက်ဘောင်ဝင်သွားတယ်။

(၂) ဒုတိယအကြိမ် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၀၁၇ ဖေဖော် ဝါရီမှာကျင်းပတယ်။ တရုတ်ပြည်နဲ့စီစဉ်ပေးမှုနဲ့ မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်တွေ စင်းလုံးငှားလေယာဉ်နဲ့ ရောက်လာကြပြီး NCA စာချုပ်အပြစ်ဘက်က ဆွေး နွေးမယ့်စိတ်ချက်ကို အစိုးရထံပေးသွားကြတယ်။ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဘာ သာရင်းခံရတဲ့ဆွေး နွေးကြတယ်။ (၁) နိုင်ငံရေး၊ (၂) စီးပွားရေး၊ (၃) လူမှုရေး၊ (၄) မြေနှင့်သယံဇာတ၊ (၅) လုံခြုံရေးအရ သဘောတူညီချက် (၃၇)ချက်ရလို့ ပြည်ထောင်စုသဘောတူညီချက် National Accords မှာ ထည့်သွင်းစာချုပ်ချုပ် ကြတယ်။ ဒါကို လွှတ်တော်တင်ပြီး အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်နိုင်မယ်။

(၃) တတိယအကြိမ် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံက တစ်နှစ်နီး ပါးကြာအောင် စောင့်ကြရတယ်။ “အမျိုးသားအဆင့်ဆွေးနွေးပွဲ”တွေက ရှမ်း ပြည်နယ်နဲ့ ခန့်ခိုင်ပြည်နယ်မှာလုပ်လို့မရသေးတာ စောင့်နေတယ်။ လုံခြုံမှုစိတ်

ဝေနေသူတွေက ငြိမ်းချမ်းရေး ဒေါ်စုလက်ထက်မှာရသွားမှာ စိုးရိမ်နေသလား လို့ တုံ့ပြန်ကြတယ်။

အဲဒီတတိယအကြိမ် ၂၁ရာစုပင်လုံမှာပဲ တိုင်းရင်းသားတွေလိုလားတဲ့ တန်းတူညီမျှရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်း ခွင့်၊ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစည်းရေး၊ တစ်ခုတည်းသောတပ်မတော်၊ လက်နက်ဖြတ်သိမ်းရေး၊ အရပ်သား အဖြစ်ပူး ပေါင်းရေးတွေ ကိုင်တွယ်လို့ မရသေးပါ။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ပါလာရင် ခွဲထွက် လိုက ခွဲထွက်ခွင့်က တစ်ပါတည်းပါလာမှာလားဆိုတာ ဝေခွဲလို့မရလို့ နောက် တစ်ကြိမ်ကိုခွဲခွဲပြန်တယ်။ NRPC ခေတ်ဦးက နိုင်ငံရေးနဲ့လုံခြုံရေးနှစ်ခုသာ ဆွေးနွေးမယ်ဆိုခဲ့သေးတယ်။

ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် Self-determination
ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး Self-Autonomy ထက် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် Self-determination ကပိုပြီးအဆင့်မြင့်ပါတယ်။ ဥပမာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အလံတော်အနီခေါ်မှာ ကြယ်ဝါကြီးတစ်ပွင့်ကို ကြယ်ဝါအရံ လေးပွင့်က ခြုံထားပါတယ်။ ကြယ်ဝါငယ်လေးပွင့်က ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ Autono-mous Regions ပြည်နယ် ကြီးလေးခုပါ။ ကျန်ပြည်နယ်တွေလည်း ရှိပါသေး တယ်။ ဥပမာ ယူနန်၊ ဖူကျန်၊ ကန်တုန်၊ စီချွမ်၊ ကန်စု၊ ရှမ်းတုန်တို့က ကိုယ် ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပါ။ ပြည်နယ်ကြီးလေးခုက

- (၁) တီဘက်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပြည်နယ်
  - (၂) အတွင်းမွန်ဒိုလီးယားကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပြည်နယ်
  - (၃) မန်ချူးဒီးယားကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပြည်နယ်
  - (၄) ဆင်ကျန်(ဝိးဂါး)ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးဒေသ
- ဆိုပြီး ဒေသကြီးလေးခုကို Autonomy Power ပေးထားပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် Self-determination မပေးခဲ့ပါ။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ သဘောပါ။ ၁၉၇၇ ခု မြန်မာအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်နယ်တွေကိုယ်ပိုင် အုပ် ချုပ်ရေး အပြည်အဝှမ်းရသလို့ ဆိုကြတယ်။ Unitary (တစ်ပြည်ထောင်စနစ်) ဖြစ်နေလို့ပါ။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းရဲ့မဆလအခြေခံဥပဒေ(၁၉၇၄)က ပိုပြီးတင်း ကျပ်ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်(၁၄)ခုသာခွဲထားတာပါ။ အားလုံးကို အုပ်ချုပ် ရေးလွယ်ကူဖို့ Territorial ဒေသအပိုင်းအခြားခွဲခြားပြီး အုပ်ချုပ်တာပါ။ Self-autonomy ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမရကြပါ။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိမှ ဖက်ဒရယ် ပုံစံဝင်မယ်ပေါ့။

ယခုအခြေခံဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲထားကြသူတွေက ဖက်ဒရယ်ပုံစံဝင်

အောင် ရေးဆွဲထားတယ်လို့ဆိုတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ရှမ်းမူအရ လွှတ်တော် နှစ်ရပ်အာဏာတူပေးထားတာဟုတ်တယ်။ ပြည်နယ်တိုင်းတူညီသော အရေ အတွက်ရှိတဲ့ အမတ်များနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့စေလွှတ်ထားတာမှန်တယ်။ အခြေခံဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲဇယား (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၅)ပါအချက်အလက်တွေကို ပြုပြင်လိုက်ရင် ပြည်နယ်တွေလုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့်ပိုလာမယ်။ အခွန်အကောက် ပိုရမယ်လို့ သူရဲဦးရွှေမန်း လွှတ်တော်ခေတ်က ပြောဆိုကြတာရှိတယ်။ စစ်တပ် ကလည်း ဒီသဘောပဲပြောနေတယ်။

သုံးဖွင့်ဆိုင်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲအောင်မြင်သလား

အင်အားစုကြီးသုံးရပ်ကတော့ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာ ကိုယ့်အဖွဲ့သဘော ထားတွေကို တင်ပြလို့ပြီးပါပြီ။ ဒီလိုဆွေးနွေးပွဲဖြစ်မှဖြစ်ပါလားလို့ စိတ်ပျက် သူတွေလည်း ရှိနေခဲ့တယ်။ ဒါပြီးရင် စတုတ္ထအကြိမ် ၂၁ရာစုပင်လုံမှာ ဒီထိပ် သီး တွေရဲ့မူကိုချမှတ်ရမှာပါ။ ဒါဆိုရင် ၂၀၁၉ ခုမှာ ညီလာခံသုံးခုနဲ့ အပြတ် ဆွေးနွေးပြီး ၂၀၂၀ မှာ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီအခြေခံဥပဒေတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက် နိုင်တယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေလည်း ဒေါ်စုအာဏာရှိစဉ် ဒီကိစ္စပြီးပြတ်စေချင် တယ်။ ဒေါ်စုနဲ့တပ်မတော်တို့ နှစ်ဦးသဘောတူထားတဲ့မူရှိရင် ကြားချင်ကြ တယ်။ သူတို့လိုက်လျောနိုင်ရင် ပြီးပြီပဲ။ ၁၂ ပြည်နယ်မှ၊ ဗမာပြည်နယ်သစ်ဖွဲ့ စည်းရေးလည်း ပြောသံကြားရပါ။ တစ်ခုတည်းသော တပ်မတော်မူကိုလည်း လက်ခံကြတယ်။ ဘယ်လိုတပ်မတော်မျိုးဖွဲ့မှာလဲ။ အင်္ဂလိပ်တွေက ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းတွေ သီးခြားဖွဲ့ခဲ့လို့ခက်နေတာ။ လွတ်လပ် ရေးခေတ်မှာ ရှမ်းနဲ့ ကယား(သနက)တွေ တိုးလာခဲ့တယ်။ အခုလည်း ကရင် ဒေသမှာ နယ်ခြားစောင့်တပ်ရင်း BGF ကိုဖွဲ့ပြတယ်။ ဒီလိုလုပ်မှာလား။

ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အရ ပြည်နယ်တွေက ကိုယ်ပိုင်အခြေခံဥပဒေအ ငယ်တွေရှိရမယ်။ ပြည်ထောင်စုဥပဒေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရမှာ တော့သိ နေတယ်။ အဲဒါ ဆွဲတော့ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့် Secession Act က ဝင်လာ ပြီ။ NMSP နိုင်ငံသားကတော့ “ခွဲထွက်ခွင့်မပါဘဲ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အခြေခံဥပဒေ၊ ပြည်နယ်ဥပဒေတွေရေးလို့ရနေတာပဲ”လို့ ထိပ်သီးအစည်း အဝေး မတိုင်ခင် ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကာ/ချုပ်ကြီးက အဲဒီ အစည်းအဝေးကို အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောပြီးပြန်သွားတယ်။ ဒုတိယကာ/ချုပ်ကြီးပဲ အစည်းအဝေး ထိုင်တယ်။ မောင်တော်ဦးဘုရားပွဲကို ကာချုပ်ကသွားခဲ့သလို ဒေါ်အောင်

ဆန်းစုကြည်ကလည်း (၁၉) ရက်နေ့မှာ မြစ်ကြီး နားခရီးစဉ်ထွက်ရတယ်။ (၁၆) ရက်နေ့သတင်းစာတွေမှာပဲ ထိပ်သီးသုံး ဦးရဲ့မိန့်ခွန်းတွေပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တစ်ရပ်တော့ ပေါ်ထွက်ခဲ့တယ်။ လူထုကြီး ကတော့ အားလုံးကခွဲထွက်ကြတော့ဘူးဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များချ ကြမလားလို့ လည်တံကရှည်ရှည်နဲ့စောင့်ကြတာပေါ့။

ပင်လုံစိတ်ဓာတ်နဲ့နိုင်ငံမတည်ဆောက်ရသေး

ပင်လုံစာချုပ်ကို ၁၉၄၇ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၂)ရက်နေ့မှာ ချုပ်ဆိုတော့ မြန်မာပြည်မလွတ်လပ်ရေး ယူတဲ့အခါ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းတို့လည်း ပူးပေါင်း ပါဝင်မယ်ဆိုတဲ့အထိသာ ချုပ်ရသေးတယ်။ ဘယ်ပုံစံနဲ့ တိုင်းပြည်ထူထောင် မယ်ဆိုတာ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကျမှ ဆွေးနွေးကြမှာပါ။ မေလ အဆပလ အဖွဲ့ချုပ် ပဏာမညီလာခံမှာ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး ရုပ်လုံးပေါ် လာပြီ။ ၈၆(၁၆)ရက်မှာ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် Constituent Assembly စတင်တော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ အခြေခံမူတွေချမှတ်နိုင်ပြီ။ အဲဒီနောက် မိုင်းပွန် စော်ဘွားစစ်ပစ်ထွန်းနဲ့ ကယားစစ်ဝဏ္ဏတို့က လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသခင်နု ထံလာပြီး “ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့်မပါရရင် အဆပလအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့မူနဲ့ချုပ်ဆိုတဲ့ မိန့်ခွန်းကို သူတို့မထောက်ခံနိုင်ဘူး” ဆိုကြလို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့တိုင်ပင်တဲ့ တိုင်ပင်ပြီး အထူးတင်းကျပ်တဲ့ စည်းမျဉ်းများနဲ့ ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်က အခြေခံဥပဒေ အခန်း(၁၀)မှာ ထည့်သွင်းခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီခွဲထွက်ခွင့်က အခုတိုင် ဒုက္ခပေး လျက်ရှိပါသေးတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလက်ကိုင်ပြုတဲ့ “စတာလင်ရဲ့ပြည်နယ်လူမျိုးစုများ အရေး”ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာလည်း ရုရှားအခြေခံဥပဒေမှာ ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို လေ့လာကြည့်ပါတယ်။ ယူဂိုစလားဗီးယားနဲ့ ဆိုဗီယက်ရုရှားတို့ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲမှုကို နောင်အခါတွေ့မြင်ရတယ်။ ခွဲထွက်လိုကခွဲထွက်ခွင့်ကို နိုင်ငံတ ကာရဲ့ အခြေခံဥပဒေမှာ ထည့်သွင်းပြဌာန်းထားတာမရှိတော့ဘူး။ ပင်လုံစာ ချုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် စော်ဘွားတွေကို တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်လုပ်ခဲ့ကြ တဲ့ ရှမ်းလူငယ်များ (ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရပလ)ကလည်း သူတို့နဲ့ ကနဦးကြေညာချက်မှာ “ရှမ်းပြည်ခွဲထွက်လိုကခွဲထွက်ရေး”ဆိုတဲ့ဝါဒက ရှိနေတယ်။ ရှမ်းလူငယ်တွေဖြစ်တဲ့ ဦးတင်အေး၊ လင်းဆန်းထွန်းမြင့်၊ ပင်းတယ ဦးခွန်စောတို့ တိုက်တွန်းလို့ ပင်လုံစာချုပ်တော့ ချောချောမောမော ဖြစ်လာ တာပါ။ နယ်ချဲ့ရဲ့နောက်ကျယ်က ကြိုးကိုင်မှုကြောင့် ခွဲထွက်ခွင့်တောင်းဆို တယ်လို့ တွေးရင်မမှန်ပါ။ စော်ဘွားတွေရော၊ ရှမ်းလူထုပါ အမြင်ကွဲလွဲနေပြီ။ ပြည်မနဲ့ပေါင်းလို့ အကျိုးမများရင် ခွဲထွက်မှာပါ။ ကချင် ဒေသကလည်း “ကချင်ပြည်နယ်ထူထောင်ရေး”ကို အစဉ်တစိုက်တောင်းဆိုခဲ့တာပါ။ ကချင် တောင်ကုန်းဒေသသမားဟုတ်ဘဲ မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ ဗန်းမော်ခရိုင်၊ ကသာခရိုင် မြောက်ပိုင်းစတဲ့ စပါးထွက်ရာဒေသ (ဇယား- ၂)ဒေသတွေကိုလည်းပါအောင် တောင်းတော့ပေးခဲ့ရတယ်။ ချင်းဒေသက ပြည်နယ်တောင်းမ တောင်းပါ။ ခရိုင်နှစ်ခုသာတောင်းတယ်။ အထူးတိုင်းအဖြစ် ဖန်တီးခဲ့တယ်။ ကယား ဒေသက လွတ်လပ်ရေးကြေညာခါနီးတစ်ပတ်အလိုမှာ ပြည်ထောင်စုထဲပါ လာပါတယ်။

◆ မိုးမြင့်ဝင်း(နည်းပညာ) ◆

မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီအတွက် တစ်ကျော့ပြန်ပါတီစုံအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၀-၂၀၁၅ တွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ (USDP) အစိုးရနှင့် ၂၀၁၆-၂၀၂၀ တွင် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) အစိုးရတို့အသီးသီး အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် ဘာ ခုရက်နေ့တွင် လူစိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးခဲ့သော ၂၀၁၈ ခုနှစ်ကြား ဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်။

ရလဒ်များထွက်ပေါ်လာချိန်တွင်မူ လူအများ၏ နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ်နိုးကြားမှု ရုတ်တရက် မြင့်တက်လာသည်ကိုသတိပြုမိသည်။ မဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နယ်၌သာ ခင်းကျင်းသော ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်၍ လက်ရှိလွှတ်တော်များအတွင်း နိုင်ငံရေးအုံ့ချခွင့်လွှာ အတက်အကျအပေါ် သက်ရောက်မှုနည်းပါးလွန်းသဖြင့် လူထု၏အာရုံစိုက်မှုသိပ်မရှိခဲ့ဘဲ ထင်ရသည်။ သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ ထွက်လာသော အခါ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တောင်ပြိုကမ်းပြိုအောင်ပွဲခံခဲ့သော လက်ရှိအာဏာရအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီသည် မဲဆန္ဒနယ် ၁၃နေရာအနက် ခြောက်နေရာတွင် နှုံးနိမ့်ခဲ့ရာ နိုင်ငံရေးစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများနှင့် ရွေးကောက်ပွဲစိတ်ဝင်စားသူများ အကြား အံ့အားသင့်စရာဖြစ်စေခဲ့၏။ ၂၀၁၅ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းမဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နယ်အနက် NLD က ၁၁ နေရာနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခု ခုနှစ်နေရာသာ နိုင်သဖြင့် ဒီမိုကရေစီ ဘက်တော်သားတို့ အထိတ်တလန့်ဖြစ်ကြရသည်။ NLD အစိုးရက ကျင်းပပေးခဲ့သော ၂၀၁၇ ဧပြီ(၁) ရက် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကို ပြန်ကြည့်ပါကလည်း လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နေရာ အနက် NLDပါတီက ၁၈နေရာ ဝင်ပြိုင်ခဲ့သော်လည်း ကိုးနေရာသာနိုင်ခဲ့သည်။ ကျန်မဲ ဆန္ဒနယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီတို့ အနိုင်ရလာသည်ကို မြင်တွေ့ရသည်။ ၂၀၁၇ ဧပြီ ၁ရက်ကကျင်းပသည့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နေရာအတွက်နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၄ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၈၈ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ခုနစ်ဦးစုစုပေါင်း ၉၅ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ NLD ကတိုးနေရာ၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(SNLD)က ခြောက်နေရာ၊ ပြည်ခိုင်ဖြိုးက နှစ်နေရာ၊ ရခိုင်အမျိုးသားပါတီနှင့် လူမျိုးပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်)တို့က တစ်နေရာစီ အသီးသီးအနိုင်ရခဲ့ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဒီမိုကရေစီအရွှေ့အပြောင်းတို့ တွက်ဆရာ၌ ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည် အရေးပါသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရေစီအရွှေ့ အတက်အကျဖြစ်လာမည်မှာ သေချာသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရေး၏ရှေ့လာမည့်ဆယ်စုနှစ်အတွက် အလားအလာ မှန်းဆရာတွင် ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာ ၃ကြား ဖြတ်ရလဒ်ကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ကြရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ယခုကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အာဏာရပါတီ၏ လိုအပ်ချက် အားနည်းချက်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ရန် မဲဆန္ဒနယ်ပြည်သူတို့က ခေါင်းလောင်းထိုးလိုက်ပုံရသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် NLDပါတီ၏ မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာအများများကို ပြန်လည်ဝေဖန်စိစစ်သုံးသပ် ရန်အချက်ပေးလိုက်သော ခေါင်းလောင်းသံဖြစ်သည်။ ယခု ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD ခေါင်းဆောင်များ မျှော်မှန်းတွက်ဆထားခဲ့သောလောက် အနိုင်မရခဲ့ကြသကဲ့သို့ ဆန္ဒမဲပေးသူ လူဦးရေလည်း နည်းပါးသည်ဟု စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက ထောက်ပြကြသည်။ ယခုအတိုင်းဆိုပါက လာမည့် ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် NLDပါတီအနေဖြင့် စိုးရိမ်စရာဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်မှုများပေါ် ထွက်နေသည်ကို ကြားသိရသည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)အနေဖြင့် မိတ်ဖက်တိုင်းရင်းသား အင်အားစုများနှင့် လက်တွဲမှု ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံရေးစနစ်ရှေ့ဆက်နိုင်မည်ဟု ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(SNLD) ပြောနေဆဲရှိသည့် ဦးစိုးလိတ်က နှိုးဆော်ပြောကြားလိုက်သည့် အချက်မှာ အထူးသတိပြုရမည့် မဟာဗျူဟာကိုစွဲမြဲသည်။ ယခုကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ သင်ခန်းစာအရ ဒီမိုကရေစီ အင်အားစုအချင်းချင်း လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အခြားအင်အားစုတစ်ခုက ပြန်လည်အနိုင်ယူသွားနိုင်သည်ဟု ဦးစိုးလိတ်က လက်ရှိအာဏာရပါတီ NLD အား သတင်းစကားပါးလိုက်ကြောင်း ဂရုစိုက်သတင်းက ဖော်ပြသည်။

NLD စတင်ထူထောင်သူအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည့် ကွယ်လွန်သူစာရေးဆရာ/သတင်းစာဆရာ ဟံသာဝတီ ဦးဝင်းတင်ထံမှ တစ်ဆင့်ကြားသိခဲ့ဖူးသော တိုင်းရင်းသားရေးရာမူဝါဒမှာ တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် မဟာမိတ်ပြုနေခြင်းဖြစ်သည်။ မူလက တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို NLD ပါတီတွင်ပါဝင်၍ တိုင်းရင်းသားအရေး ဆောင်ရွက်စေလိုသဖြင့် NLD ပါတီဖွဲ့စည်းစဉ်က ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ ၄၂ ဦးဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ တိုင်းရင်းသားနှင့် ၁၄ ခုအတွက် တစ်ခုလျှင် သုံးဦးကျစီ ကိုယ်စားပြုသည့် ၄၂ ဦးပါဝင်သည့် ဗဟိုကော်မတီဖြစ်သည်။ သို့သော်လက်တွေ့တွင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက သီးခြားတိုင်းရင်းသားပါတီများဖွဲ့ကာ NLD နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့နေသော စဉ်းစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ထွက်ပြီးနောက် အနိုင်ရပါတီ NLD အား အာဏာမလွှဲတော့ဘဲ၊ နဝတ/နအဖ အစိုးရများအုပ်ချုပ်သည့်ကာလများတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီအင်အားစုများနှင့် NLDပါတီတို့ မဟာမိတ်ပြုခဲ့ကြဖူးသည်။ သို့ဖြင့် ပြည်သူလွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPP)ကို ၁၉၉၀ပြည့် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရ ပွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ရခိုင်အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ စီအဖွဲ့၊ ချင်းမိုးကွန်းဂရုတ်စသည် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ၁၉၉၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ

၁၆ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ရွေးကောက်ပွဲ အကြိုကာလတွင် စီအာပီပီခေါ် “ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ”တွင် ပါဝင်ခဲ့သော တိုင်းရင်းသားပါတီများ ယှဉ်ပြိုင်မည့် မဲဆန္ဒနယ်များတွင် NLD ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုရန် စဉ်းစားမည်ဟု ထိုစဉ်က ပါတီပြောခွင့်ရသူ ဦးဇော်ဝင်းက ပြောခဲ့ဖူးသည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်များနှင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ခေါင်းဆောင်များ ရန်ကုန်မြို့၌ ၂၀၁၇ ဇူလိုင် ၁၃ ရက်နေ့ တွေ့ဆုံအပြီးတွင် ထိုသို့ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီမူဝါဒနှင့် ကျင့်စဉ်များ အမြစ်တွယ်ခိုင်မာရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း သွားမည်ဆိုပါက NLD ပါတီသည် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် စနစ်တကျဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကာ ကတိသစ္စာ တည်ကြည်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထိုသို့

ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ UNFC ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုဖွဲ့ တွဲကော်မတီ UPDJC အဖွဲ့ဝင် နိုင်ဟံသာအား မွန်သတင်းအေဂျင်စီက မွန်ဘာသာဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။

“တတိယအကြိမ် ၂၀၁၈ခုပင်လုံးအစည်းအဝေးမှာ အဓိကတစ်ဆို့မှုတွေကို ကြည့်လိုက်ရင် တပ်မတော်က နေသဘောထား အမြင်နစ်ချပ်အပေါ် ခိုင်ခိုင်မာမာရပ်တည်နေတာတွေ့ရတယ်။ တစ်အချက်က လုံးဝခွဲမထွက်နေဖူးကို လက်ခံပါမို့ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ဖက်ဒရယ်အရေးကို လက်ခံဆွေးနွေးသွားမယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံးစာချုပ်မှာခွဲထွက်ခွင့်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တဲ့ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းတွေကလက်ခံဖို့ လုံးဝမရှိနိုင်တဲ့အဆိုပါ။ တစ်ဖက်မှာလည်း ဖက်ဒရယ်အရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတစ်ခွန်းတစ်လေးမှလည်း မဆွေးနွေးရသေးဘူး။ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးအတွက် ဘယ်လောက် အာမခံချက်ရှိသလဲဆိုတာကလည်းလုံးဝမသိရသေးဘဲနဲ့ ခွဲမထွက်နေဖူး ဆွဲကိုင်ထားပြီးထွက်ပေါက်မရှိအောင် တိုင်းရင်းသားတွေကို တစ်ခါတည်း လမ်းကြောင်းပိတ်ဆို့ထားတာမျိုးလည်း မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကိုကျော်ဖြတ်သွားရမယ့် နည်းလမ်းရှိပါတယ်။ ဒီနေရာမှာခွဲထွက်ခွင့်ရှိတာ၊ မရှိတာကို လုံးဝထည့်မပြောကြဘဲနဲ့ ဖက်ဒရယ်အရေးကိုပဲ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးသွား ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်”ဟု နိုင်ဟံသာက သုံးသပ်ပြောကြားခဲ့သည်။

NLD ပါတီအနေဖြင့် UNFC ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှု ဖွဲ့တွဲကော်မတီ UPDJC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ဟံသာ၏သဘောထားကို ယခု အချိန်တွင် အလေးအနက်ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးအတွက် NLD အစိုးရက တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးမည့် အပြန်အလှန်နားလည်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ယခင် CRPP ခေတ်ကဆက်ဆံရေးမျိုး ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့ လိုသည်။ ၂၀၂၀ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရေစီဘက်က ဆက်လက်အာဏာရယူထားရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် သွေးသောက် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရန် ပျက်ကွက်ပါက NLD ပါတီအရေးမလွ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် NLD အနေဖြင့် မဟာဗျူဟာအရ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် သွေးသောက် မဟာမိတ်ဖွဲ့ ရန်လိုသည်။ ထိုသို့မဟာမိတ်ပြုနိုင်ပါက အခြားတစ်ဖက်တွင် NLD ၏ ရွေးကောက်ပွဲကတိတစ်ခု ဖြစ်သည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ရေးအတွက်လည်း အင်အားတောင့်တင်းလာမည်ဖြစ်သည်။

ယနေ့တိုင်းရင်းသားများနှင့် အဓိကစစ်ရေးပဋိပက္ခ ထိပ်တိုက်တွေ့နေရသည့်အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုစွဲလည်းပါသည်ဟု နိုင်ငံရေးအင်အားစုများကသုံးသပ်သည်။ ယင်းဖွဲ့စည်းပုံကိုတပ်မတော်တင်းတင်းမာမာ ခုခံကာကွယ်နေသည်။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်အများစုက ယင်းဖွဲ့စည်းပုံအရဆိုလျှင် စစ်မှန်သည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမရှိနိုင်ဟု အကဲဖြတ်ထားကြသည်။ NLD ကလည်းငြင်းခုံ ၂၀၁၇ ရွေးကောက်ပွဲကြေညာချက်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်မည်ဟုဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်ခွင့်သင့်၍ ပြင်ကြမည်ဆိုလျှင် တပ်မတော်ကို ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာနိုင်ငံရေးမှ ဆုတ်ခွာခွင့်ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် တကယ့်အရပ်ရပ်စစ်စစ် အစိုးရများပေါ်ထွက်လာရန်ရှိသည်။ တပ်မတော်အနေနှင့်မူ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကိုသာ တာဝန်ယူစေရမည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာစစ်ပွဲများ အမှန်တကယ်ချုပ်ငြိမ်း၍ ငြိမ်းချမ်းရေးရနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နိဂုံးချုပ်ရလျှင် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရေစီ ဘက်တော်သားတို့ အရေးလှေစေ့ရန် NLD ပါတီသည် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် သွေးသောက်မဟာမိတ် ဖွဲ့နေမဟာဗျူဟာ တစ်ရပ် ခိုင်ခိုင်မာမာချမှတ်ရန် အလေးအနက်စဉ်းစားသင့်ပြီဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

◆ငြိမ်းချမ်း◆

DEMOGRAPHY

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရေစီဘက်က အရေးလှစေရန် မည်သူတို့တွင် စာဝန်ရှိသနည်း

□ ဇင်လင်း □

မဟုတ်ဘဲ မိမိတစ်ပါတီတည်း အားကြီးရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း လျှောက်လှမ်းပါက နောက်ဆုံးတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများနှင့် အလွမ်းဝေးကွာသွားနိုင်သည့်အချက်ကို အလေးအနက် စဉ်းစားသင့်သည်။ ထိုမဟာဗျူဟာကျသည့် တိုင်းရင်းသားသွေး စည်းညီညွတ်ရေးမူကို NLD က ပစ်ပယ်မိလျှင် ဒီမိုကရေစီအရေးကြီးအင်အားစုများ၏ခြယ်လှယ်မှုကို ပြည်သူတို့ပြန်လည်ခံစားရနိုင်သည်။

အထူးကျယ်လောင်သည့် ခေါင်းလောင်းသံမှာ ယခုကြားဖြတ်တွင် အချို့သောမဲရုံများတွင် NLD ကိုယ်စားလှယ်များ သူညစ်သာရရှိခဲ့သည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။ မဟာမိတ်ပြုရမည့် တိုင်းရင်းသားပါတီအင်အားစုများနှင့် မိတ်ဖွဲ့ရမည့်အစား NLD အား ရန်သူသဖွယ် သဘောထားနေသူများကို ယုံကြည်မိလျှင် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒီမိုကရေစီ ကြိုးပမ်းမှုများသေဆုံးရသွားနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ယနေ့ NLDအစိုးရ၏ငြိမ်းချမ်းရေးကြိုးပမ်းမှုဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် မြင်နိုင်မည်ထင်သည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်ကို NLD အစိုးရက ငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်ဟုသတ်မှတ်ကြပြီးပေးခဲ့သော်လည်း ထင်တိုင်းမပေါက်ခဲ့။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁ရက်နေ့နေ့ပြည်တော်၌ လူငယ်များနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးစကားပိုင်းပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို စကားပိုင်းတွင် “အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ရေးအတွက် စစ်ပွဲများရပ်ဆိုင်း ရေးမှာအလွန် အရေးကြီးသည်”ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကပြောခဲ့ကြောင်းသည်။ ပြည်သူလူထုကစစ်ပွဲများ ရပ်ပေးရေးအတွက် များများပြောပေးကြရန် လိုအပ်သည်ဟုလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကဆိုသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုအပ်ဆန္ဒ သဘောထားကိုလည်း များများထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြရန် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုက်တွန်းခဲ့သေးသည်။ ထို့ပြင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က စစ်ပွဲများရပ်ပေးရေးဆိုသည့် စကားကို များများပြောပေးကြရန်၊ တချို့က နားလေးသောကြောင့် များများပြောပေးမှ ကြားနိုင်မည်ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောကြားလိုက်ခဲ့သည့် အချက်မှာအဓိပ္ပာယ်လေးနက်သည့် မှာကြားချက်ဟုဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် မကြားဟန်ပြုနေသူများရှိပြန်နေသည်ကို မြင်နေကြရသည်။

လက်ရှိမြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် အလားအလာများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးလည်လာခံ (၂၀) ရာစုပင်လုံး(တတိယအစည်းအဝေး) အပြီး ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်းများအပေါ် သုံးသပ်ချက်ကိုမွန်ပြည်သစ်ပါတီ NMSP ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ ညီညွတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ

ကျွန်တော်တို့လေးယောက်သမားများ သထုံအနီးတွင် ကျဆင်းခဲ့သော သတင်းကို ဘယ်သူမှမသိဘူးထင်ခဲ့သည်။ သို့သော် မဟုတ်ပါ။ သိတဲ့သူရှိ ပါသည်။ သူကား ဗမာ့တော်လှန်ရေးတပ်မတော်မှ ဗိုလ်ကြီးကျော်ဦး ဖြစ် သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး တပ်မတော်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် မဟာမိတ်တပ်မတော်မှ ဗိုလ်ချုပ်လင်းတို့ တွေ့ ဆုံဆွေးနွေးပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဗမာ့တော်လှန်ရေးတပ်မတော် သည် ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်အဖြစ် မဟာမိတ်တပ်မတော်က အသိအမှတ်ပြုသည်။ ဗိုလ်ကြီးကျော်ဦးမှာ မဟာမိတ်တပ်မတော်၏ အသိအမှတ်ပြု ထားသော ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်မှ တပ်ခွဲမှူးဖြစ်သည်။ (သို့သော် ကန် ပတ်လက်နယ်သားချင်းအမျိုးသားတစ်ဦးဖြစ်၏။ ၁၉၆၂ခုနှစ်က ပန်းတ နော်နှင့်ဖျာပုံအကြားတွင် ကရင်သူပုန်တို့ ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်၍ ကျဆုံး ခဲ့ရှာပြီဖြစ်သည်။)

ဗိုလ်ကြီးကျော်ဦး၏ အစီအမံဖြင့် မျိုးချစ်တပ်သားများသည် တော နင်း၌ ကျွန်တော်တို့ကိုရှာကြသည်။ လေးထီးတပ်သားတွေ တောထဲမှာ ဂျပန်တပ်နှင့် တိုးလေမလား၊ အခက်အခဲတွေ တွေ့လေမလား ကူညီရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် “ဆက်ရက်ချိုးပြင်၊ သမက်ကို သူခိုးထင်”နှင့် ပထမ

ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် ကာလကတ္တားသို့ ပြန်ရောက်ကြပြီ။ ကျွန်တော် တို့ကနားရတော့မည်ထင်၏။ ဘယ်နှယ်ဗျာစစ်ဖြစ်ပြီဆိုကတည်းက ဂလိုက် ဝါတပ်သားအဖြစ်တစ်ကြိမ်၊ လေးထီးတပ်သားအဖြစ် နှစ်ကြိမ်၊ စစ်တ ကောင်းဘက်မှာတစ်ကြိမ်၊ တောထဲမှာချင်းဆင်းပြီး လွှပ်ရှားခဲ့ရသည်။ နားပင်မနားရသေး။ ယခု နောက်ထပ်တာဝန်တစ်ရပ်က လာပြန်ပြီ။ ဂျပန် ပြည်သွားရမည်။ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ စေလွှတ်မည် မဟာမိတ်တပ် များနှင့်အတူ လိုက်ဆင်းရဦးမည်တဲ့။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကကောင်းပါသည်။ စစ်ကြီးပြီးသွားပြီ။ ဂျပန် သည် အကျပြုပေးနိုင်လုံး လက်ဆောင်ရပြီးနောက် ခြွင်းချက်မရှိ၊ လက် နက်ချလေသည်။ အတော်အသင့်မှာမူ ဂျပန်၊ ဘယ်တော့မှ လက် နက်မချဘဲ ကြိုးဝါးနေသော ဂျပန်၊ ယခုတော့ အကျပြုပေးကို နဖူးတွေဒူး တွေ့ကြပြီဆိုတော့ မျက်ရည်စက်လက်နှင့် လက်နက်ချရတော့သည်။ မောင်း မင်းကြီးသား ဂျပန်တွေကိုပင် ကျေးဇူးတင်ရသေးတော့။ ဘာဖြစ်လို့ လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့သည် အိန္ဒိယပြည်မှာ မနေချင်တော့ပြီ။ မြန်မာ ပြည်ကို ပြန်ချင်လှပြီ။ ကိုယ့်ပြည် ကိုယ့်ဌာနကို လွမ်းလှပြီ။ ဘယ်နေရာ ကြည့်ကြည့် ကုလားပြည်ရွာခင်းနှင့် ကုလားစကားတွေ ဆူညံဆူညံ

လေယာဉ်ပျံအတက်တွင် အောက်၌ကျန်ခဲ့သော ကာလကတ္တားလေယာဉ် ကွင်းကို လွှမ်းကြည့်လိုက်၏။ လေယာဉ်သည် မြေပြင်မှတစ်ဆင့်မြင်းမြင်း တက်လာသည်။ စိမ်းစိမ်းစိုစိုဖြင့်လှပနေသော လယ်ကွင်းများသည် နောက်မှကျန်ခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်ကစိတ်ထဲမှ ရေရွတ်လိုက်ပါ၏။ “နှုတ်ခွန်း ဆက်လိုက် ပါရဲ့အိန္ဒိယပြည်”။

ကျွန်တော်တို့လေယာဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးမြို့တွင် ဆင်းရ သည်။ ကလေးလေယာဉ်ကွင်းက ဘုရားစူးစေ့လေယာဉ်ကွင်းဖြစ်လေသည်။ စစ်ပြီးစအချိန်ဆိုတော့ ပြင်ဆင်နိုင်ခြင်းမရှိသေး။ သို့သော် လေယာဉ် ပျံဆင်းနိုင်သည်ကိုပင် ကျေးဇူးတင်ရသေးတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့ချင်းသနက(၁)သည် ကလေးမြို့မှနေ၍ ချင်းတွင်းမြစ် အတိုင်း လေ့ဖြင့်သွားကာ မုံရွာသို့ရောက်၏။ မုံရွာမှနေ၍ မီးရထားဖြင့် မန္တလေးသို့ခရီးဆက်၏။ စစ်ပြီးခေတ်မန္တလေးကားကြောကွဲလွမ်းဆွတ်ဖွယ် ရာ မြို့တော်ကြီးအဖြစ် ကျန်ရစ်၏။ ကျွန်တော်သည် ရွှေနန်းတော်ကြီးနေရာ ကိုသွားကြည့်၏။ တစ်ချိန်က တောက်တောက်ပပ ဝင်းဝင်းလက်လက်ရှိခဲ့ သော ရွှေနန်းတော်ကြီးကို မမြင်ရတော့ပြီ။ မန္တလေးမြို့ပေါ် သို့ကြည့်ချင်သော ပုံးဒဏ်ဖြင့် နန်းတော်ကြီးကွယ်ပျောက်ခဲ့ရပြီ။ စိန်မှန်ကင်းအစစ် ထင်းဖြစ် ခဲ့ရလေပြီ။ ကျွန်တော်သည် လွမ်းမောဖွယ်ရာသည်ရွာခင်းကို ရင်တွင်းက နာကျင်စွာဖြင့် ငေးကြည့်နေမိလေသည်။

မန္တလေးမြို့တွင် ကြာကြာမနေရ။ ခေတ္တခဏမျှသာနားရသည်။ မန္တလေးမှ ရန်ကုန်သို့ခရီးဆက်ခဲ့၏။ ရန်ကုန်မှ ပြည်ရထားဖြင့် လက်ပံ တန်းသို့သွားရပြန်သည်။ လက်ပံတန်းကား ကျွန်တော်တို့၏ ချင်းသနက(၁) စခန်းချရမည့်နေရာ။

ချင်းသနကတပ်ရင်း(၁)၏ တပ်ရင်းမှူးမှာ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးဖလင် နယ်လ်ကမ်းဖြစ်၏။ ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးကား ချင်းအမျိုးသားဗိုလ်မှူးကပ် ကျောင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် ဦးစီးတပ်ခွဲတွင် တပ်ကြပ် ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရပြီ။ ကျွန်တော်တို့ချင်းသနက(၁)ကို လက်ပံတန်းဘုတရုံအရှေ့ဘက်နားတွင် နေရာချထားသည်။ ယခင်က ပုလိပ်ဌာနဖြစ်မည်ထင်၏။ စစ်ပြီးကာလဆိုတော့ အေးချမ်းလှသည်။ ပြဿနာမရှိ။ ပဲစားရင်း၊ ကင်းစောင့်ရင်း၊ ဘယ်ညာနားရင်း၊ ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ရင်း အချိန်ကုန်ရလေသည်။

သုံးရက်တစ်ကြိမ် ကင်းစောင့်ရသည်။ တပ်သားခြောက်ယောက်၊ ဒုတပ်ကြပ်တစ်ယောက်နှင့် တပ်ကြပ် တစ်ယောက်ပါဝင်သော ကင်းတပ်ခွဲ သည် သုံးရက်တစ်ကြိမ်သာ ကင်းကျသည်။

ကျွန်တော်ကား ရောက်ရာနေရာတွင် ပျော်တတ်အောင်လေ့ကျင့် ထား၏။ စစ်သားဆိုတာ “ကျားကိုခလုတ်၊ သစ်ငုတ်သင်ဖြူ၊ ဆူးကို မွေ့ရာ”ဆိုမဟုတ်မလား။ ယခုတော့ ခလုတ်မထိ ဆူးမပြီပါ။ တပ်ထဲမှာ အေးအေးချမ်းချမ်းနေရသည့်ဘဝ၌ ပျော်အောင်နေသည်။ ချင်းတောင်ကို မလွမ်း၊ အမေအိမ်ကို သတိရစရာမရှိ။ မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံးသည် ကျွန်တော်အမေအိမ်လိုပဲ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေလိုက်သည်။

လက်ပံတန်းတွင် (၁၀)လခန့်ကြာခဲ့သည်။ သည်နောက်တော့ရန်ကုန် သို့တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံးပြောင်းရသည်။ ယခုထောက်ကြံ့မြို့အနီး ပေါက် ကုန်းရွာတွင် ရွတ်ထည်တံများကို ထိုး၍စခန်းချရသည်။ ထို့နောက် ရွတ်ထည်စခန်းနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် နေရာတွင် သစ်သားအိမ်များဆောက် ၍ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရ၏။

ရွတ်ထည်တံဖြင့်နေရစဉ် ကျွန်တော်အဖို့ မကြုံစဖူးထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို သတိရမိသေး၏။

ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံးတွင် လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုသံ တွေ ဆူဆူညံညံနေပြီ။ လွတ်လပ်ရေး တောင်းသံနှင့်အတူ တစ်ပါတည်း ပါလာသည်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အမည်ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အမည်ကို မကြားချင်အသုံးကြားနေရသည်။ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ကို ခေါင်းဆောင်၍ ဂျပန်ပြည်မှာ စစ်ပညာသင်ယူခဲ့သူ၊ ဗမာ့တော်လှန်ရေးတပ်ကို ခေါင်း ဆောင်ခဲ့သော လူငယ်စစ်ဗိုလ်ချုပ်၊ ဗမာပြည်၏ တစ်ခုတည်းသော အင်အားအကြီးမားဆုံး နိုင်ငံရေးပါတီကြီးကို ခေါင်းဆောင်နေရသော အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးစသည်ဖြင့်ကြားနေရ၏။ သိနေရ၏။ မြင်တော့ မမြင်ဖူးသေး။

တစ်နေ့တွင် ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးကပ်ကျောင်းက ကျွန်တော်တို့ ခေါ်သဖြင့်ဗိုလ်မှူးကပ်ကျောင်း၏ရုံးခန်းသို့ဝင်သွားရ၏။ ထိုနေ့ကကျွန် တော်၏တပ်စိတ်မှာတပ်ရင်းလုံခြုံရေးတာဝန်ယူပြီးကင်းစောင့်နေရသည်။

ဗိုလ်မှူးကပ်ကျောင်းကို အလေးပြုပြီး ရပ်နေသည်နှင့် ဗိုလ်မှူးက ပြောသည်။

“တိုက်ခွန်း... ဒီနေ့တပ်ရင်းကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလာလိမ့်မယ်။ မင်းရဲ့ ကင်းတပ်ဖွဲ့က တန်းစီစီစီ လေးပြုရမယ်။ ထုံးစံအတိုင်း ကင်းတပ်ဖွဲ့၊ ခါးပတ်၊ မိနပ်၊ သေနတ်တွေတိုက်ပြီး စည်းကမ်းတကျ အလေးပြု ပါစေ။”

“ဟုတ်ကဲ့ဗိုလ်မှူး”
“ဘာ မေးစရာရှိသေးလဲ”
“ဘယ်အချိန်လာမှာလဲ ဗိုလ်မှူး”
“နေ့လယ်ပိုင်းလောက်ပဲ အချိန်တော့တိတိကျကျ ပေးမထားဘူး”
“ဟုတ်ကဲ့ ဗိုလ်မှူး အစေအဆင်ပြေပါစေမယ်”
“ကောင်းပြီး ဂရုစိုက်ပါ မင်းသွားနိုင်ပြီ”

ကျွန်တော်သည် ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးကို အလေးပြု၍ ထွက်လာခဲ့ သည်။ လမ်းလျှောက်လာရင်း လုပ် ဆောင်ရမည့်တာဝန်တွေကို စဉ်းစား လာပါသည်။ စနစ်တကျ အလေးပြုအောင် ရဲဘော်တွေကို ညွှန်ကြားရ မည်။ ခါးပတ်၊ မိနပ်၊ သေနတ်တွေပြောင်လက်နေအောင် အတိုက်ခိုင်း ရမည်။ ဆက်လက်တော်ပြန်မည်

အောင်ဆန်းချုပ်ချယ်စဉ်ကချွန်း (၄)

တက္ကသိုလ်ဝိပိတင်

တွင် ကျွန်တော်တို့က သူ့တပ်သား တွေကို ဂျပန်တပ်ထင်၍ ရှောင်ပြေးကြ သည်။ သူတို့ကရွာ၊ ကျွန်တော်တို့က ပြေးနှင့် တောထဲမှာ ပြေးတမ်းလိုက် တမ်း၊ ကစားနေသလားထင်ရသည်။ သို့သော်ဗိုလ်ကြီးကျော်ဦးတို့က ကူညီ ရန်လိုက်ရှာနေကြောင်း နောက်တော့သိရ၏။ သည်တော့မှ သူနှင့်ကျွန် တော်တို့ အဆက်အသွယ်ရကြလေသည်။

၁၉၄၅ခုနှစ်၏ မေလဆန်းတွင် ရန်ကုန်မြို့ကို ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော် ကသိမ်းလေသည်။ ထို့နောက်မှ မဟာမိတ်တပ်မတော်က ရန်ကုန်သို့ဝင်ခဲ့ သည်။ ရန်ကုန်ကိုမဟာမိတ်တပ်မတော်က ရန်ကုန်တို့ကို အိန္ဒိယသို့ ပြန်ပို့ရန်စီစဉ်လေသည်။ သို့သော် သထုံအရှေ့ဘက်တောထဲမှာ လေယာဉ် ဆင်းရန် နေရာမရှိဘဲ ဘယ်လိုနည်းနှင့် အိန္ဒိယပြန်ရမလဲ၊ အဖြေပေါ်လာ သည်။ တောထဲမှာ လေယာဉ်ကွင်းဆောက်မည်။ ကျွန်တော်တို့ကို ပထမ တော့ ရန်ကုန်သို့ လေယာဉ်ဖြင့်သယ်ယူမည်။ ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် အိန္ဒိယ ပြည်သို့ ဒုတိယ ခရီးအဖြစ် ဆက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲဘော်များသည် မြေညီညာညာ ရှိသော တောင်ထိပ် တစ်ခုကို လေယာဉ်ကွင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ကြ၏။ သစ်ပင်အပေါက်အ ရောက်နည်းသဖြင့် တောရင်းရန်လွယ်ကူသည်။ သစ်ပင်ခွတ်ပြီး မြေညီ တော်တော်တော့ပင်ပန်းသည်။ သို့သော် ကိစ္စမရှိ။ ကိုယ့်တပ်ရင်း ဌာနချုပ် ကို ပြန်ရမည်ဆိုတော့ ပင်ပန်းသည်မထင်။ အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့လေးထီးတပ်သားများကို လာရောက်သယ်ယူမည့် လေ ယာဉ်မှာ လေယာဉ်ကြီးမဟုတ်ပါ။ နှစ်ယောက်စီ၊ စာပို့လေယာဉ်ငယ် ကလေးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ခုလိုရဟတ်ယာဉ်ခေါ် ဟယ်လီ ကော်ပတာ လေယာဉ်မရှိသေး။ စာပို့လေယာဉ်ငယ်ကလေးကိုသာ အသုံးပြုကြရသည်။ စာပို့လေယာဉ်ကလေးမှာ မောင်းသူနှင့် လူပို့တစ်ယောက်သာ လိုက်ပါစီး နင်းရန်နေရာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ကြိမ်တွင် လူပို့သုံးယောက်ခန့်ပါ အောင် ကျွန်တော်တို့သည် စာပို့လေယာဉ်ထဲတွင် ဒူးကွေး၊ ခါးကိုင်ပြီး ဒုက္ခကလာလိုက်ကြရသည်။ လေယာဉ်ကလေးက ရန်ကုန်မင်္ဂလာဒုံ လေယာဉ်ကွင်းသို့ သုံးလေးခေါက်သယ်ပေးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန် သို့ရောက်လာကြ၏။ ရန်ကုန်တွင်ခေတ္တနားနေကြစဉ် ယခုခြောက်မိုင်ခွဲ၊ စွပ်ကျယ်စက်လမ်းတည့်တည့်မှ အင်းလျားကန်ဘက်မျက်နှာပြင်နေသော တိုက်ကြီးတွင်တည်းရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဗိုလ်ကြီးကျော်ဦး ၏ မျိုးချစ် ဗမာ့တပ်မတော်သည် ဆုတ်ခွာလာသော ဂျပန်များနှင့် တိုက်ခိုက်ရင်း သထုံဘက်မှာ ကျန်ခဲ့ကြလေသည်။

ပြောတတ်သော သည်ကုလားပြည်တွင် မပျော်တော့ပါ။

မြန်မာပြည်သို့ မပြန်မီ ကျွန်တော်သည် သတင်းထူးတစ်ရပ် ကြားရ ၏။ ကျွန်တော်တို့ လေးထီးတပ်မှူး မေဂျာမာတင်က ကျွန်တော်ကိုခေါ်ပြော ၏။ “မင်းကို ဘီအိုအပ်ဘွဲ့ ချီးမြှင့်လိုက်တယ်”တဲ့။ မြန်မာပြည်တွင် စစ်မှု ထမ်းဆောင်ခြင်းအတွက် စစ်မှုထမ်းကောင်းတံဆိပ် (Burma Gallantry Medal)ကိုကျွန်တော်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုဆုအတွက် နှစ်စဉ် ဒီဇင်ဘာလတိုင်း တွင် ငွေ၆၀၀ကျပ်ကို ဗြိတိသျှအစိုးရက ကျွန်တော်အားချီးမြှင့်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့လေးထီးတပ်ဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်၏။ လေးထီးတပ်သား များကို မိခင်တပ်ရင်းများသို့ ပြန်ပို့ သည်။ ကျွန်တော်သည် ချင်းတပ်ရင်းသို့ ပြန်ရသည်။ ကရင်တိုင်းရင်းသားများနှင့်ကချင်တိုင်းရင်းသားများ ကိုလည်း သူတို့၏မိခင်တပ်ရင်းများသို့ ပြန်ပို့သည်။ ထို့နောက် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ပို့ ပေးရန် စီစဉ်တော့သည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရတော့မည်။ ပျော်ပါဘိ။ ဗိုလ်ချုပ်ဆိုတာဘယ်လိုပါလိမ့်

ကျွန်တော်သည် ချင်းသေနတ်တိုင်တပ်ရင်း(၁)တွင် တာဝန်ကျသည်။ ချင်းသနက(၁)သည်မြန်မာနိုင်ငံလက်ပံတန်းမြို့တွင်စခန်းချရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် မြန်မာပြည်တစ်ဝန်းလုံးကို မဟာမိတ်တပ်များက သိမ်းယူပြီးပြီ။ ကက်စီဘီအီးရအဖွဲ့က မြန်မာပြည်ကို အုပ်ချုပ်လျက်ရှိ သည်။ စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးကား အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တက်တက်ကြွကြွရှိသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် နိုင်ငံရေးအရှိန်အဟုန် မြင့်မားတိုးတက်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးချက်ချင်းပေးဆို သော အသံများ မြည်ညွှန်းနေသည်။ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ် လပ်ရေးအဖွဲ့ကြီး၏ အလံတော်အောက်တွင် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီး တစ်ခဲနက်စုဝေးနေချိန်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့တပ်ကို မြန်မာပြည်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် သယ်ယူပါသည်။ ကာလကတ္တားလေယာဉ်ကွင်းမှ ထွက်လာသော ကျွန်တော်တို့လေယာဉ် တွင် ကုလားစစ်သားများလည်းပါလာ၏။ ကုလားစစ်သားများသည် ဆွေ ရေး၊ မျိုးရေး တိုင်းရေးပြည်သူများကို တိုင်ပင်၍မပြီးနိုင် ဖြစ်နေကြလား မသိ။ အချင်းချင်းဆူဆူညံညံ တေးပြောလာကြသည်။ ကျွန်တော်ကမူ

ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူသားတို့တင်နေထိုင်တဲ့ကာလကလည်း လူမျိုးစု ချင်းတိုက်တိုက်၊ မြို့ပြနိုင်ငံချင်းတိုက်တိုက်၊ နိုင်ငံအချင်းချင်းကျူး ကျော်စစ်၊ ကမ္ဘာစစ်များမှသည် ပြည်တွင်းစစ်တွေအထိ ဖြစ်ပွားနေ ဆဲဖြစ်ပါတယ်။ သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ်ပညာတွေဟာ နိုင်ငံတိုင်းလူမျိုး တိုင်းမှာ နေ့စဉ်လည်းရှိခဲ့သလို ယခုလည်းရှိနေဆဲ၊ နောင်လည်းရှိနေ ခြားမရှိပါဘူး။ ခေတ်ကာလအခြေအနေအရ စစ်ပညာတွေတို့တက် ပြောင်းလဲလာပေမယ့် နေ့စဉ်ပညာရပ်တွေကိုအခြေခံကာ နောက်ပိုင်း ပညာရပ်တွေအဖြစ် တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာ ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်နှင့် လျော်ညီစွာ စစ်ပညာရပ်တွေ တိုးတက်ပြောင်းလဲ လာပေမယ့် ရှေးခေတ်စစ် ပညာရပ်တွေကို လုံးဝစွန့်ပယ်လို့မရသေးဘဲ သုံးသင့်က သုံးနေကြရဆဲဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ့သမိုင်းစဉ် တစ်လျှောက် ပျူ၊ ဝှံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ ညောင်ရမ်း၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်ကလည်း ပြည် တည်ထောင်သည့်စစ်၊ မင်းပြိုင် ပြည်ထောင်နှစ်ခုတိုက်သည့်စစ်၊ ပြည်ပ ကျူးကျော်စစ်စတဲ့ စစ်ပွဲများစွာကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရတာကြောင့် ရှေးမြန် မာမင်းများ စစ်သည်တော်များက သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ်ပညာရပ်တွေ စနစ် ကတူရေးသားဖွဲ့စည်းတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက် စစ်အစီအရင်ခန့်ပေးရုံရော စစ်၏ အင်္ဂါခန့်ပေးပါ။ စစ်ချီခြင်းလေးပါ။ စစ်ကပ်ခြင်းလေးပါ။ စစ်ထိုးခြင်း ခြောက်ပါ။ စစ်ခံခြင်းခြောက်ပါ။ စစ်ဖျက်ခြင်းခြောက်ပါ။ စစ်ပြန်ခြင်း သုံးပါးတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။ ယခုဆောင်းပါးမှာ မြန်မာ့စစ်ပညာအ ကြောင်း တင်ပြမှာဖြစ်တာကြောင့် ရှေးမြန်မာ သေနင်္ဂဗျူဟာတို့မှ စစ်ခံခြင်း (သေနာပဋိဂ္ဂဟ) ခြောက်ပါးအကြောင်း ရှေးဦးစွာတင်ပြပါ မယ်။ စစ်ခံခြင်း ခြောက်ပါးဟာ ရန်သူစစ်တပ်က စစ်ဆင်ပြီးတိုက်စစ်ဆင် လာတဲ့အခါ ခံစစ်အဖြစ် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်တဲ့နည်း စနစ်တွေဖြစ်ပါ

အင်္ဂါပိတ်တိုချိုးကျူးရသည့် မြန်မာ့စစ်ပညာ

လက်ပြုစု(ကျမ်း)

တယ်။ စစ်ခံခြင်းခြောက်ပါးအနက် ရင်ပေါင်တန်းငှက်ကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်း (နဒီစရဗျူဟာ)မှာ တစ်ပြေးညီစွာတန်း၍ စစ်ခံခြင်း (သို့မဟုတ်) မြစ်တို ဖြတ်သန်းကူးတဲ့ တံတားကဲ့သို့ ရင်ပေါင်တန်း စစ်ခံခြင်းဖြစ် ပါတယ်။ ကင်းလက်မကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်း (ဝိဇ္ဇိကဗျူဟာ)မှာ တပ်မတို့အလယ်ကထား ပြီး လက်ဝဲလက်ယာနှစ်ဖက် ကင်းလက်မထောင်သကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်းဖြစ် ပါတယ်။ ထိုခံစစ်နှစ်မျိုးဖြင့် စစ်တိုက်အောင်မြင်တာကြောင့် ကျော်ထင် နော်ရတာကဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရတာအဖြစ်ထင်ရှားလာခဲ့ပါတယ်။ ထိုအကြောင်းကို “သရေခေတ္တရာပြည်ကို အစိုးရသော ဆင်များ သခင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားနှစ်ပါး၏ မြေးတော်နရပတိမင်း၏ နှမ တော်နှင့် ဖုံစပ်သောဗညားလေးသည် ဟံသာဝတီသို့ ပြောင်းသည့်အ နောက် သရေခေတ္တရာကိုလိုချင်၍ ရင်ပေါင်တန်းတပ်၊ ကင်းလက်မ ထောင်တပ် စစ်ဆင်နည်းဖြင့် ချီတက်လာသည်ကို ကျော်ထင်နော်ရတာ တပ်မချုပ်၍ ဘယသင်္ကြံ၊ ဒေါင်းမိုင်းရဲတို့ကို တပ်စစ်ကခန့်၍ နောင်ရိုး ချောင်းတွင် နံနက် ထမင်းစားပြီးသော် ညစာကို မွန်တိုတပ်မှာ စားအံ့ ဟု မုန့်ပစ်စေအကြော်များကို ချောင်းတွင်အကန် သွန်စေပြီးမှ ရေယာဉ် ဆင်းတပ်ခင်း၍ မွန်တိုတပ်ကိုကျော်ထင်နော်ရတာဆင်စီး၍ တိုက်ဖျက် လျှင် ဗညားလေး ဆင်ကဆင်း၍ မြင်းနှင့်ပြေးထွက်သောကြောင့် လွတ် လေသည်။ သုံ့လူ၊ ဆင်၊ မြင်းအများရလိုက်၍ တပင်ရွှေထီးကို ဆက် သရာတွင်ဘုရင့်နောင်တော်ဘွဲ့ ပေး၍ကျော်စောထင်ရှားသောစစ်တိုက် နည်းတည်း” လို့တွေ့ရပါတယ်။

လှည်းဦးကင်းကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်း (သကဋဗျူဟာ)မှာ ညှဉ်းစစ်သည် တွေ အလယ်မှာထားပြီး အစွမ်းကောင်းတဲ့ စစ်သည်တွေကို အဖက် ဖက်ကရံစေလျက် စစ်ခံခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ပျားလပွဲကဲ့သို့စစ်ခံခြင်း (မဇ ဝတ္ထနဗျူဟာ)မှာ တပ်မတို့အလယ်ထားပြီး တစ်စုတစ်ခဲတည်း စစ်ခံ ခြင်းမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ကျီးခြေကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်း (ဂေါပီဗျူဟာ)မှာ နောက်တပ်တစ်သွယ်၊ ရှေ့တပ်သုံးသွယ်ထားပြီး ကျီးခြေပုံစံ စစ်ခံခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခုံလောက်ကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်း (ဥဒ္ဒနဗျူဟာ)မှာ စစ်တပ်ကို

သုံးစုခွဲပြီး ဖိုခနောက်သုံးလုံးကဲ့သို့ စစ်ခံခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးမြန်မာ မင်းများလက်ထက် စစ်သည်တော်တို့ဟာ အထက်ပါစစ်ခံခြင်းခြောက် ပါး အပါအဝင် သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ် ပညာတွေနဲ့ စစ်တိုက်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါ တယ်။ သို့သော်မြန်မာမင်းများလက်ထက်အခါက နန်းစောင့်တပ်မှလွဲလို့ အမြဲတမ်းဖွဲ့စည်းထားတဲ့ စစ်တပ်ကဏ္ဍာပါတယ်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလဟာ ပြည်တည်ထောင်စစ်၊ ပြည်ပကျူး ကျော်မှုတားစီးရေးစစ်စတဲ့ စစ်ပွဲများစွာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရပါတယ်။ ပြည်ပ ကျူးကျော်မှု တားစီးရေးစစ် သို့မဟုတ် နယ်ချဲ့ကျူးကျော်မှုတော်လှန် တဲ့စစ်ပွဲတွေမှာ အမြဲတမ်းလေ့ကျင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး ခေတ်မီလက်နက် တွေတိုင်ဆောင်ထားတဲ့ ဗြိတိသျှတပ်တွေနဲ့ ရှေးမြန်မာစစ်သည်တော် ကြီးတွေ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရပါတယ်။ ထိုအခါဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တွေ က မြန်မာ့စစ်ရေးဗျူဟာကို ချီးကျူးသမှုပြုလာရပါတယ်။ ပထမအင်္ဂ လိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ (ခရစ်နှစ် ၁၈၂၄-၂၆) အတွင်း စစ် သူကြီးမဟာဗန္ဓု အပါအဝင် မြန်မာ့စစ်သည်တော်တွေရဲ့ စစ်သည်စွမ်းရည်ကို စစ်မဖြစ်မီ မြန်မာပြည်မှာ သံအမတ်အဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကပ္ပတိန်ကန်နင်းက အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်ထံပေးပို့တဲ့ အကြံပြုစာမှာ “မြန်မာတို့တွင် အမြဲ တမ်းစစ်တပ်နှင့် နာမည်သယံဇာတ အမြောက်တပ်ဖွဲ့ကြီးများ မရှိ သော်လည်း ထိုသူတို့ကိုမထိလေးစား ပမာမခန့်လောက်သော ရန်သူဟု ခံယူသောသင့်ပါ” လို့ ထည့်သွင်းအသိပေးထားပါတယ်။ မြန်မာ့ ခံစစ် နည်းဗျူဟာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဗြိတိသျှစစ်သမိုင်းဆရာဝီလဆင် (Wilson) က “မြန်မာတပ်အားလုံး၏ စစ်ဆင်ရေးဗျူဟာမှာ အဆင့်ဆင့်ချီတက် တပ်ခွဲလေ့ရှိသော ခံတပ်စစ်ဆင်ရေးသာဖြစ်၏။ ထိုခံတပ် စစ်ဆင်ရေး များ၌ မြန်မာတို့မှာ ပင်ကိုစိတ်ကူး ဉာဏ်ကောင်းသူများဖြစ်သည့် အပြင်စစ်ထိုးရေးတွင် စိတ်ရော ကိုယ်ပါ အားတက်သရော ပြုမှု ဆင်နွှဲလေ့ရှိကြ၏။ ဤခံတပ်တို့ များမှနေလျက်မယိမ်းမယိုင်သော စိတ်ဓာတ်ပြောင်မြောက်သော သူရ သတ္တိတို့ဖြင့်ရန်သူကို ရင်ဆိုင်လေ့ ရှိရကား စစ်မြေပြင်ရှိ စစ်သား များအနေဖြင့် ထိုမြန်မာတို့မှာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသူများ ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရ၏” လို့ ဝန်ခံ မှတ်တမ်းပြုခဲ့ပါတယ်။

ဒေါက်တာပီပင်ဆင် ဟာ (Dr.D P Singhal) ဆိုသူ သမိုင်း ဆရာတစ်ဦးကလည်း “(မြန်မာ တို့သည်)အစွဲပေးအညံ့ခံရသည် ထက် အမျိုးသားဇာတိမာန်စိတ် ဖြင့်တိုက်ခိုက် ရင်းသေသွားရသည်ကပင်ကောင်းသေး၏ဟူသော စိတ် ဓာတ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်သွားကြပေသည်” လို့ဝေဖန်ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ထို့ပြင် တတိယအင်္ဂလိပ်- မြန်မာစစ် (ခရစ် ၁၈၈၅ ခုနှစ်) မြန်မာပြည် သိမ်းအင်္ဂလိပ်စစ် ဗိုလ်ချုပ် ပရင်ဒါဂတ်တို့ယတိုင်က “မြန်မာတပ်များ သည် သူတို့၏စစ် ကြောင်းများမှ (ရုတ်တရက်ဆုတ်ခွာခြင်းမပြုဘဲ) ခုခံတိုက်ခိုက်ရင်း တစ်လက်မချင်းဆုတ် ခွာကြသည်။ ခံစစ်ကြောင်းများ မှ တစ်တပ်ပြီးတစ်တပ် ခုခံရင်းတစ်ချင်းလဲ၍ ဆုတ်ခွာကြပုံမှာ စနစ်ကျ လွန်းသဖြင့် ခံနုမုနာယူလောက်ပါပေသည်” လို့သူ့ရဲ့စစ်မှန်တမ်းမှာ ရေးသားခဲ့ပါတယ်။

ရှေးမြန်မာစစ်သည်တော်ကြီးများအသုံးပြုခဲ့တဲ့ စစ်ခံခြင်းနည်း ဗျူဟာတို့ကို ဗြိတိသျှစစ်ဗိုလ်ချုပ်များ သမိုင်းဆရာများကပါလေးစား ချီးကျူးခဲ့ရပါတယ်။ ခေတ်မီစစ်ပညာရပ်များ မည်မျှထွန်းကားနေပါစေ ရှေးခေတ်သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ်ပညာရပ်များကိုလည်း လေ့လာသုံးစွဲဖို့လို ကြောင်း တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးဖော်ဆောင်လှန်ရေးအတွက် ကိုယ် တိုင်လက်နက်ခွဲကိုင် တော်လှန်ခဲ့သလို ဂျပန်ခေတ်ကာလ (ခရစ်နှစ် ၁၉၄၂-၄၅) အတွင်း ရှေးခေတ်သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ်ပညာရပ်များ ပြန်လည် ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့ စွမ်းဆောင်ခဲ့သူ မြန်မာလွတ်လပ်ရေးဗိုလ်ကုန် ဗိုလ် ချုပ်အောင်ဆန်းက “ယခုခေတ်ပြောင်းခေတ်လွှဲအခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ထောက်ကာ ရှေးကရှိသည့်သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်းမျိုးကိုလည်း လေ့လာ အပ်လေ့လာထိုက်သည်။ ကိုယ်မြန်မာစာဖြစ်လျှင် အလျှော်စားဟု အရမ်းမယူဆကြဘဲ မကောင်းရာနုတ်လိုရာကိုဖြည့်၍ လေ့လာအပ် သည်” လို့မိန့်မြှောက်ခဲ့ဖူးကြောင်းတင်ပြရင်းအင်္ဂလိပ်တို့ချီးကျူးရတဲ့ မြန်မာ ခံစစ်ဗျူဟာအကြောင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

- ကိုးကား
- ၁။ သေနင်္ဂဗျူဟာ မြန်မာ့စစ်ပညာ- မေမြို့မိုးကြည်
  - ၂။ အမျိုးသားအပျော်တမ်းရဲတပ်သမိုင်း- နတ်မောက်ဘုန်းကျော်

တမုက်နာ (၁၀) မှ အဆက်... ကွမ်းလုံအသက်ဟိုက်ကမ်းပါးသက် သေ...ကေ(တောင်တန်းပြာ)

ကောင်းကျွဲရွာကို ချီတက်လာကြတယ်။ ကောင်းကျွဲရွာကို ဖြတ်လာ မယ့် ဗကပတွေကို ပိတ်ဆို့တိုက်ခိုက်ဖို့ဖြစ်တယ်။ ကောင်းကျွဲရွာရောက်လာ ကြတော့ ရွာသားတစ်ယောက်မှမရှိတော့ ဘူး၊ တပ်ခွဲမှူးဗိုလ်ကြီးမောင် မောင်ဟာ ဗိုလ်အေးရွှေဦးစီးတပ်(၁)ကို ကောင်းကျွဲရွာအနီးမှာ ဖြန့်ခွဲနေ ရာယူစေပြီး သူကိုယ်တိုင်ဦးစီးခွဲနဲ့နစ်စုက နယ်တိန်ခေါင်းတစ်လျှောက်ဖြန့် ခွဲပြီးနေရာယူထားတယ်။ ဗိုလ်အေးရွှေ တပ်စုဟာ ကောင်းကျွဲရွာကို ဖြတ် လာကြတဲ့ ဗကပတွေနဲ့ မွန်းလွဲ၁ နာရီအချိန်ကစပြီး တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲဖြစ် ကြတယ်။ ဗကပတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းအင်အားများလာပြီး ဗိုလ်အေး ရွှေတပ်စုကို ဝိုင်းပတ်တိုက်ခိုက်လာကြတယ်။ ဗိုလ်အေးရွှေတပ်စုဟာ တပ်ခွဲနဲ့လည်း အဆက်အသွယ်ပြတ်သွားတယ်။ ဗိုလ်အေးရွှေတပ်စုဟာ ဗကပတွေနဲ့ အနီးကပ်လုံးတွေ့တိုက်ခိုက်ကြပြီး မောက်ထွက်ဖို့ကြိုး စားကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ခမရ(၁၀၅)တပ် တပ်ခွဲ(၅)တပ်ခွဲမှူး ဗိုလ်ကြီး အောင်အကြည်ဦးစီးခွဲနဲ့နစ်စုနဲ့ တပ်ခွဲ(၄)တပ်ခွဲမှူးဗိုလ်ကြီးချစ်ဟန် ဦးစီး ခွဲနဲ့နစ်စုဟာ စစ်တုပေးဖို့ ကွမ်းလုံကနေ ငါးမိုင်ဝေးတဲ့ ကောင်းကျွဲရွာကို အမြေးချီတက်လာကြပြီး ဗိုလ်အေး ရွှေတပ်စုကို အချိန်မီ စစ်တုပေးနိုင်ခဲ့ တယ်။ စစ်ကူတွေရောက်လာတော့ ဗကပတွေလည်း တစ်ယောက်မကျန် ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးသွားကြတယ်။

ဗကပတို့ကွမ်းလုံစစ်မျက်နှာမှာအပြီးအပိုင်ဆုတ်ခွာခြင်း

၁၉၇၁ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၉ရက်နေ့မှာည စတင်ပြီး ကွမ်းလုံမြို့သိမ်း တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ကြတဲ့ ဗကပတွေဟာ လူတစ်ထောင်ကျော်ကျဆုံးခဲ့ပြီး တစ်ထောင်ငါးရာကျော် ဒဏ်ရာရခဲ့ကြတယ်။ ပြီးတော့ တပ်မတော်ရဲ့လေ ကြောင်းနဲ့ ဖြေပြင်ချေမှုန်းရေးတပ်နဲ့တိုက်စစ်ကလည်း တဖြည်းဖြည်းပြီး တန်လာတဲ့အတွက် ဒီဇင်ဘာ ၂၉ ရက်မှာ ကွမ်းလုံစစ်မျက်နှာကနေ အပြီး အပိုင်ဆုတ်ခွာသွားကြပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ကွမ်းလုံတိုက်ပွဲဟာ ရက် ပေါင်း၄၀တိတိကြာမြင့်ခဲ့တယ်။ ကွမ်းလုံရက် ၄၀တိုက်ပွဲမှာ ခမရ(၁၀၅) ကချင်(၃) ကိုးကန့်ကကွယ်ရေး အဖွဲ့က အရာရှိစစ်သည်စုစုပေါင်း ၂၀၀ကျော်ကျဆုံးခဲ့ပြီး ၅၀၀ကျော်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြတယ်။ ခမရ(၁၀၅)က အများဆုံးကျဆုံးခဲ့တယ်။ တကယ်လို့သာ နားတီးမှာ အခြေပြထားတဲ့ စစ် ဗျူဟာမှူးဗိုလ်မှူးကြီးထွန်းဇိဏ္ဍာ ကွမ်းလုံမြို့ကို ရောက်မလာဘဲဘူးဆိုရင် သံလွင်မြစ်အရှေ့ခြမ်းတစ်ခုလုံး ဗကပတွေလက်ထဲဆုံးရှုံးတော့မယ်။ အဲဒီအခါကျရင် သံလွင်မြစ်အရှေ့ခြမ်းကို ပြန်ရဖို့ဆိုတာ မလွယ်တော့ပါ ဘူး။ ဒါကြောင့်ဗျူဟာမှူးဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းဇိဏ္ဍာ ဟိုက်ကမ်းပါးခံစစ်ကုန်း ကျသွားပြီး အောက်ခြေတပ်မှူးတွေတုန့်လှုပ်ချောက်ချားပြီး တွေ့ဝေနေတဲ့ အချိန်မှာ ရဲရင့်ပြတ်သားတဲ့အမိန့်နဲ့ တိုက်ပွဲဝင်စစ်သည်တွေကို ရဲစိတ်ရဲ မာန်သွင်းပြီးညတွင်းချင်းပြန်လည်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်စေခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် လည်း တပ်မတော်မှာဗိုလ်မှူးကြီးထွန်းဇိဏ္ဍာ(ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသူရထွန်းဇိဏ္ဍာ)ကို မြန်မာပြည်ရဲ့ နပိုလီယံလို တင်စားခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြတာပါ။ ကွမ်းလုံရက်၄၀ တိုက်ပွဲရဲ့ ဖိုက်တာတပ်ရင်းကတော့ ခမရ(၁၀၅)ပါ။ ခမရ(၁၀၅)တပ်ကို တာ တပ်မှူးတွေကတော့ ဗိုလ်ကြီးအောင်အကြည်၊ ဗိုလ်ကြီး ချစ်ဟန်၊ ဗိုလ်သိန်းမြင့်၊ ဗိုလ်အေးရွှေ၊ ဗိုလ်တင်မြင့်၊ ဗိုလ်မြင့်ကျော်၊ ဗိုလ်မျိုးဝင်းလတ် တို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဗိုလ်တွေထဲကမှ ဗိုလ်ကြီးအောင်အကြည်၊ ဗိုလ်မြင့် ကျော်၊ ဗိုလ်အေးရွှေ၊ ဗိုလ်တင်မြင့်၊ ဗိုလ်မျိုးဝင်းတို့ဟာ ဟိုက်ကမ်း ပါးခံစစ် ကုန်း ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရေးမှာ ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့ သူရဲကောင်းတွေပဲ။ ကွမ်း လုံမြို့အတွက် အသက်တမျှအရေးကြီးတဲ့ ဟိုက်ကမ်းပါးတိုက်ပွဲဟာ အခုအခါမှာ နှစ်ပေါင်း(၄၇)နှစ်ကြာမြင့်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် မြန်မာတည်သ ရွေ့ဟိုက်ကမ်းပါးတောင်ကုန်းကြီးကသက်သေအဖြစ် တည်ရှိနေဦးမှာပါ။

ကေ(တောင်တန်းပြာ)

ဝန်ခံချက်။ ။ “ကွမ်းလုံအသက်ဟိုက်ကမ်းပါးသက်သေ”အခန်းဆက် ဆောင်းပါးသည် ကွမ်းလုံရက်(၄၀) တိုက်ပွဲအား မျိုးဆက်သစ်စာဖတ်ပရိ သတ်များအတွက် စာရေးသူအားဘော်ဖြင့် ပြန်လည်ခံစားတင်ပြခြင်းဖြစ် ပါသည်။

ကြောင်း အလုပ်ဖြင့်သက်သေပြဖို့အချိန်တန်ခွဲပြီဖြစ်ပါ၏။ အစိုးရတာ ဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် လူထုနှင့်ပိုမိုတိတိကျကျ လိုအပ်လာခဲ့ပြီလည်းဖြစ်ပေ သည်။ ထို့အတူ အရာ ထင်ရန်ရာခိုင်နှုန်းနည်းလှသည့် ရင်ကြားစေ့နေနည်းဗျူ ဟာတို့လည်း အစိုးရတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် စွန့်လွှတ်ပြီး ပြတ်သားသော နည်းဗျူဟာများအား ပြောင်းလဲအသုံးပြုရန် လိုအပ်လာခဲ့ပြီဖြစ်ပါ၏။ သို့မှ သာ NLD ပါတီအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ယုံကြည်မှုများ ပိုမိုမြင့်မားလာပေ လိမ့်မည်ဖြစ် ပါ၏။ သို့မှသာ လူထု အနေဖြင့် NLDပါတီအပေါ်ယုံကြည်ချက် ဖြင့် နိုင်ငံ၏အနာတော်အတွက် မိမိများသို့လာရောက်၍ ဆန္ဒမဲများ ပေးကြ လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်ကို လူထုခေါင်းဆောင်ဒေါ်အောင်ဆန်းစု ကြည်မှ အပြု၍ အစိုးရတာဝန်ရှိသူတိုင်း အထူးသတိပြုမိဖို့လိုပေသည်။ ဆိုရလျှင် ယခုကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည် လူထုအစိုးရ(NLDပါတီ) အတွက် လူထုကတီးခတ်ပေးလိုက်သည့် သတိပေးခေါင်းလောင်းသံတစ်ချက် သာ ဖြစ်ပါပေ၏။ ထိုအတွက်ကြောင့် လူထုအစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ မျှော်လင့် ချက်အတွက် လက်ကျန်သက်တမ်းအတွင်းတွင် နိုင်ငံနှင့်လူထု အပေါ် စစ်မှန်သောစေတနာထားရှိကြောင်းအား အစွမ်းရှိသမျှသော လုပ် ဆောင်မှုများဖြင့် သက်သေပြနိုင်ရန် လိုအပ်လာခဲ့ပြီဖြစ်ပါကြောင်း . . .

✦ခက်ဆစ်လင်း(ပြည်)✦

တမုက်နာ (၆) မှ အဆက်...ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲမှ ထွက်ပေါ်လာ သည့်...ခက်ဆစ်လင်း(ပြည်)

အဓိကအားဖြင့် NLD ပါတီသည် လက်ရှိအချိန်တွင် လျော့ပါး လျက်ရှိသော လူထု၏ထောက်ခံမှုကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရယူနိုင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အထူးသတိပြုမိရန် လိုအပ်လာခဲ့ပြီဖြစ်ပေသည်။ သို့မဟုတ် လျှင်တော့ ၂၀၂၀ ပြည်လုံးကွယ်ရွေး ကောက်ပွဲကြီးတွင် NLD ပါတီ အနေ ဖြင့် ၂၀၁၅ခုနှစ်က ရလွှဲအတိုင်းထွက် ပေါ်လာဖို့ဆိုသည်မှာ အလွန်ခက်ခဲ သွားရပေလိမ့်မည်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုအတွက် ကြောင့် NLDပါတီ(လူထုအစိုးရ) အနေဖြင့် ယခုအချိန်မှစ၍ လူထုထောက်ခံမှုများပြန်လည်မြင့် မားလာစေ

ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားရန်အချိန်တန်ခွဲ ပြီဖြစ်ပါ၏။ ပြည်သူတို့ယုံစားလှသမျှမှအစပြု၍ အစိုးရတာဝန်ရှိသူတိုင်း ပြည်သူ လူထုနှင့်ကင်းကွာ၍နေခြင်းကို ပြင်ဆင်ချိန်တန်ခွဲပြီဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရတာ ဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် လယ်ထဲဆင်း၍ကောက်စိုက်ပြုစု မစားရဝခမ်းစ ကားများအား ပြောကြားရုံ ပါတီအတွင်းအချင်းချင်းတွန်း တိုက်မှုများအား ပြုမူနေရုံဖြင့်မရတော့ဘဲ ပြည်သူလူထုကို အမှန်တကယ်မျက်နှာမူလျက်ရှိ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.223   WEEKLY NEWS JOURNAL   10th November 2018

စာအုပ်များကို လွှတ်လိုက်သည် စာအုပ်လွှင့်၍ နန်းတက်သည်

တောင်သမန်အင်းကောင်း

လူ(၇၀၀၀)ရဲ့ အမေရိကန်အိမ်မက်
လူ (၇၀၀,၀၀၀)ရဲ့ ရခိုင်အိမ်မက်

ဗဟိုအမေရိကားဒေသက လူသား(၇၀၀၀)ပါ
တဲ့လူတန်းကြီးဟာ အမေရိကန်တောင်ဘက်နယ်စပ်ကို
ဦးတည်ပြီး ချီတက်လာနေပါပြီ။

သူတို့ဟာ အခုဆို မက္ကဆီကိုနိုင်ငံမြို့တော်ကို
ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ ဒီလူအုပ်ကြီးစတင်ထွက်ခွာလာတဲ့နေ့
ရာအစကတော့ ဗဟိုအမေရိကားဒေသမှာရှိတဲ့ ဟွန်ဒူး
ရပ်စ်နိုင်ငံက ဖြစ်ပါတယ်။ ဗဟိုအမေရိကား Central
America ဒေသဟာ ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာနဲ့ အတ္တလန္တိတ်
သမုဒ္ဒရာနှစ်ရပ်စပ်အကြားက အလွန်လှပပြီး ဆန်းကြယ်လှ
တဲ့ ပထဝီဝင်အနေအထားရှိရာနေရာပါ။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံးဆိုတဲ့ ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒ
ရာကြီးရဲ့အရှေ့ဘက်ဆုံးဟာ ရွှေကိုဆက်မတိုးနိုင်တော့
ဘဲ ရပ်ဆိုင်းသွားတဲ့နေရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ပစ်
ဖိတ်သမုဒ္ဒရာကြီး ဒီနေရာမှာရပ်ဆိုင်းသွားသလဲဆိုတော့
အလွန်မြင့်မားတဲ့တောင်တန်းကြီးတွေ၊ ကျောက်တောင်
ကျောက်ဆောင်ကြီးတွေကြောင့်ပါ။ အတိအကျဆိုရရင်
တော့ မြောက်အမေရိကတိုက်က အမြင့်မားဆုံးနဲ့အရှည်
လျားဆုံး ရော့ကီးတောင်တန်းကြီးဟာ သမုဒ္ဒရာနှစ်ရပ်
အကြားကို တားဆီးကာရံထားတဲ့အတွက်ပါ။ ဒီတောင်
တန်းကြီးဟာ တောင်ဘက်အရပ်တိုဆက်ဆင်းလာပြီး
တောင်အမေရိကားတိုက်ရဲ့အကြီးဆုံးနဲ့အရှည်လျားဆုံး
အင်ဒီးစ်တောင်တန်းကြီးအဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲသွားရ
အောင် ရှည်လျားတဲ့တောင်တန်းကြီးပါ။

တကယ်တော့ မြောက်အမေရိကားတိုက်က
ရော့ကီးတောင်တန်းဟာ ဗဟိုအမေရိကားတိုက်ဒေသကို
ဖြတ်သန်းပြီး တောင်အမေရိကတိုက်ရောက်တဲ့အခါမှာ
အမည်ပြောင်းလဲသွားပြီး အင်ဒီးစ်တောင်တန်းလို့ ခေါ်
တွင်သွားခြင်းပါ။ ပစ်ဖိတ်နဲ့ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာနှစ်ရပ်
ကြား အရှေ့နဲ့အနောက်အကျယ်ဆုံးနေရာဟာ ပျမ်း
မျှပိုင်(၂၀၀)ကနေ (၅၀၀)လောက်ပဲရှိပြီး အကျယ်ဆုံးနေ
ရာဟာ ပနားမားတူးမြောင်းရှိရာ ပနားမားဒေသပါ။

ဒီလို သမုဒ္ဒရာနှစ်ရပ် ဆက်လှန်းပါးဖြစ်ပြီး
ဆက်ခွင့်မရတဲ့ ကျွန်းဆွယ်ရော့ကီးနဲ့ အင်ဒီးစ်တောင်
တန်းကြီးနှစ်ခုအကြားဒေသကို ဗဟိုအမေရိကဒေသလို့
ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။

အခုတော့ ဒီလောက်လှပဆန်းကြယ်တဲ့ ဒီ
ကျွန်းဆွယ်ဒေသမှာ လူတွေ ငတ်နေကြပါပြီ။ လူတွေဟာ
စီးပွားရေးကျပ်တည်းလွန်းလို့ အလုပ်အကိုင်ဘာမှမရှိ
တော့လို့ နောက်ဆုံး ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်စေတော့ဆိုပြီး မထူး
ဇာတ်ခင်းတဲ့အနေနဲ့ သူတို့ဇာတ်နိုင်ငံတွေက ခွန်ခွာထွက်
ပြေးလာကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလောက် သဘာဝသယံဇာတတွေနဲ့လှပစိမ်း
လန်းတဲ့ဒေသမှာ လူတွေ ရပ်တည်အသက်ရှင်ဖို့မလွယ်
လောက်အောင်ဖြစ်စေတာကတော့ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သူအာ
ဏာရှင်အစိုးရအဆက်ဆက်ရဲ့ စီးပွားရေးမခံနိုင်ခဲ့မှုအမှား
တွေကြောင့်ပါ။ ဟွန်ဒူးရပ်စ် ဂွါတီမာလာ၊ အယ်ဆာဗေ
ဒို၊ နီဂါရာဂွါတီနိုင်ငံတွေကို Banana Countries ငှက်
ပျော့သီးနိုင်ငံတွေလို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ ဒီဒေသဟာ ကမ္ဘာ
ပေါ်မှာ ငှက်ပျော့တောကြီးတွေ၊ ငှက်ပျော့သီးစိုက်ခင်း
တွေရှိတာရယ်ကြောင့်အပြင် ဒီဒေသမှာ အစိုးရတစ်ခုတို့
ဖြုတ်ချပြီး နောက်ထပ်အစိုးရတက်လာဖို့ဆိုတာ ငှက်ပျော
သီးအခွံခွာစားရသလို လွယ်ကူလို့ နောက်ပြောင်ပြီး ခေါ်
ဝေါ်တဲ့သဘောပါ။ အမေရိကား America ကိုသုံးပိုင်းခွဲ
ထားပါတယ်။ မြောက်အမေရိကမှာ ကနေဒါ၊ အမေရိ
ကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့ မက္ကဆီကို သုံးနိုင်ငံ ပါပါတယ်။

ဗဟိုအမေရိကားမှာတော့ ဂွါတီမာလာ၊ ဟွန်
ဒူးရပ်စ်၊ အယ်ဆာဗေဒို၊ နီဂါရာဂွါ၊ ပနားမား၊ တော်စတာ
ရီကာမြောက်နိုင်ငံပါပါတယ်။ တောင်အမေရိကကတော့
ဘောလုံးဘုရင်တို့ဖြစ်တဲ့ ဘရာဇီးလ်၊ အာဂျင်တီးနား၊ ချီ
လီ၊ ပီရူး၊ ကိုလံဘီယာ၊ ဗင်နီဇွဲလားတို့ပါ။

အမေရိကန် အိမ်မက်

ဗဟိုအမေရိကဒေသ၊ ကာရစ်ဘီယံဒေသနဲ့
တောင်အမေရိကဒေသသုံးခုစလုံးမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံအများစု
ကြီးမှာရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ (၉၀)ရာခိုင်နှုန်းဟာ အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စုကို သွားရောက်အခြေချနေထိုင်ချင်တဲ့
မဟာအိမ်မက်ကြီးရှိခဲ့တာ ကြာပါပြီ။

ဒီဒေသအားလုံးက အခြေခံလူတန်းစားတွေ
ထဲက (၉၀)ရာခိုင်နှုန်းလောက်က တစ်နိုင်ငံပြီး တစ်နိုင်ငံ
တူးမြတ်ပြီး အမေရိကန်တောင်ဘက်ရှိရာ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ
ထဲကို ဝင်လာနေကြတာ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာက
တည်းကပါ။

တောင်အမေရိက၊ ဗဟိုအမေရိက၊ ကာရစ်ဘီ
ယံဒေသမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံပေါင်း (၂၀)လောက်ရဲ့လူကြီးအုပ်စု
နဲ့အားသာချက်ကတော့ စပိန်ကိုလိုနီလက်အောက်မှာ နှစ်
ပေါင်း(၄၀၀)ကျော်နေခဲ့ရလို့ မူရင်းဇာတိဘာသာစကား
တွေ ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး ယခုအခါ စပိန်ဘာသာ
စကားတစ်ခုတည်းကို ပြောဆိုကြခြင်းပါ။ ဒီလိုလူမျိုး
တွေ၊ နိုင်ငံတွေကွဲပြားကြပေမယ့် ဘာသာစကားတစ်ခု
တည်း ပြောကြတဲ့အတွက် သူတို့အားလုံးဟာ နယ်နိမိတ်
တွေ၊ နိုင်ငံတွေမတူပေမယ့် ဝင်ထွက်သွားလာပြောဆိုရင်
သန့်စိတ် အလွန်လွယ်ကူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် တောင်
ဘက်ဆုံး အာဂျင်တီးနားကနေ မြောက်ဘက်ဆုံး မက္က
ဆီကိုအထိ ဝိုင်းပေါင်းတစ်သောင်းနီးပါးဝေးပေမယ့် ဘာ
သာစကားတူတာကြောင့် သူတို့အတွက် နယ်နိမိတ်ဆို
တာ မရှိသလိုဖြစ်နေခြင်းပါ။ ဒီလို ဘာသာစကားတူတဲ့
နိုင်ငံတွေပေါင်းစည်းပြီး United South America ဆိုတဲ့
လက်တင်အမေရိကားပြည်ထောင်စုကြီး တည်ထောင်ဖို့
အာဂျင်တီးနားတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် ချော့ဇွေး
ရာရဲ့ အိမ်မက်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

သမိုင်းထဲက အမွှေးသမား မက္ကဆီကိုနဲ့
သမိုင်းထဲက နယ်ချဲ့အမေရိကန်

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ
အကောင်းဆုံးဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ အကောင်းဆုံး
ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေတဲ့ ကမ္ဘာ့နံပါတ်တစ်နိုင်ငံ
ကြီးပါ။ ဒါပေမယ့် အခုလို ကမ္ဘာ့အကောင်းဆုံးစံပြနိုင်ငံ
ကြီး ဖြစ်လာခင် အမေရိကန်နဲ့သမိုင်းတစ်လျှောက်ကို
ပြန်ကြည့်ရင်တော့ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံပိုင်နယ်မြေတွေကို စစ်
ပွဲတွေခင်းပြီး နယ်ချဲ့သိမ်းယူခဲ့တာကိုတော့ ချန်ထားလို့
မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

တကယ်တော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့
အစ ကိုလိုနီနယ်(၁၃)နယ် စတင်ကတည်းက မူလ
ဇာစ်မြစ်နေထိုင်သူတိုင်းရင်းသား အင်ဒီးယန်းတွေရဲ့နယ်
မြေကို နယ်ချဲ့ပြီး သိမ်းယူခဲ့တာက စတင်တာပါ။

မူရင်းပိုင်ရှင် ဇာတိ ရက်အင်ဒီးယန်းတွေဟာ
ယဉ်ကျေးမှု မထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြတဲ့ လူရိုင်းတွေဆိုတဲ့ပုံစံ
မျိုးနဲ့ ဒီဒေသကို ဥရောပက လူဖြူတွေလာပြီး နယ်သစ်
ထောင်တာက စတာပါ။ ဒီကိုလိုနီ(၁၃)နယ်က အမေ
ရိကန်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ခြင်းရဲ့ပထမအဆင့်
ပါ။ ကိုလိုနီနယ်(၁၃)နယ်ရဲ့အစဟာ ကိုလံဘတ်ရောက်
တဲ့ အေဒီ ၁၄၉၈ကနေ ၁၈၂၄ ဆိုတဲ့ နှစ်ပေါင်း(၄၀၀)
ရာစုနှစ်လေးခုလောက်အထိပါ။ (ကိုလံဘတ် အမေရိ
ကားကို အခြေချတဲ့အချိန်ကာလကတော့ မြန်မာပြည်မှာ
ပုဂံပျက်ပြီး ညောင်ရမ်းခေတ်လောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။)

၁၈၂၄ခုနှစ်အထိ ယနေ့ခေတ် အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စုနယ်နိမိတ်ထဲမှာရှိကြတဲ့ ကယ်လီဖိုးနီးယား၊
ပြည်နယ်၊ အော့ရီဂွန်ပြည်နယ်၊ ဝါရှင်တန်ပြည်နယ်၊ အရီ
ဇိုးနားပြည်နယ်၊ နယူးမက္ကဆီကိုပြည်နယ်၊ တက္ကဆပ်ပြည်
နယ်၊ လူဝီစီးယားနားပြည်နယ်၊ မစ္စစ္စပ်ပြည်နယ်၊ နီဟား
ဒါးပြည်နယ်နဲ့ အနောက်မြောက်ဒေသတစ်ခုလုံးဟာ
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ နယ်မြေနယ်နိမိတ် မဟုတ်
ခဲ့ပါ။

ဒီနယ်မြေအားလုံးဟာ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံရဲ့ပိုင်
ဆိုင်တဲ့ နယ်နိမိတ်ပါ။ အထူးသဖြင့် Alta California
နဲ့ Baja California ခေါ်တဲ့ ဒေသကြီးထဲမှာ ဒီနေ့ ကယ်
လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်တစ်ခုလုံး၊ တက္ကဆပ်ပြည်နယ်၊ အရီ
ဇိုးနားနဲ့ နယူးမက္ကဆီကို၊ နီဟားဒါးအားလုံးဟာ မက္ကဆီကို
ပိုင်နက် အတိအကျဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

တောင်အမေရိကနဲ့ မြောက်အမေရိကားကို
ခရစ္စတိုဘာကိုလံဘတ်နဲ့ မက်ဂျယ်လန်တို့ တွေ့ခဲ့တဲ့ (၁၅)
ရာစုကတည်းကနေ (၁၉)ရာစုဖြစ်တဲ့ ၁၈၁၀အထိကို
စပိန်တွေက မက္ကဆီကိုကနေ အာဂျင်တီးနားအထိ စပိန်
အင်ပါယာထူထောင်ထားခဲ့တာပါ။ ထူးခြားတာကတော့
ဒီတိုက်ကြီးထဲမှာ ဘရာဇီးလ်တစ်နိုင်ငံတည်းသာ ပေါ်တူ
ဂီလက်အောက်မှာရှိခဲ့ပြီး ပေါ်တူဂီစကားပြောနိုင်ငံအဖြစ်
ကျန်ခဲ့တာပါ။

အမေရိကန်သို့ ရခိုင်ဖြုတ်သွား

၁၈၁၀ကစပြီး မက္ကဆီကိုမျိုးချစ်တွေက စပိန်
ကို လက်နက်ကိုင်ပြီး လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာ (၁၄)
နှစ်ကြာတဲ့အခါမှာတော့ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံထဲက စပိန်တွေ
ကို မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၁၈၂၄မှာ မက္ကဆီကိုက သူလွတ်
လပ်ရေးကို ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

စပိန်တွေကတော့ မက္ကဆီကိုရဲ့လွတ်လပ်ရေး
ကို လုံးဝအသိအမှတ်မပြုခဲ့တဲ့အပြင် ပစ်ဖိတ်ကမ်းခြေ
ကယ်လီဖိုးနီးယားမှာ သူတို့ရဲ့ခံတပ်တွေဆောက်ပြီး ဆက်
လက်တပ်ခွဲထားပါသေးတယ်။ ၁၈၂၄ လွတ်လပ်ရေးကြေ
ညာပြီးလို့ စပိန်တွေ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံအတွင်းထဲက ထွက်
သွားတဲ့နောက်ပိုင်းမှာတော့ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံဟာ ရန်သူ
နှစ်မျိုးနဲ့ စစ်မျက်နှာနှစ်ခု ရင်ဆိုင်ရပါတော့တယ်။

အဲဒါကတော့ တက္ကဆပ်နယ်နယ်နိမိတ်နီးယား
မှာရှိတဲ့ ဒေသခံတွေရဲ့တော်လှန်ရေးတွေပါ။ တက္ကဆပ်
ပြည်နယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ ရှေးနှစ်ပေါင်းထောင်ချီ
ပြီးကတည်းက နေလာခဲ့တဲ့ အပါချီအင်ဒီးယန်း Apache
Indian တွေရဲ့နယ်ပါ။ စပိန်တွေထွက်သွားပြီးနောက်
တက္ကဆပ်ပြည်မြောက်ပိုင်းက အပါချီအင်ဒီးယန်းတွေက
မက္ကဆီကိုကို တော်လှန်ပုန်ကန်ကြသလို ကယ်လီဖိုးနီး
ယားမှာလည်း ဒေသခံလူဖြူတွေနဲ့မက္ကဆီကိုတွေက မက္က
ဆီကိုအစိုးရကို ပုန်ကန်ကြပါတယ်။

၁၈၄၅မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့သမ္မတ
ဖြစ်လာတဲ့ James Polk ကိုယ်ပေါ်က Alta California

နယ်မြေနဲ့ Santa Fe De Nuevo Mexico နယ်မြေနှစ်ခု
ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၂၅)သန်းနဲ့ဝယ်ယူဖို့ မက္ကဆီကို
အစိုးရကို ကမ်းလှမ်းပါတယ်။ အမေရိကန်တွေဝယ်ချင်တဲ့
နယ်မြေကြီးနှစ်ခုဟာ ဒီနေ့ မက္ကဆီကိုနဲ့ အမေရိကန်ကို
ပိုင်းခြားထားတဲ့ Rio Grande မြစ်ရဲ့မြောက်ပိုင်းဒေသ
တစ်ခုလုံး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကို မက္ကဆီကိုအစိုးရက လက်မခံဘဲ ပယ်ချ
လိုက်ပါတယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ အမေရိကန်သမ္မတဂျိမ်း
ပေါ့ဟာ အဲဒီ Rio Grande ရဲ့လှိုင်းရန်ဒီမြစ်ဝှမ်းကို အမေရိ
ကန်စစ်တပ်တွေ စေလွှတ်လိုက်ပါတော့တယ်။ အမေရိ
ကန်ဗိုလ်ချုပ် Zachary Taylor ဗိုလ်ချုပ်တော်လာဦး
ဆောင်တဲ့ အမေရိကန်တပ် (၃၇၀၀)ဟာ အဲဒီမြစ်ဝှမ်းမှာ
ခံတပ်တွေတည်ဆောက်ပြီး တပ်ခွဲလိုက်ပါတယ်။ ၁၉၄၆
မှာ ရီယိုဂရန်ဒီမြစ်ဝှမ်းက အမေရိကန်ခံတပ်ကို မက္ကဆီ
ကိုက အလစ်ဝင်တိုက်ပြီး စခန်းတွေသိမ်းပိုက်လိုက်ပါ
တယ်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ အမေရိကန်စစ်သား(၁၂)ယောက်
ကျဆုံးခဲ့ပြီး (၅၂)ယောက်အမင်းခံလိုက်ရပါတယ်။ ဒါကို
အကြောင်းပြုပြီး အမေရိကန်သမ္မတဂျိမ်းပေါ့က အမေရိ
ကန်တပ်ရက်လွှတ်တော်မှာ မက္ကဆီကိုစစ်ကြေညာဖို့
တောင်းဆိုခဲ့ပြီး မေ (၁၃) ၁၈၄၅ မှာ အမေရိကန်က
မက္ကဆီကို ကို စစ်ကြေညာလိုက်ပါတယ်။

အမေရိကန်စစ်တပ်တွေက အရှေ့ဘက်
တက္ကဆပ်ပြည်နယ်ကနေ အနောက်ဘက်ဆုံး ကယ်လီဖိုး

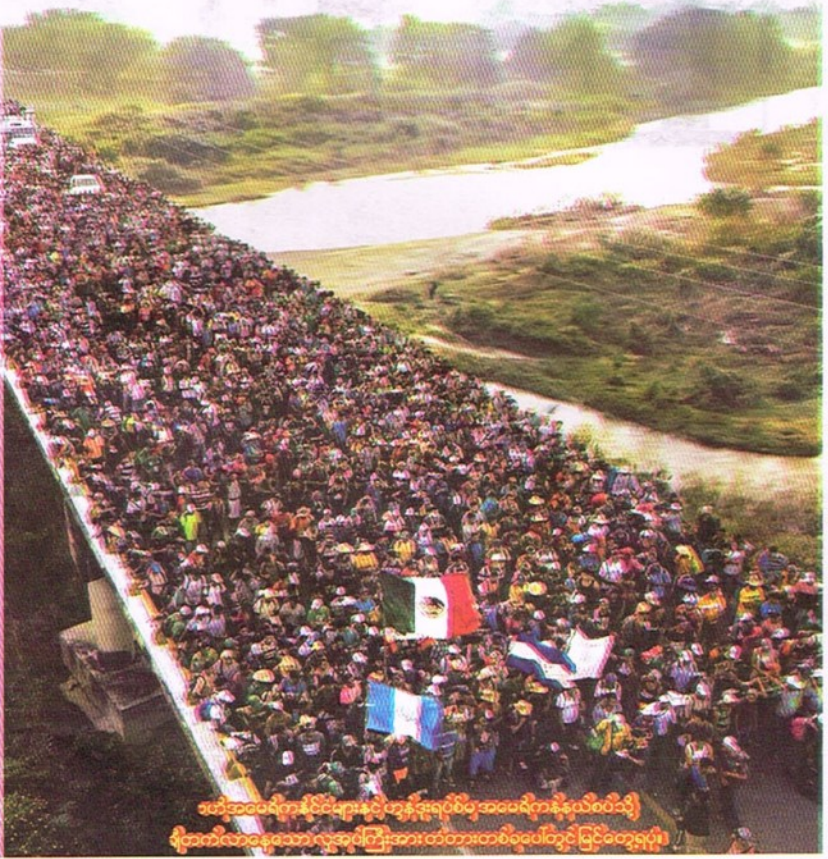

အမေရိကန်သို့လူ (၇၀၀၀) ၊ ရခိုင်ပြည်သို့လူရန်ပုံသိန်း

အမေရိကန်-မက္ကဆီကိုနယ်စပ်ရှိ (၃၀၀၀) ကျော်တပ်လျှောက်ဝင်ရောက်လာမည့်သူများအား တားဆီးရန် အမေရိကန်စစ်သားများ အသင့်ပြင်ဆင်နေကြပုံ။

ဘက်စုံအမေရိကန်နိုင်ငံခြားသို့ လူရန်ပုံသိန်း အမေရိကန်နယ်စပ်သို့ ရောက်လာနေသော လူအုပ်ကြီးအား တားဆီးပိတ်တံတိုင် မြင်တွေ့ရပုံ။

အခုမြန်မာပြည်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ဘင်္ဂလီဒုနပ် သိန်းကတော့ မြန်မာလူမျိုးတွေ၊ ရခိုင်လူမျိုးတွေက သူတို့ကို အတင်းအဓမ္မ မောင်းထုတ်လိုက်တာကြောင့် တကယ်တော့ သူတို့ဘာသာ သူတို့ဆန္ဒကြောင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် ထွက်သွားကြတဲ့အဖြစ်ပါ။ မြန်မာစစ်တပ်က ARSA သောင်းကျန်းသူတွေကို လင်းဖို စစ်ဆင်ရေးလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာမှန်ပေမယ့် ဒီဘင်္ဂလီဒုနပ်တွေကို တစ်ယောက်မှ ဒီဗွားမနေခွင့်မရှိဘူး။ ထွက်သွားကြလို့ မောင်းထုတ်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူးဆိုတာတွေလုံးဝသေချာပါတယ်။ ARSA အကြမ်းဖက်သမားတွေက ခြောက်လနဲ့လုံခြုံစေ၊ သူတို့ကိုယ်တိုင် ARSA နဲ့ပတ်သက်နေလို့ဖြစ်စေ အကြောက်တရားကြောင့် တစ်ယောက်လွှဲကုန်ရာမှ တစ်ရာ၊ တစ်ရာက တစ်ထောင်၊ တစ်ထောင်က တစ်သောင်း ထွက်သွားကြတာသာဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်က မောင်းထုတ်ခဲ့တာ လုံးဝမဟုတ်တာတော့ အလွန်သေချာပါတယ်။

ဒါကြောင့် သူတို့သဘောနဲ့ သူတို့ထွက်သွားကြဒီလူတွေ မြန်မာပြည်ကတော့လည်း မြန်မာပြည်အပေါ် အနောက်အုပ်စုက မြန်မာ့လုံခြုံရေးကို အပြစ်ရှာနေခြင်းပါ။ အဲဒီလို နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကို ဘင်္ဂလီဒုနပ် မြန်မာပြည်က မျိုးတုံးသတ်ဖြတ်နေပါတယ်။ မျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ခဲ့ပါတယ်လို့စွပ်စွဲပြီး လက်ညှိုးတင်ကိုင်ကိုင်ဆောင်နေတဲ့ အနောက်အုပ်စုခေါင်းဆောင်ကြီးတွေဖြစ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စော၊ ဖြစ်သစ်စော၊ အမေရိကန်ကပါ တစ်ချို့ကုန်းက ကမ္ဘာပေါ်က နိုင်ငံလေးတွေကို လက်နက်နဲ့ နယ်ချဲ့ခဲ့ကြတဲ့နိုင်ငံတွေချည်းပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ဖြစ်သစ် နယ်ချဲ့ခဲ့တာဟာ နယ်ချဲ့အစစ်တွေဖြစ်ကြလို့ မထူးဆန်းပေမယ့် ဒီမိုကရေစီနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးကို ရှေ့ဆုံးတန်းဆုံး အမေရိကန်ကိုယ်တိုင်လည်း မကူညီနိုင်ဘဲနယ်မြေတွေကို စစ်ပွဲနဲ့သိမ်းယူခဲ့တာဟာ ၁၈၄၈ ဆိုတော့ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် (၁၅၀) လောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။

ဒီဆောင်းပါးရေးတာဟာ ဟွန်ဒူးရပ်စ်က အမေရိကန်နယ်စပ်ကို ချီတက်လာနေတဲ့ လူ(၇၀၀၀)ဘက်မှ ရပ်တည်ပြီးမှန်တယ်လို့ရေးနေခြင်းမဟုတ်ပါ။ လက်ရှိ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံတွေရဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ နိုင်ငံနယ်မြေနယ်စပ်ကို ကာကွယ်ရမှာတွေကတော့ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ အလုပ်တွေဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီဆောင်းပါး ဆိုလိုချင်တာ ဥရောပက လူဖြူတွေက ဘုရားသခင်ပေးလို့ အလကားရလိုက်တဲ့ အမေရိကန်တိုင်းကြီးကိုရောက်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကောင်းဆုံး စီးပွားရေး နိုင်ငံရေးစနစ်ရှိတဲ့ နိုင်ငံကြီးထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ သို့သော် ဒီကမ္ဘာမှာတော့ သူတို့ဆီကို အလုပ်

လုပ်ချင်လို့ အခြေချချင်လို့ပါဆိုပြီး အသနားခံပြီး ဝင်လာချင်တဲ့ လူ(၇၀၀၀)ကိုတောင် သူတို့နိုင်ငံထဲ ပေးမဝင်နိုင်ဘဲ ပစ်ပစ်တောင်ပေးထားတဲ့အချိန်မှာ မြန်မာပြည်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ မူလတိုင်းရင်းသားလည်းမဟုတ်။ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက နေထိုင်ခဲ့တဲ့ဇာတိခံလူမျိုးတွေလည်းမဟုတ်ဘဲ လူ့ဒုနပ်သိန်းတာဝန်ကြီးဟာ မြန်မာပြည်ပနဲ့ပေါ်ကျရောက်နေတဲ့ဒုက္ခကို အမေရိကန်နဲ့ အနောက်အုပ်စုစာနာကြည့်ဖို့ ဒီဆောင်းပါးရေးလိုက်ရပါတယ်။

အမေရိကန်တွေတောင် သူတို့နိုင်ငံထဲကို လူ့ဒုနပ်သိန်းမဆိုထားနဲ့၊ လူ(၇၀၀၀) ပေးမဝင်နိုင်ဘူးလို့ ပြတ် ပြတ်သားသားငြင်းနေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာအစိုးရနဲ့ မြန်မာအာဏာပိုင်တွေကတော့ နိုင်ငံတကာဖိအားဆိုတာကြီးတဲ့ R2P တို့၊ UN တပ်တို့ဆိုတဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကို အရမ်းအလေးပေးစဉ်းစားလွန်းပြီး ဖော်ပြသောခြင်း အောက်စေးလျှော့စေး၊ အလကားစေးနဲ့ မြန်မာပြည်ထဲပေးဝင်ကြရပြန် အကြီးအကျယ် မဟာအမှား ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတကာက ပေးနေတဲ့ဖိအားတွေ လူ့အခွင့်အရေးတွေကိုလည်း လိုက်နာသင့်တာ လိုက်နာရမှာဖြစ်ပေမယ့် ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်လူမျိုး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက်တော့ နံပါတ်တစ်အရေးအကြီးဆုံးနဲ့ အလေးအထားဆုံးကိစ္စ နံပါတ်တစ် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီဒုနပ်သိန်းအားလုံးကို လက်ခံလိုက်ရင်တောင်မှ ဒီပြဿနာဟာ ပြီးဆုံးသွားမှာမဟုတ်ဘဲ နောက်ထပ် ဒုနပ်သိန်းထပ်ပေါ်ပေါက်လာမှာသေချာနေပါတယ်။ မြန်မာပြည်ဟာ သမိုင်းမှာ မိအေးနှစ်ခါနာတဲ့အဖြစ်အပျက်တွေကို ဝိုင်းချုပ်အောင်ဆန်း ပြောခဲ့တဲ့အထဲမှာ ဂျပန်အဝင်မှာလည်း တစ်ခါနာ၊ အင်္ဂလိပ်ပြန်အဝင်မှာလည်း တစ်ခါနာ၊ မြန်မာပြည်ဟာ မိအေး နှစ်ခါနာခဲ့ရတယ်လို့ ပြောခဲ့ပြီးသားပါ။

ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်းအရေးကို အကောင်းဆုံး မကိုက်တွယ်နိုင်ရင်တော့ မိအေး နှစ်ခါနာမျှသာမဟုတ်တော့ဘဲ မိအေး သုံးခါနာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်း တစ်ဖက်နိုင်ငံတွင်ရောက်နေသည်မှာ မြန်မာပြည်မှ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ထွက်ပြေးလာသူများ ဖြစ်ပါသည်ဟု နိုင်ငံတကာက စွပ်စွဲထားပါသည်။ ၎င်းဘင်္ဂလီ ဒုနပ်သိန်းဘက်တွင် အမေရိကန်၊ ဖြစ်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ OIC မှတ်လေငါးနိုင်ငံများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ပြတ်ပြတ်သားသား ရပ်တည်နေပါသည်။

မြန်မာပြည်သည် မှန်ပါလျက်မှားနေရသည်

တရားလိုဘဝမှ တရားခံဖြစ်သွားရသည့် နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ ဤဘင်္ဂလီ ဒုနပ်သိန်းပြဿနာသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ UN မှ သူလုပ်ရမည့်အလုပ် သူလုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နှင့် အနောက်အုပ်စုကလည်း သူတို့လုပ်ရမည့် လုပ်သင့်သည့် အလုပ်လုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ OIC ကတော့ သူတို့မွေးသည့်မီး ဖြစ်၍ သူတို့တာဝန် သူတို့ကျေပွန်အောင်လုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

သူတို့အားလုံးသည် ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်းအပေါ် စေတနာထား၍ မဟုတ်။ သူတို့တာဝန် သူတို့လုပ်နေကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သူတို့ချမှတ်ထားသည့် မူဘောင်အတိုင်း သူတို့လုပ်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကစတင်ကတည်းကတော့ ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်း သူတို့လက်ခံလိုက်မည်သာဖြစ်၏။ ဒါကို မြန်မာအစိုးရနှင့် မြန်မာအာဏာပိုင်များ နားလည်ဖို့မှာ မြန်မာပြည်သည်လည်း ကိုယ်လုပ်သင့်သည့်အလုပ်ကိုသာ လုပ်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အမေရိကန်သည် သူ့နိုင်ငံအတွက် သူပြည်ထောင်စုအကျိုးအတွက် အိမ်နီးချင်း မက္ကဆီကိုပြည်၏ ပိုင်နက်နယ်မြေများကို စစ်ခင်း၍ သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ဤလုပ်ရပ်အတွက် ထိုစဉ်က အမေရိကန်သမ္မတနှင့်အစိုးရကို ဒီကနေ့ အမေရိကန်မျိုးဆက်သစ်များက အပြစ်မတင်ကြ။ မှားခဲ့သည်ဟုဆိုကာ မက္ကဆီကိုပိုင်နယ်မြေများ ပြန်ပေးအပ်သင့်ပါသည်ဟု ဘယ်အမေရိကန်သမ္မတ၊ ဘယ်အမေရိကန်နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ကမျှ ဒီစကားမျိုး ပြောခဲ့ခြင်း မရှိချေ။

နိုင်ငံတိုင်းသည် မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုး အကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်သင့်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လုပ်ကြရလိမ့်မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အမေရိကန်တို့အကြောင်း အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်ဆုံးဥပမာမှာ မင်းသားတွမ်ဟန်ပါဝင်သည့် The Terminal ရုပ်ရှင်က အမေရိကန်တို့အကြောင်း အကောင်းဆုံး ဥပမာပင်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်လေဆိပ်ရောက်ရှိလာသော အာရှအလယ်ပိုင်း နိုင်ငံမှ တွမ်ဟန်သည် လေဆိပ်လူဝင်မှုကောင်တာတွင် ရောက်နေချိန်မှာပင် သူ့နိုင်ငံ၌ အာဏာသိမ်းပွဲဖြစ်၍ ၎င်းနိုင်ငံကို အမေရိကန်က အသိအမှတ်မပြုတော့ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ဝင်ခွင့် ဝီဇာကို တွမ်ဟန်၏နိုင်ငံသားလက်မှတ်စာအုပ်ပေါ်တွင် အမေရိကန်လူဝင်မှုဌာနမှ ရိုက်ပေးရန် ငြင်းလိုက်ရတော့သည်။ သို့တော် တွမ်ဟန်တစ်ယောက် နယူးယောက်မြို့ထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားလိုပါကလည်း သူ့အား တားဆီး

ထားခြင်းမရှိပေ။ အမေရိကန်ပိုင်နယ်မြေထဲသို့ သူဝင်သွားနိုင်ရန် အမေရိကန်အာဏာပိုင်များက ဟပေးထားခဲ့သည်။

အမေရိကန်ပြည်ဝင်ခွင့်ဝီဇာကို တွမ်ဟန်အား ပေးရန်ငြင်းဆိုထားသော်လည်း သူ့သဘောဖြင့်သူ့အမေရိကန်နိုင်ငံပိုင်နက်ထဲသို့ ဝင်သွားလိုကလည်း သွားနိုင်ရန် ထိုက်ခါးပေါက်၍ အစောင့်မရှိသောအချိန်၊ အစောင့်များ အပြောင်းအလဲလုပ်သောအချိန်ကို တွမ်ဟန်သိအောင် လှည့်ပတ်၍ ပြောပြထားသည်။ တွမ်ဟန်သည် ထိုလေဆိပ်ထဲတွင် လပေါင်းများစွာ နိုင်ငံပွဲဝင်ပြိုင် နေထိုင်ခဲ့ရပြီးနောက် နောက်ဆုံးတစ်နေ့တွင် ထိုလေဆိပ်ထဲမှ အစောင့်မရှိသောဝင်ပေါက်ကိုဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းသည် ရုပ်ရှင်တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း အမေရိကန်နိုင်ငံ၏သဘောသဘာဝအဓိပ္ပာယ်ကို အလွယ်တကူမြင်ရသော ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာအစိုးရနှင့်အာဏာပိုင်တို့သည်လည်း ထိုအချက်ကို သေချာစွာနားလည်ပါလျှင် ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်းပြဿနာကို လွှဲပါးနပ်စွာကိုင်တွယ်၍ ရပါသည်။ လက်ခံချင်လည်း ရပါသည်။ လက်မခံချင်လည်း ရပါသည်။ လက်ခံချင်သလောက်ပမာဏကိုသာ စိစစ်ပြီး လက်ခံချင်လည်းရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည် ပါးနပ်လိမ္မာဖို့ လိုပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် နိုင်ငံအားလုံးသည် သူတို့လုပ်သင့်သောအလုပ်ကို သူတို့ လုပ်နေကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်းသည်လည်း သူတို့လုပ်သင့်သည့်အလုပ်ကိုလုပ်၍ သူတို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည်။ ယခုတစ်ဖန် သူတို့လုပ်သင့်သောအလုပ်ဖြစ်သည့် မြန်မာပြည်ထဲသို့ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ နိုင်ငံသားအဆင့်ရှိရှိပြုသော ဝင်ရောက်နိုင်မည့်အလုပ်ကို သူတို့လုပ်နေကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလီဒုနပ်သိန်းသည်သူတို့လုပ်ရမည့်အလုပ်လုပ်နေသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်သည်လည်း ကျွန်တော်တို့ လုပ်သင့်သည့် လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို လုပ်ကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့လုပ်ရမည့်အလုပ်ကား ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ထာဝရဆက်လက်တည်တံ့နိုင်ရေး အလုပ်သာ ဖြစ်လေ၏။

မိုးဟိန်း(သူရိယနေဝန်း)

၂၆

၀၆

သီ

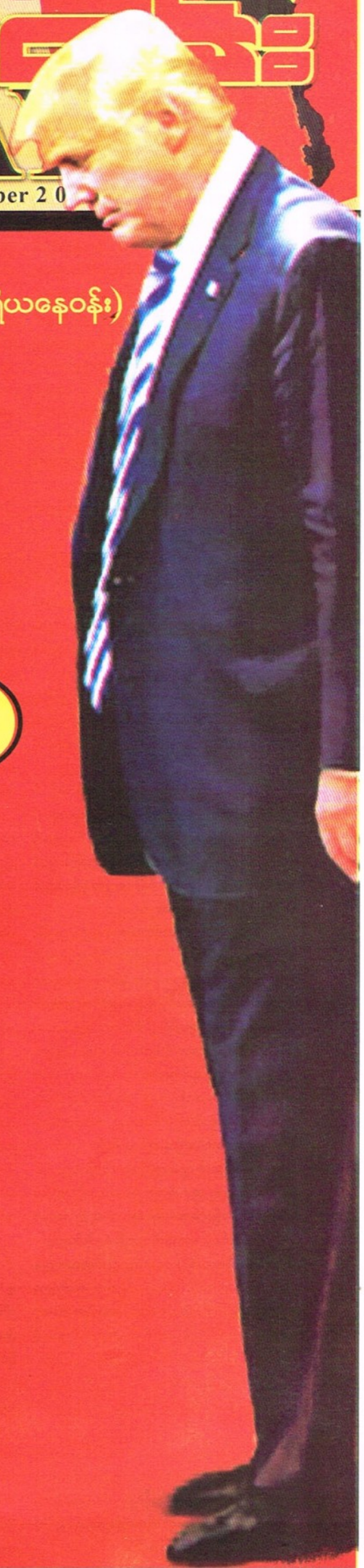
ဝနေနေတိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAY

Vol.1 No.223 WEEKLY NEWS JOURNAL 10th November 20

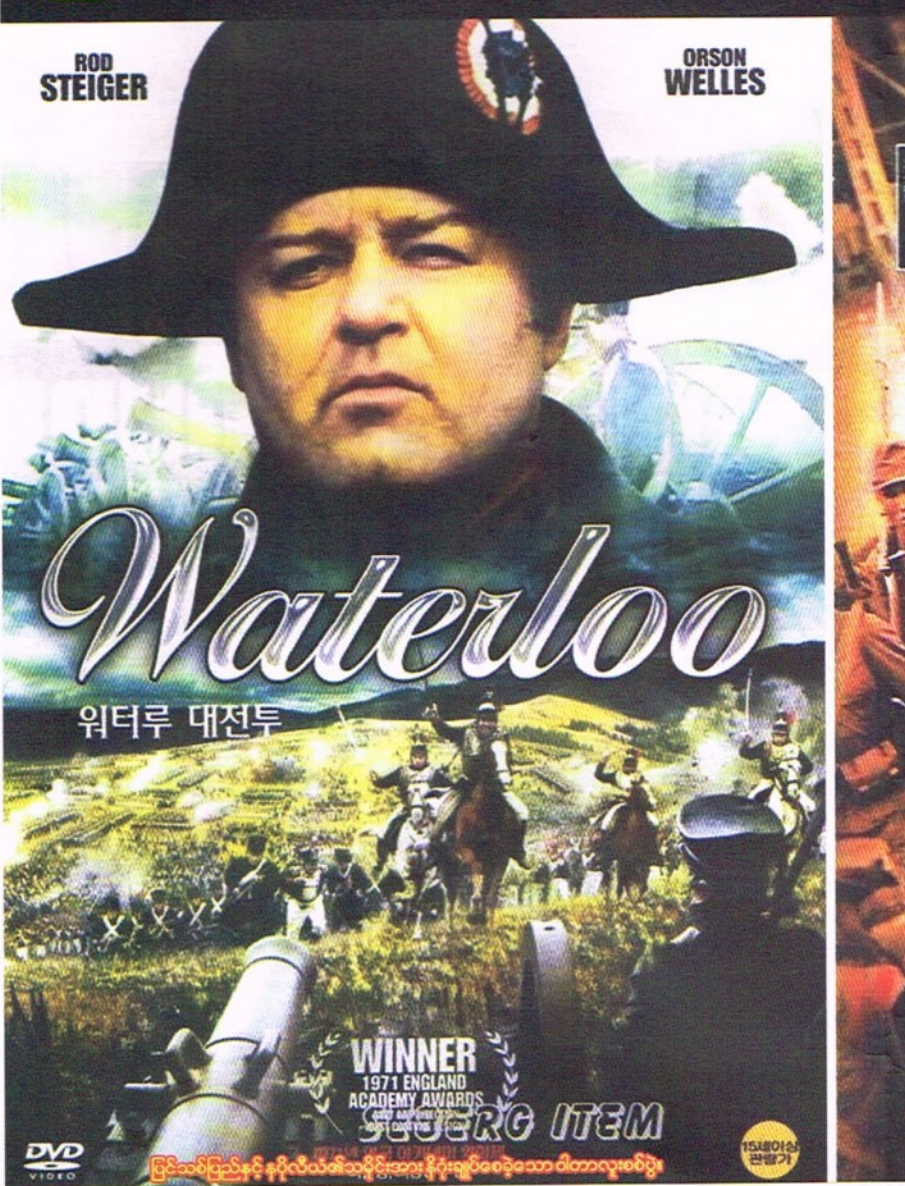
အပေရီကန်သို့ မိုးဟိန်း (သူရိယနေဝန်း)
လူ (၇၀၀၀)
ရခိုင်ပြည်သို့
လူ (၇၀၀,၀၀၀)

Welcome to
America.

ထွက်ဖလား ထုတ်ဖလား

နေရာသည်ကား ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေမြို့နယ် တစ်နေရာတွင် ဖြစ်၏။ ဝဇ္ဇိန္ဒြားက မြန်မာပြည်ရောက်ခိုက် ကြုံတောင်ကြုံခဲရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနေသည်ကို မြင် တွေ့လိုသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့အနှံ့ ရွေးကောက်ပွဲအခြေအနေကို လိုက်လံလေ့လာနေခြင်း ဖြစ်၏။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ ကျွပ်စိတ်ထဲမြင်နေရတာက မြန်မာပြည်ရန်ကုန်မြို့ရောက်နေတယ်ဆိုတာကိုတောင် မမှ သလိုလိုဖြစ်သွားတယ်ဗျ။

ချက်ကြီး ၊ ဘာကြောင့်များလဲဘာဘကြီးရေ။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ ရန်ကုန်မှာ ဘယ်နေရာကြည့် ကြည့် ကျုပ်တို့ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေ၊ ပါကစ္စတန်လူမျိုးတွေ အတော်များများတွေ့ရလို့ ကျုပ်စိတ်ထဲမယ် အိန္ဒိယပြန် ရောက်တယ်လို့ ထင်သွားတယ်ဗျ။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည် ၊ စစ်ကြီးအတွင်းက ဂျပန်တွေဝင် လာလို့ ဘာဘကြီးတို့ အိန္ဒိယလူမျိုး(၁၀)သိန်းကျော် အိန္ဒိ ယပြန်သွားလို့သာဗျ။ နိမ္မိတ်ရင်တော့ ရန်ကုန်မြို့ကို ဒုတိယကာလကတ္တားလို့တောင် ခေါ်ရမှာဗျ။

နေဇူး ၊ ဟုတ်ပါဗျာ။ တာမွေမြို့နယ်က မဲရုံတွေမှာတွေ့ရတာ ကျုပ်တို့ အိန္ဒိယသားတွေအတော် များသား။ အေးလေ အင်္ဂလိပ်တို့လိုနီလက်အောက်မှာ မြန်မာပြည်ခွဲအိန္ဒိယပြည်ဟာအတူတူပြီး နှစ်ပေါင်း(၁၀၀) ကော်နေခဲ့ရတာတို့ဗျ။ ၁၉၃၇မှာ မြန်မာပြည်တွဲနေခဲ့ နေဆုံးခြတ်ကြတော့ မြန်မာပြည်သူတွေ မဲပေးကြတာ တွဲနေတာ နိုင်ခဲ့တာပဲလေ။ ကျုပ်တို့ အိန္ဒိယပြည်နဲ့တွဲပြီး တိုက်ပွဲဝင်မှ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ပိုအားကောင်းမယ် ထင်ပြီး မြန်မာတွေ တွဲနေတဲ့မဲပေးခဲ့ကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံးတော့ အင်္ဂလိပ်က တွဲနေနိုင်ပေမယ့် အိန္ဒိယ ပြည်ကနေ မြန်မာပြည်ကို ခွဲထုတ်ပစ်လိုက်တာပဲလေ။ သူတို့အကြံနဲ့ သူတို့ပေါ့။

xxx

နေရာသည်ကား ရခိုင်ပြည်နယ် ရသေ့တောင် မြို့နယ်ဖြစ်၏။ ချက်ကြီးနှင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာမြို့နယ်များသို့အရောက် သွားခဲ့ကြ၏။ ချင်းတောင်ရှိ ကန်ပက်လက်နှင့် မတူပီသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ရမ်းပြည် လဲချားမြို့နယ်သို့ရောက်ခဲ့၏။ ကချင်ပြည်နယ်သို့လည်း ရောက်ခဲ့၏။ နောက်ဆုံး ယခု ရခိုင်ပြည်နယ် ရသေ့တောင်မြို့နယ်သို့ ရောက်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုညနေတွင်ပင် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်အမြဲသတင်း များကိုကြားရပြီးနောက် ချက်ကြီးတို့အုပ်စုသည် ကုလား တန်မြစ်ကမ်းပါးရှိ ရခိုင်ကျေးရွာလေးတစ်ခုတွင်အနား ယူကာ စကားဝိုင်းဖွဲ့ နေကြ၏။

ကုလားတန်မြစ်၏ရေစီးသံသည်ဝန္တင်သံချင်း တစ်လွှဲတို နားဆင်နေရသကဲ့သို့ ညက်ညက်ညောညော ရှိလှ၏။ ကုလားတန်မြစ်ရေစီးသံနှင့်ကျေးငှက်တို့မြည်သံ များကြောင့် ချက်ကြီးတို့အားလုံး တစ်နေကုန်မောခဲ့သမျှ အမောပြေကာ စိတ်များလည်း လန်းဆန်းလာကြ၏။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ ဒီနေ့ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်နဲ့ ရွေး ကောက်ပွဲမဲပေးခဲ့တာတွေပြန်တွေးကြည့်တာ ခင်ဗျားတို့ မြန်မာပြည်ရဲ့နိုင်ငံရေးဟာ သေဆုံးတော့မယ့်လူနာတစ် ယောက်လို ခံစားရတယ်ဗျာ။ စိတ်ထဲမကောင်းဘူး။

ချက်ကြီး ၊ ဘာကြောင့်များလဲဘာဘကြီး။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ မြန်မာပြည်ရွေးကောက်ပွဲမဲရုံတွေ က ကျုပ်တို့ အိန္ဒိယပြည်နဲ့တခြားစီပဲ။ ကျီးနဲ့ဖုတ်ဖုတ်ဖြစ် နေတယ်။ မဲလာပေးကြတဲ့လူတွေရဲ့မျက်လုံးမှာ အားအင် မရှိဘူး။ မြန်မာပြည်သူတွေရဲ့မျက်လုံးတွေမှာကြည့်ရတာ မျှော်လင့်ချက် Hope ဆိုတာ လုံးဝပျောက်ကွယ်နေကြ တယ်လို့ ကျုပ်မြင်လိုက်တယ်။

နေဇူး ၊ မြန်မာပြည်ရဲ့လူဦးရေက သန်း (၅၀)ပဲရှိပြီး အိန္ဒိယပြည်က သန်း(၁၄၀၀)ဆိုတာလည်း ရှိသေးတယ်မဟုတ်လား၊ ဘာဘကြီး။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ လူအုပ်ကြီး နည်းတာ၊ များတာ ကို ပြောချင်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒီရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲလာ ပေးကြတဲ့ မဲပေးသူရာခိုင်နှုန်းက ပျမ်းမျှတွက်လိုက်ရင် (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော်ပဲရှိတယ်ဆိုတော့ ကျန်တဲ့မဲပေးနိုင် ခွင့်ရှိသူ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းက ဘာကြောင့် မဲလာမပေးတာလဲ စဉ်းစားရမှာမဟုတ်ဘူးလား။

မော်ဒီတုန်း ၊ မြန်မာလူမျိုးတွေ (၁၀၀)မှာ(၃၀) ပဲ မဲလာပေးတယ်။ (၇၀)မဲလာမပေးဘူးဆိုတော့ မြန်မာ တွေသိပ်တမ်းတနေတဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ ကနေ ဘာမှဖြစ်မလာဘူးဆိုတာ သိသွားကြတာဖြစ်မှာ ပေါ့ဗျာ။

ချက်ကြီး ၊ ဟုတ်တယ် ဥက္ကဋ္ဌမော်ရေ။ ဒီ ကြားထဲ (၁၃)နေရာမှာမြောက်နေရာနဲ့ပဲ ခုနစ်နေရာခန့် တွဲ ပါတိကြီးဘက်ကသွေတော့လည်း အကအခန့်တွေနဲ့

အောင်ပွဲခံနေသေးတယ်ဗျာ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကြီးက တောင်နံရံတွေလိုတာသားပြီး သူတို့ကိုရွေးကောက်ပွဲပြိုင် ခိုင်းထားတာကိုတောင် မြန်မာတွေ မေ့ကုန်ကြပြီ ဥက္ကဋ္ဌ မော်ရေ။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည် ၊ ချက်ကြီး မင်းဘာစကားပြော လိုက်တာလဲ။ မင်းက ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကို တောင်နံရံလေး ဖက်နဲ့ ခိုင်းနှိုင်းရအောင် ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံဆိုတာ မြန်မာ ပြည်အတွက် အကောင်းဆုံးဆိုပြီး ငါကိုယ်တိုင် (၁၄)နှစ် လောက်အချိန်ယူပြီး တကူးတကရေဆွဲခဲ့ရတာကွ။

ချက်ကြီး ၊ အဘကျောက်ဆည်ကသာ အ ချိန်(၁၄)နှစ်ယူပြီး တကူးတကဆွဲခဲ့ရတယ်ဆိုတာ အဲဒီ ၂၀၀၈ ကြီးကို တစ်ပြည်လုံးမှာ ကြိုက်တဲ့သူမရှိသလောက် ပဲ အဘရေ။ ကျုပ်က ဥပဒေပညာတို့ ဘာတို့နဲ့တော့ မဝေဖန်မထောက်ပြတတ်ဘူးဗျာ။ လူတွေမကြိုက်တာ တော့ ကျုပ်ပြောရဲတယ်။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည် ၊ ချက်ကြီး မင်းတို့မြန်မာတွေ မ ကြိုက်ပါဘူးဆိုတဲ့ အဲဒီ ၂၀၀၈ကြောင့်ပဲ မင်းတို့ ကြိုက်လှ ပါပြီ။ ချစ်လှပါပြီဆိုတဲ့ မင်းတို့လူထုခေါင်းဆောင် ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ ၂၀၀၈ကြီးကို လက်ခံခဲ့ပြီး အခုလို အာဏာရအစိုးရဖြစ်လာခဲ့တာမဟုတ်ဘူးလား။ ၂၀၀၈က မကောင်းဘူးဆိုရင် ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဖြစ်လာပါမလား။ ခေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်ပါတီရော အစိုးရဖြစ်လာပါမလား။ မင်းတို့က ဘာပြောပြော ဒီ ၂၀၀၈ကြောင့် ဆိုပြီး ဒါကိုပဲ လက်ညှိုး ထိုးနေကြတယ်။ အဲဒီ ၂၀၀၈သာမရှိရင် အခုလောက်ဆို မြန်မာပြည်ဟာ ဒုတိယဆီးရီးယား၊ ဒုတိယအီရတ်ဖြစ် သွားတာကြာပြီမှတ် ချက်ကြီးရေ။

နေဇူး ၊ ငြင်းမနေကြပါနဲ့ ဗိုလ်ကျောက် ဆည်ရေ။ အခုကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကထွက်လာတဲ့ အဖြေအတိုင်းဆိုရင်တော့အာဏာရလာတဲ့လက်ရှိအစိုးရ ဟာ လာမယ့် ၂၀၂၀တော့ (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းနိုင်ရင် အလွန် ကံကောင်းပြီလို့ပဲ မှတ်ရတော့မယ်ဗျာ။ ကျုပ်က ၁၉၄၇ ကတည်းက ရွေးကောက်ပွဲမြောက်ကြိမ်လောက်နိုင်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကွန်ဂရက်ပါတီအတွေ့အကြုံအရ ဒီစကားပြောနိုင်တာ။

ဝဇ္ဇိန္ဒြား ၊ ကျုပ်က အခုလို ခေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်ပါတီကို လူထုက သိပ်မထောက်ခံတော့တာ ကို စိတ်မကောင်းဖြစ်မိသလို မြန်မာပြည်အတွက်လည်း သိပ်စိတ်ပူသွားတယ်ဗျာ။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်နှစ်၊ ၂၀၁၅ရွေး ကောက်ပွဲတုန်းက (၈၀)ရာခိုင်နှုန်းနိုင်ခဲ့တဲ့ NLD ဟာ နှစ်နှစ်ခွဲအကြာမှာ (၅၃)ရာခိုင်နှုန်းပဲ မဲနိုင်တော့တယ်ဆို တာ နှစ်နှစ်ခွဲအတွင်း လူထုထောက်ခံမှု (၃၀)ရာခိုင်နှုန်း နီးပါး ကျဆင်းသွားတဲ့အဖြစ်ဗျ။ ဒါဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ တက်သစ်စီမံကိန်းရေစီးသံပစ်အတွက် သေဆုံးသွားမှာ ခိုးရိမ်ရတဲ့အနေအထားဗျ။

ချာချီလ် ၊ ဘာဘကြီးတို့ ပန်ဒစ်ကြီးတို့က စိတ်မကောင်းတာပဲဆိုတဲ့ခံစားချက်တွေပဲ လျှောက်ပြော နေကြတာ။ NLD ရွေးကောက်ပွဲ ဘာကြောင့်မနိုင်တော့ တာလဲဆိုတဲ့အကြောင်းတရားကို မစဉ်းစားကြသေးဘူး ကိုး။ ကျုပ်ဘဝမှာ အကြိမ်ကြိမ်အောင်ပွဲခံခဲ့တယ်။ စစ်ပွဲ တွေအလီလီနိုင်ခဲ့ဖူးသလို ရွေးကောက်ပွဲလည်း အလီလီ နိုင်ခဲ့ဖူးတယ်။ စစ်နဲ့နိုင်ငံရေးနှစ်ခုစလုံးမှာ နိုင်တုန်းက လည်း ဒီလူထုက ကျုပ်ကို သူတို့လက်နဲ့ပဲ မဲပြားတွေပဲ အောပြီး တန်းစီပြီးပေးခဲ့ကြတာ။ သူတို့ကြိုက်တဲ့အချိန် ကာလမှာ ကျုပ်က သူရဲကောင်းပေါ့။ အဲ... အဲဒီလူထု ကပဲ နောက်တစ်ကြိမ်လေးနှစ်ကြာတော့ကျုပ်ကို မဲတစ် ချပ်မှမပေးကြတော့ဘဲသူတို့ကိုယ်တိုင် ကျုပ်ကို ပြန်ဖြတ် ချခဲ့ကြတာပဲ။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ အင်မတန်မျက်လှည့် ဆန်တယ်။ ဂန္တိရဆန်တယ်။ ကျုပ်ကို သူတို့ပဲ မဲပေးခဲ့ကြ တယ်။ နောက်တော့ သူတို့ပဲ မဲနဲ့ပြန်ဖြတ်ချလိုချင်ပြီး လူထု ကို သွားစိတ်ဆိုးလို့မရဘူး။ လူထုကို သွားအပြစ်တင်လို့ မရဘူး။ လူထုဆန္ဒဆိုတာ ဟိုးကောင်းကင်ပေါ်မှာဖြစ်နေ ရတဲ့၊ ရွေ့လျားနေတဲ့ လေထဲက တိမ်တိုက်တွေလိုပေါ့ ဗျာ။ အခုကျုပ်တို့မြင်နေရတဲ့ ကုလားတန်ကောင်းကင်ညို က အရမ်းလှပတဲ့တိမ်တွေဟာ ဘယ်ပန်းချီကားနဲ့မှမတူ ဘူး။ လှလိုက်တာ။ အဲနောက်တစ်နာရီကြာတော့ အဲဒီ တိမ်တွေ ဘယ်ပျောက်သွားမှန်းမသိဘူး။ ကောင်းကင်မှာ မည်းမှောင်တဲ့ အရုပ်ဆိုတဲ့ တိမ်တိုက်တိမ်မည်းကြီးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ မိုးရွာချင်ရွာချလိုက်တာမျိုးဗျ။ လူထုဆန္ဒ ဟာ တိမ်တိုက်တွေနဲ့သိပ်တူတယ်။

နေဇူး ၊ မစ္စတာချာချီလ်ပေးတဲ့ လူထု ဆန္ဒမဲကို တိမ်တိုက်တွေနဲ့နှိုင်းလိုက်တာ သိပ်ကောင်းတဲ့ ဥပမာပဲဗျာ။ ကျုပ်ထောက်ခံတယ်ဗျာ။ ကျုပ်လည်း အိန္ဒိ ယမှာ ရွေးကောက်ပွဲတွေဆက်တိုက်နိုင်ခဲ့တာပဲ။ ကျုပ်ကို လူထုက မဲပဲအောပြီးပေးခဲ့ကြတာ။ ကျုပ်ဆရာဘာဘကြီး

ဝဇ္ဇိန္ဒြားမျက်နှာကြောင့်က အဓိကပါ။ ကျုပ်ကို အိန္ဒိယက သေတဲ့အထိ မဲပေးခဲ့ကြတယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး။ ကျုပ် သမီး အင်ဒီယာကိုလည်း ကျုပ်မျက်နှာနဲ့ သေတဲ့အထိ မဲပေးခဲ့ကြတာ။ ကျုပ်သမီး အင်ဒီယာတင်လား မဟုတ် သေးဘူး။ ကျုပ်မြေးရာဇဂျိတ်ကိုလည်း ကျုပ်မျက်နှာနဲ့ပဲ မဲ ပေးပြန်ရော။ ကျုပ်၊ ကျုပ်သမီး အင်ဒီယာ၊ ကျုပ်မြေး ရာဇဂျိတ်တို့မရှိကြတော့ ကွန်ဂရက်ပါတီဟာ အစိုးရမဖြစ် တာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။ အခုလာမယ့်ရွေးကောက်ပွဲ မှာ ကျုပ်မြေး ရာဇဂျိတ်ကို ကွန်ဂရက်ပါတီက ပွဲထုတ် တော့မယ်။ ကျုပ်မြေးတို့ အိန္ဒိယပြည်သူတွေရွေးလား။ မရွေးလား ဘာမှမသေချာဘူး။ အချိန်ကာလက လူထု ဆန္ဒကိုပြောင်းလဲသွားစေတယ်ဗျ။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည် ၊ ဘာဘကြီးဝဇ္ဇိန္ဒြား ပန်ဒစ်ကြီးတို့ မျက်နှာကြောင့် ကွန်ဂရက်ပါတီဟာ အိန္ဒိယမှာ နှစ်(၄၀) လောက် အာဏာဆက်တိုက်ရခဲ့ပေမယ့် အိန္ဒိယမှာ ဒီက နေ့ ကွန်ဂရက်ပါတီဟာ ပါလီမန်ထဲမှာအတိုက်အခံဖြစ်နေ ပြီမဟုတ်လား။ ကွန်ဂရက်ပါတီရဲ့ ဒီသင်ခန်းစာကို မြန်မာ ပြည်က NLD သဘောပေါက်ဖို့လိုတယ်ဗျ။

ချက်ကြီး ၊ NLD က အခုကြားဖြတ်မှာ (၅၃)ရာခိုင်နှုန်းပဲနိုင်တာ ဘာကြောင့်လဲ အဘရေ။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည် ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့NLD ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ ဘဝမှသွားလို့ပဲလို့ တိုတိုပြောရ မှာပဲ။ ဘာကြောင့် ဘဝမှသွားသလဲဆိုရင်တော့အာဏာ ကြောင့်ပဲကွ။ ငါကိုယ်တိုင် အာဏာကို အနှစ်(၂၀)လုံးလုံး ငါ့လက်ဖဝါးထဲမှာ ထောင်ချင်သလိုထောင်။ မှောက်ချင် သလိုမှောက်လုပ်ခွင့်ရခဲ့တာဆိုတော့ အာဏာအကြောင်း ငါသိပ်သိတာပေါ့။ အာဏာက သာမန်နိုင်ငံရေးသမား တွေမဆိုထားနဲ့ မဟာခေါင်းဆောင်ကြီးတွေကိုပါ ပြောင်း ပြန်ဆန်အောင် ပြောင်းလဲသွားစေတတ်တဲ့အရာကွ။ ငါက အာဏာကိုအနှစ်(၂၀)ပဲကိုင်ခဲ့တာ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ဆိုရင် အာဏာကို ၁၉၄၉ကနေ ၁၉၇၈အထိ (၂၅)နှစ် လုံးလုံးအကြွင်းမဲ့ကိုင်ခဲ့တာ။ အာဏာအကြောင်းကို ငါ

ထက် ဥက္ကဋ္ဌမော်က ပိုပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဥက္ကဋ္ဌမော် ဝင်ပြောပါဦးဗျာ။

မော်ဒီတုန်း ၊ ခင်ဗျားတို့မြန်မာစကားမှာ အာ ဏာအကြောင်းပြောထားတာ ကျုပ်ဖတ်ဖူးပါတယ်။ တိုင်း ပြည်ကိုအုပ်ချုပ်တဲ့ဘုရင်ဖြစ်လာရင် ဘုရင်ဆိုတာ ညဉ့် သုံးယံမှာ တစ်ယံပဲ အိပ်ရသတဲ့။ ကျန် ညဉ့်နှစ်ယံမှာ တစ်ယံကို နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေရဲ့ကိစ္စစဉ်းစားရသတဲ့။ နောက်ဆုံးညဉ့်တစ်ယံကိုတော့ ဘုရင်ကိုအာဏာလွှဲပြန် ခဲ့နေတဲ့ ရန်သူတွေရဲ့ဘေးက ဘယ်လိုလွှတ်အောင် ကြံဆောင်ရမလဲဆိုတာ တွေးတောနေရသတဲ့။ အာဏာ ရတဲ့ဘုရင်ရဲ့ပလ္လင်အထက်မှာတောင်သန်လျက်တစ်ချောင်း ကို ကြိုးနဲ့ဆွဲပြီး ဘုရင်ခေါင်းပေါ်မှာ တင်ထားရသတဲ့။ အဓိပ္ပာယ်က ဘုရင်ရဲ့ပလ္လင်ဆိုတာကို အဝေးက ရန်သူ တွေက တစ်ချိန်လုံး တိုက်ခိုက်ဖို့ကြံနေကြသလို ဘုရင်ရဲ့ အနီးဆုံးက မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ချုပ်တွေကလည်း အာဏာလွှဲဖို့ ကြံစည်နေကြတာကို ဘုရင်သတိရစေဖို့ ဘုရင်ရဲ့ပလ္လင် အပေါ်တည်တည်မှာ သန်လျက်တစ်ချောင်းကို ကြိုးနဲ့ဆွဲ ထားပြီး သတိပေးထားတယ်လို့ ကျုပ်ဖတ်ဖူးတယ်။

ကျုပ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာဖို့ဆိုတာ အလွန်ခက် ခဲခဲ့သလောက် ချန်ကေရှီတ်ရဲ့အင်အားရှစ်သန်းရှိတဲ့ ခေတ်မီစစ်တပ်ကြီးကို ကျုပ်တို့ တရုတ်လယ်သမား ပြောက်ကျားတပ် သောင်းစာနန်းနဲ့ခံတိုက်ခဲ့ကြတာဟာ ဘယ်လိုဖြစ်နိုင်စရာမရှိတဲ့ ဒဏ္ဍာရီလိုလိုက တကယ်ဖြစ် လာခဲ့တာပဲဗျ။ ကျုပ်အစက ချန်ကေရှီတ်စစ်တပ်ကို တိုက် သာတိုက်ရတယ် နိုင်ဖို့မျှော်လင့်ချက်က မရှိသလောက် ပဲဆိုတာ ကျုပ်ခေါင်းထဲ သိနေတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျုပ်က ခေါင်းဆောင်လေ။ ကျုပ် ကိုယ့်ကြည်လို့ လိုက်လာကြတဲ့ ကျုပ်နောက်လိုက်တွေကို ဒီစစ်ပွဲက မုချနိုင်ရမယ်လို့ ကျုပ်ကြုံးဝါးခဲ့ရတယ်။ စိတ် ဓာတ်မြင့်တင်ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ကိုယ်တိုင်က တော့ ဒီစစ်ပွဲဟာနိုင်ဖို့ မျှော်လင့်ချက်သိပ်နည်းမှန်း ကျုပ် သိနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ဦးနှောက်ကသိနေတဲ့ အရှိ

ထွက်မလား၊ ထုတ်မလား၊ ထောင်စံသွားမလား

နေဇူး၊ ဗိုလ်ကျောက်ဆည်ရေ၊ ခင်ဗျားလည်း မြန်မာပြည်မှာ အာဏာရှင်အနှစ်(၂၀)၊ ခင်ဗျားမတိုင်ခင် ဗိုလ်နေဝင်းလည်း (၂၆)နှစ်လုပ်ခဲ့ပြီး ဘာတစ်ခုမှ တိုင်မပြည်မတိုးတက်ခဲ့ဘူး၊ တရုတ်ပြည်မှာတော့ ဥက္ကဋ္ဌမော်စီတုန်းကိုလည်း အာဏာရှင်လို ကမ္ဘာကသတ်မှတ်ကြတာပါ။ ဒါပေမယ့် တရုတ်ပြည်ကတော့ မိုးနွံမြေပမာတိုးတက်ကြီးပွားလာခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဗိုလ်နေဝင်းရော ခင်ဗျားရော တရုတ်ပြည်ပြောင်းလဲပြီးဆိုတုန်းက ဘာကြောင့် တရုတ်ပြည်လမ်းကြောင်းမျိုးကို မလိုက်ခဲ့ကြတာလဲ၊ တရုတ်ပြည်ဆိုတာ ဥက္ကဋ္ဌလောက်မှ တံခါးစွင့်ခဲ့တာပဲလေ။

တရုတ်ပြည်တံခါးဖွင့်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ မြန်မာပြည်စီးပွားရေး ဒီလောက်အထိ အခြေအနေမဆိုးသေးပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက တရုတ်တံခါးအဖွင့်မှာ မြန်မာပြည်လိုက်တံခါးဖွင့်ပြီး တရုတ်နဲ့အတူလိုက်ခဲ့ရင် ခင်ဗျားတို့ အခုလောက်နောက်ကျပြီးကျန်ခဲ့မယ်မထင်ဘူး။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည်၊ ဗိုလ်နေဝင်းလုပ်ခဲ့တာတော့ သူလာတဲ့အခါကျမှပဲ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် မေးကြည့်ကြပေတော့၊ သူအုပ်ချုပ်တုန်းက ကျုပ်လည်း သူလက်အောက်မှာ နားရွက်တောင်မခတ်ရဲတဲ့သူလေဗျာ။

ကျုပ်ခေတ်ရောက်တော့ အမေရိကန်နဲ့ပေါင်း ချင်ပေမယ့် အမေရိကန်က လက်မခံဘူးဗျာ၊ ကျုပ်ကို ရှိတယ်လို့တောင် ထင်ကြတာမဟုတ်ဘူး၊ အမေရိကန်နဲ့ခင်ဗျားတို့ အင်္ဂလိပ်က ကျုပ်တို့ကို စီးပွားရေးပိတ်ဆို့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျုပ်ရွေး စရာမရှိဘူး၊ တရုတ်ပြည်နဲ့ပဲ ပေါင်းဖက်ခဲ့တာပဲလေ။

ချာချီလ်၊ ခင်ဗျားက တရုတ်ပြည်နဲ့ပေါင်းခဲ့တာပဲရှိတာ၊ တရုတ်လျှောက်ခဲ့တဲ့လမ်းကြောင်းကိုမှ ခင်ဗျား မလျှောက်ခဲ့တဲ့အမှားပေါ့၊ ဗိုလ်ကျောက်ဆည်ရေ၊ တရုတ်ပြည်လုပ်ခဲ့သလို ခင်ဗျားမြန်မာပြည်စီးပွားရေးကို ပုံတူကူးချပြီးလုပ်ခဲ့ရင် ဒီထက်အများကြီးပိုကောင်းခဲ့လိမ့်မယ်။ ခင်ဗျားက တရုတ်နဲ့ပေါင်းပြီး တရုတ်လမ်းမလိုက်ဘဲ ခရီးနှင်တစ်ခုကိုပဲ သွားပေးထုတ်ခဲ့တာကိုးဗျာ။

ဗိုလ်ကျောက်ဆည်၊ အခုအစိုးရလက်ထက်ရောက်တော့ကော ဘာများ ပိုထူးလာလို့လဲဗျာ၊ ကျုပ်ရွေးခဲ့တဲ့ ခရီးနဲ့တွေ့တဲ့ အခုအစိုးရတွေတော့ ခရီးနဲ့လိုအပ်တာတောင် အဓိပတိကြီးက မကြိုက်ဘူးတဲ့ သူကိုယ်တိုင် စင်ပေါ်မှာ ပြောသွားတာနော်၊ ဒါကြောင့် ကျုပ်လက်ထက်က ခရီးနဲ့တွေ့တာ ဒီအစိုးရလက်ထက်ရောက်တော့ တိုင်တွန့်သွေးကြီးတွေတဲ့၊ နာမည်လှလှနဲ့လိုင်စင်ရဇာတိကလို့တောင် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရပြီလေ။ ဒါကြောင့် ကျုပ်ခရီးနဲ့တွေ့မှေးခဲ့တာ ကျုပ်လက်ထက်အတွက်တင်မကဘူး၊ အခုအစိုးရအတွက် ခရီးနဲ့တွေ့အမွေပေးခဲ့တယ်လို့ဆိုရင်မရဘူးလား။

ကဲဗျာ၊ ကျုပ်ဆောက်ခဲ့တဲ့ နေပြည်တော်မြို့ကြီး၊ ကျုပ်ဆောက်ခဲ့တဲ့လွှတ်တော်ကြီးတွေ၊ အစိုးရအိမ်တော်တွေ၊ သမ္မတအိမ်တော်တွေ၊ စည်းဝေးခန်းမကြီးတွေကို အခုအစိုးရ မခံစားရဘူးလား၊ တကယ်ဆို ကျုပ်ဆောက်ခဲ့တဲ့ သမ္မတအိမ်တော်မှာ ကျုပ်တစ်ရက်တောင် မနေခဲ့ရပါဘူး၊ ကျုပ်ဆောက်ခဲ့တဲ့လွှတ်တော်ကြီးမှာ ကျုပ် တစ်ကြိမ်တောင် မိန့်ခွန်းမပြောခဲ့ရပါဘူးဗျာ၊ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ သရက်ပင်စိုက်ခဲ့တဲ့အဖိုးအိုလို့တောင် မခေါ်သင့်ဘူးလား။

မော်စီတုန်း၊ သရက်ပင်စိုက်တဲ့အဖိုးအိုလား၊ ကြက်ဆုပ်စိုက်တဲ့ဘုရင်ကြီးလားဆိုတာ အဆုံးအဖြတ်ပေးမှာက သမိုင်းစဉ်ကပါ ဗိုလ်ကျောက်ဆည်ရေ၊ ဒါတွေမစဉ်းစားပါနဲ့၊ လူဆိုတာ လုပ်ရရင် ခံရရတယ်၊ ကျုပ်ကတော့ မှန်တယ်ထင်ရင် ခပ်ပြတ်ပြတ်လုပ်ခဲ့တယ်၊ မပြတ်သားရင် အစိုးရမလုပ်နဲ့၊ သမိုင်းကောင်းမှာ မကောင်းမှာက သမိုင်းက သတ်မှတ်မှာ၊ ခုလောလောဆယ် ကိုယ့်လူထုကောင်းစားဖို့ မှန်တယ်ထင်ရင် ရဲရဲသာလုပ်ရမှာပဲ။

အခုမြန်မာအစိုးရကမရဲဘဲ ကွဲစီးနေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ တစ်ခါတစ်ခါ မြန်မာအစိုးရဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ အစိုးရလား၊ အတိုက်အခံလားဆိုတာကိုတောင် ယောင်ဝါးဝါးနဲ့ဖြစ်နေတယ်။

ချက်ကြီး၊ ဘာတွေကြောင့် လက်ရှိအစိုးရက အစိုးရမှန်းမသိ၊ အတိုက်အခံလားမသိဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောနိုင်တာလဲခင်ဗျာ။

ချာချီလ်၊ ရန်ကုန်ဘုရင်ဆိုရင်စင်ပေါ်တက်လာပြီး စကားပြောပြဆိုတာနဲ့ အစိုးရဆိုတာမသွေးပြီး သပိတ်ခေါင်းဆောင်လိုလို၊ ဆန္ဒပြခေါင်းဆောင်လိုလို၊

တစ်ခါတစ်ခါ ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်နေတယ်များ ထင်သလားမသိဘူး၊ ဒါတွေက အစိုးရဆိုတာ ဘာလုပ်ရမယ်၊ ဘာတိုင်ရမယ်မှန်း အခုထိ မသိသေးတာပြန်တော့ပဲကွ၊ ပြောလိုက်ရင် မိုးကြီးလေကြီးတွေချည်းပဲ၊ ဆင်မင်းမယ်၊ ကျားဖမ်းမယ်နဲ့ ခရုတောင် ခါးတောင်းကျိုက်ပြီး ဖမ်းနေရတယ်လေ။

ချက်ကြီး၊ အဘတို့ကလည်းဗျာ၊ ဒီရန်ကုန်ဘုရင်ကိုချည်း အပြစ်တင်နေကြတယ်၊ သူမူလည်း သူပြောတတ်သလို သူပြောတတ်သလောက် ပြောနေတာပဲ ဖြစ်မှာပါ၊ သူက တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ဘူးဗျာ၊ သူနောက်မှာ ထိန်းပင်ကြီးကိုကိုင်ခဲ့သတဲ့၊ ဘယ်ကောင်ကြီးမှ မကြောက်ဘူးတဲ့။

ချာချီလ်၊ မင်းတို့အစိုးရထဲမှာ လက်ရှိအာဏာရပါတီထဲမှာ ရန်ကုန်ဘုရင်လို ထိန်းပင်ကြီးကိုကိုင်လိုတဲ့ရုရှနေသမျှ ၂၀၂၀မှာ လက်ရှိပါတီ(၅၀)ရာခိုင်နှုန်း နိုင်ရင် ကံကောင်းတယ်လို့သာ မှတ်ပေတော့။

မင်းတို့လက်ရှိအစိုးရနဲ့ အာဏာရပါတီတို့ တစ်ချက်တည်း ဝေဖန်ထောက်ပြရရင် ဆင်ကောင်လုံးပေါင်း စားချင်တဲ့လူလို ခုကတွေ့နေတာ၊ စားချင်တာက ဆင်တစ်ကောင်လုံးပေါင်း၊ ပေါင်းစရာ အိုးရွာမရ ဖြစ်နေတာလေကွာ၊ မိုးကြီးလေကြီးတွေပဲ ပြောနေတယ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး မနက်ဖြန်မဟုတ်ဘူး၊ ဒီနေ့ပဲ ရရမယ်၊ လုပ်လိုက်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးပွဲတွေ၊ ညီလာခံတွေ၊ ရိုက်လိုက်ရတဲ့မှတ်တမ်းတင်စာတပ်တွေ၊ ပြောလိုက်ကြတဲ့ ညီလာခံအဖွင့်မိန့်ခွန်းတွေ၊ ငါကြည့်နေတယ်၊ မင်းတို့ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနဲ့ မင်းတို့နိုင်ငံတော်အဓိပတိကြီး နှစ်ဦးစလုံး ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံတွေမှာ မိန့်ခွန်းပြောကြရင် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးစောင်းပြီး ပြောနေသလား၊ အောက်မေ့ရတယ်၊ ဒီလိုပြောချင်ရင် ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံကြီးတွေကူးပဲပြီး၊ ငွေကုန်ပဲပြီး ပြောဖို့မလိုပါဘူးကွာ၊ နှစ်ယောက်တည်းတွေပြီး ပြောလိုက်ကြရင် ငွေကုန်လည်းသက်သာ၊ ပိုပြီးလည်း ခရီးရောက်တာပေါ့၊ မင်းတို့ စစ်တပ်ခေါင်းဆောင်နဲ့ မင်းတို့နိုင်ငံတော်အဓိပတိနှစ်ဦးတည်းတောင် ညီညွတ်ရေးမတည်ဆောက်နိုင်ရင် ဘယ်လို ကျန်တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်နိုင်မှာလဲ။

အခုကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကြည့်ပါလား၊ ငါတို့အခုရောက်နေတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ရသေ့တောင်မှာ NLD ခွက်ခွက်လန်အောင် ရွတ်တယ်၊ ALP ရခိုင်အမျိုးသားပါတီတောင် မနိုင်ဘူး၊ ဦးအေးမောင်ရဲ့သား ဦးတင်မောင်ဝင်းဆိုတဲ့သူက နိုင်သွားတယ်၊ ဒါဟာ ဘာကိုပြသလဲဆိုရင် လူထုဆိုတာ အချဉ် မဟုတ်ဘူး၊ သံပရာသီးမဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ ဟိုတုန်းက ဒီခေါင်းဆောင်ကြီးနဲ့ ဒီပါတီကြီးကို ဘယ်လောက်ကြိုက်ကြိုက် အခု သူတို့မဲပေးချင်တာက ထောင်ထဲရောက်နေတဲ့ ဦးအေးမောင်အပေါ်က ရုဏာနဲ့မခံချင်လွန်းလို့ သူသားကို မဲပေးလိုက်ကြတာပဲ။

၁၉၉၀ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက NLD နိုင်ခဲ့တာ ပြန်ကြည့်၊ အဲဒီအချိန်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အိမ်အကျယ်ချုပ်၊ ဒါကြောင့် NLD(၉၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော် အနိုင်ရခဲ့တယ်။

အခုကြည့် တစ်ချိန်က NLD နိုင်ခဲ့တဲ့ ဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်မှာ အခုနှုံးသွားပြီး၊ NLD တစ်ချိန်က နိုင်ခဲ့တဲ့ ချင်းပြည်နယ် မဟုတ်မှာ NLD ရွုံးသွားပြီး၊ ရှမ်းပြည်လဲချားမှာ အခုနှုံးသွားပြီး၊ NLD နိုင်ခဲ့တဲ့ကချင်မှာ အခု ရွုံးသွားပြီ။

ဒါတောင် (၁၃)မြို့နယ်ပဲ ရှိသေးတာနော်၊ အခုနေ ငါတို့အင်္ဂလန်မှာလို လွှတ်တော်ပါလီမန်ဖျက်သိမ်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲခေါ်လိုရတဲ့ ဥပဒေအနေအထားရှိရင် အခု ၂၀၁၈အကုန်မှာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ကြည့်လိုက်၊ NLD ဘယ်လောက်အထိနာသွားမလဲဆိုတာ သိလာလိမ့်မယ်။

ချက်ကြီး၊ ဘာကြောင့် NLD ဒီလောက် အထိနာသွားရသလဲ မစွတာချာချီလ်။

မော်စီတုန်း၊ နံပါတ်တစ်ကတော့ စီးပွားရေးပဲ၊ ဒီကနေ မြန်မာပြည်အောက်ခြေလူတန်းစားဟာ အတော်ကြီးကို ငတ်နေပြီဆိုတာ တရုတ်ပြည်က ငါတောင် သိတယ်ကွာ၊ တစ်ချိန်က ကန်စွန်းဥတောင်အနီးခိုင်းစားရတဲ့ ငါတို့တရုတ်ပြည်မှာ ဒီနေ့ အလွှ်အပယ်စားနေရပြီး မင်းတို့ မြန်မာပြည်ကတော့ ငတ်နေကြပြီ၊ လူတွေ ငတ်နေတာကို နိုင်ငံတော်အဓိပတိ မသိဘူး၊

လူတွေငတ်နေတာကို ထမင်းမငတ်ဘူးတဲ့ ဘယ်ခေါင်းဆောင်ကမှ နားမလည်နိုင်ဘူးကွ၊ မင်းတို့

နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးဆိုသူတွေထဲက ထမင်းငတ်ဖူးတဲ့လူကမှ ဒီငတ်တဲ့ခုက္က ကိုနားလည်ကြမှာ၊ ငါတို့က တရုတ်ပြည်မှာ ငတ်လို့သေတာချည်း သိန်းချီခဲ့တယ်၊ တိုင်းပြည်တစ်ခုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးတာ လက်တစ်တွာပဲရှိတဲ့ ဝမ်းဗိုက်တွေနဲ့ တစ်လက်မလောက်ပဲရှိတဲ့ပါးစပ်ပေါက်တွေကွ၊ ထမင်းမငတ်နဲ့ ဘယ်သူမှ နိုင်ငံအုတ်ဖိုကို မတည်ဆောက်နိုင်ဘူး၊ အခု မြန်မာပြည်စီးပွားရေး အရမ်းကျပ်လာနေပြီ၊ ဒါကို ပံ့ပိုးစားပေးလုပ်ရတော့မယ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတွေဘာတွေကို ခဏထားလိုက်တော့၊ လူတွေထမင်းဝအောင်၊ ထမင်းငတ်နေတဲ့ခုက္က ဘယ်လိုအရင်လုပ်မှရတော့မယ်ဆိုတာ ဒီကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲက သတိပေးလိုက်တာပဲ။

စလေဝင်း၊ ကျုပ်က မြန်မာပြည်မှာနေခဲ့တာ နှစ်အကြာဆုံးလူဆိုတော့ တစ်ခုတော့ ဝင်ပြောပါရစေ၊ ကျုပ်မြန်မာပြည်မှာ တစ်ချိန်လုံးလျှောက်သွားပြီး လေ့လာနေတယ်၊ မြန်မာပြည်မှာ အာဏာရလာပြီဆိုရင် အချိုးတွေက ပြောင်းကုန်ကြတယ်၊ အာဏာရတာနဲ့ တိုးစဉ်ဘောင်ဆက်က သီပေါမင်းအဆက်တွေလိုလို၊ မင်းတုန်းမင်းအဆက်တွေလိုလို ဖြစ်ကုန်ကြတယ်၊ ဗိုလ်နေဝင်းမှေးနေ နှစ်(၉၀)လုပ်တုန်းက ရွေးဘုရင်မင်းဆက်တွေက ဆင်းလာသလိုလို ပြောတာ ကြားလိုက်တယ်၊ တလောက ကုန်းဘောင်ဆက်တွေရဲ့အခမ်းအနားမှာလည်း သူမြေးဆိုသူလာတာကတော့ တွေ့လိုက်တယ်၊ အဲဒီလဲနေဝင်းမပြောနဲ့၊ အခု ပင်နီခေါင်းဆောင်ကြီးတွေတောင် ဘုရင်စိတ်ဝင်လာနေကြပြီ၊ အဲဒီအထဲမှာ ရန်ကုန်ဘုရင်နဲ့ သူနောက်က ထိန်းပင်ကြီးကိုကိုင် အဆိုးဆုံး၊

လူတွေကဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဒီလောက်မကြိုက်တော့ပါဘူးလို့ပြောနေတယ်ဗျာ၊ စစ်တပ်ကလည်း ဒီလူကို ဆက်ဆံဖို့မသင့်လျော်ပါဘူးဆိုပြီး လူပြောင်းခိုင်းခဲ့တယ်ဗျာ၊ ပြည်သူအာဏာ၊ အစိုးရဘက်ကတော့ ဘာကားညာကားစုံနေတာတောင် အဲဒီရန်ကုန်ဘုရင်ဆိုသူက ကျောက်တောင် ကျောက်စိုင့်ကြီးလို ထီးထီးကြီးအခိုင်အမာပဲဗျာ၊ အဲဒါပဲလို့ဗျာ။

ဒီလောက်ပဲအခုနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖြတ်ဖို့ နေနေသားမှာ မျက်နှာသားတောင် ပိုပေးလိုက်သေးတယ်၊ ဘာလဲဆိုတော့ အဲဒါ ရွဲတာ၊ အရွဲတိုက်တာ၊ ခင်ဗျားတို့ မြန်မာပြည်ကခေါင်းဆောင်ကြီးက သူများက ဒီလိုစဉ်းစားရင်း သူက ပြောင်းပြန်စဉ်းစားတတ်တယ်၊ လူတွေက ဒီလိုပါဆိုရင် သူက ဒီလို ဘယ်တော့မှမလုပ်ဘူး၊ လူတွေမထင်တာပဲ လုပ်တတ်တယ်။

ရခိုင်ပြည်နာနဲ့ ဘင်္ဂါလီပြည်နာလည်း ဒီလို

ပဲ၊ လူအများပြောတာကို ဘယ်တော့မှမလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ အတွေးကြောင့်ပဲ အပ်နဲ့ထွင်းရမယ့်ကိစ္စက ပုဆိန်နဲ့ပေါက်နေတာမျိုး ဖြစ်နေတာ၊ ရိုက်တာသတင်းထောက်နှစ်ယောက်ကိစ္စလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ နိုင်ငံတကာမီဒီယာတွေက လွှတ်ပေးပါလို့အော်နေတာ၊ အများကပြောလေမလုပ်လေပဲ။

ရန်ကုန်ဘုရင်ဆိုတာ နိုင်ငံတော်သမ္မတမှမဟုတ်တာဗျာ၊ ဘာအရေးကြီးလို့လဲ၊ ရန်ကုန်ဘုရင်ရဲ့ အနေအထားဟာ မဟာဗျူဟာအဆင့်၊ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အာဏာရှိတဲ့နေရာမှာ မဟုတ်တာ၊ အဲဒါကို လုံးဝထိလို့မရဘူး၊ လူတွေ ဒီလောက်အော်နေ၊ မီဒီယာတွေ ဒီလောက်ရေးနေတာ မကြားချင်ယောင်ဆောင်နေတယ်၊ မီဒီယာတွေ လူတွေက ဒီလိုရေးလေ ခေါင်းဆောင်ကြီးက ပိုအရွံ့တိုက်လေပဲ လုပ်နေတာဗျာ။

ကျုပ် နောက်ဆုံးတစ်ခု ပြောလိုက်မယ်၊ ဖြတ်ရမယ့်လူတွေကို မဖြတ်ရင်၊ ထုတ်ရမယ့်လူတွေ မထုတ်ရင်၊ ထွက်ရမယ့်လူတွေ မထွက်ခိုင်းရင် နောက်ဆုံး ထွက်ခိုင်းသင့်တဲ့သူ ထွက်ခိုင်း၊ မထွက်ရင် ထုတ်ပစ်၊ မထွက်လည်းမထွက်မထုတ်လည်းမထုတ်ထောင်ထပ်သင့်တဲ့သူ ထောင်ထပ်မိရင်တော့ဖြင့် ၂၀၂၀မှာ နုပိုလီယံ ကြံခဲ့ရတဲ့ ဝါတာလားစစ်ပွဲနဲ့ နုပိုလီယံ ရုရှကို ချီခဲ့တဲ့စစ်ပွဲအတိုင်းပဲ အာဏာရပါတီ ကြံရလိမ့်မယ်ဗျာ၊ ရုရှစစ်မြေပြင်ကနေ ဖနောင့်နဲ့တပ်ပါးတစ်သားတည်းပြန်ထွက်ပြေးခဲ့ရတဲ့ ပြင်သစ်စစ်တပ်ကြီးဟာ သူတို့ အမေပြင်သစ်နိုင်ငံတော်အလံကိုတောင် မီးရှို့ပြီး မီးလွှဲခဲ့ရတယ်ဗျာ၊ နုပိုလီယံ ရုရှနဲ့ ဝါတာလားမှာ ရွုံးခဲ့တာ လက်နက်အင်အားကြောင့်မဟုတ်ဘူးဗျာ၊ နုပိုလီယံရဲ့ လူများတဲ့မာနကြောင့် ရွုံးခဲ့ရတာ၊ နုပိုလီယံရဲ့ အရွံ့တိုက်တတ်တဲ့စိတ်နေစိတ်ထားကြောင့်ပဲဗျာ။

နုပိုလီယံကို သူဗိုလ်ချုပ်တွေက ဒီတစ်ပွဲတော့ ပြန်ဆုတ်ကြမယ်၊ အဲဒီအားပြန်စုပြီးမှ ပြန်တိုက်သင့်တယ်၊ စစ်တပ်ကို ပြန်လည်စုစည်းသင့်တယ်လို့ ဝိုင်းပြောတာ နုပိုလီယံက လုံးဝနားမထောင်ခဲ့ဘူး၊ ငါလုပ်ရင် အားလုံးဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နုပိုလီယံရဲ့မာနကြောင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံတော်ကြီး ကျဆုံးခဲ့ရတာပဲဗျာ၊ ဒီနေ့မြန်မာပြည်ဟာ နုပိုလီယံများတဲ့လမ်းပေါ်မှာ ရောက်နေပြီဗျာ။

နားကျောင်းသားချက်ကြီး
(ဤဆောင်းပါးပါအမည်များ၊ အယူအဆများနှင့် စကားလုံးများအားလုံးသည် စာရေးသူ၏စိတ်ကူးစိတ်သန်းဖြင့် ဖန်တီးပြီးသရုပ်စာရေးသားထားခြင်းသာဖြစ်ပါသည်)